

Kommunstyrelsen

Tid: Måndag, 2023-08-21, kl. 08:30Ledamöter kallas
Ersättare underrättas**Plats:** Sammanträdesrummet Åsnen

Ärende	Föredragande	Anteckningar
1. Mötets öppnande och upprop		
2. Val av justerare		
3. Fastställande av dagordning		
4. Anmälan av jäv		
5. Meddelanden		
6. Delegationsbeslut		
7. Inkomna remisser		Inga inkomna remisser
8. Lägenhets- och arbetslöshetsstatistik		
9. Statistik från Arbete- och lärandeavdelning		
10. Information från kommunledningsförvaltningen		
11. Beslut om samt återrapportering från kurser, konferenser och politikerbesök		
12. Beslut om inriktning gällande gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner		
13. Yttrande över regional klimatanpassningsplan Kronobergs län 2023		
14. Pensionspolicy Tingsryds kommun	HR-chef	Kl. 09.10-09.20
15. Försäljning av fastigheten Rävemåla 1:82		

Kommunstyrelsen

Ärende	Föredragande	Anteckningar
16. Motion (S) om att VD:n i TUFAB / Industristiftelsen blir permanent medlem i lokalförsörjningsgruppen		
17. Beslut om sammanträdesplan 2024 Tingsryds kommun		
18. Revidering av kommunstyrelsens delegationsordning		
Paus		Kl. 09.50-10.00
19. Besök från Kvinnojouren Blenda Monika Nielsen och Caroline Högfeldt Couchet	Chef Arbete- och lärande- avdelning	Kl. 10.00-10.30
20. Återrapportering näringslivsstrategi	Utvecklings- chef, näringslivsutve- cklare RS	Kl. 10.30-10.40
21. Dialog med Svenskt näringsliv om Tingsryds kommuns företagsklimat Jonny Rönnfjord medverkar från Svenskt Näringsliv	Utvecklings- chef, näringslivs- utvecklare RS	Kl. 10.40-11.30
22. Motion (SD) om tryggheten i Tingsryds kommun	Kanslichef, beredskaps- och säkerhets- samordnare PR	Kl. 11.30
23. Initiativärende (SD) om införande av LOV § 3 - områden på särskilt utsatta platser i Tingsryds kommun	Kanslichef, beredskaps- och säkerhets- samordnare PR	Till kl. 11.50
24. Beslut om internkontrollplan 2023 kommunstyrelsen		
25. Beslut om kommunövergripande internkontrollplan 2023		
Lunch		Kl. 12.00-13.00
26. Överläggningar med vård- och omsorgsnämnden		Kl. 13.00-14.00

Ärende	Föredragande	Anteckningar
Inbjudna är vård- och omsorgsnämndens ordförande Birgitta Arvidsson (KD), 1:e vice ordförande Karin Olsson (M) och 2:e vice ordförande Magnus Carlberg (S) Med är även vård- och omsorgschef Martin Hansson		
27. Information om årsredovisning Tingsryds AIF Inbjudna är ordförande Jan Bernfalk, VD Christer Ekberg	Ordförande och VD i Tingsryds AIF, ekonomichef	Kl. 14.00-14.30
Paus		Kl. 14.30-14.45
28. Information om verksamhetsplan och budget 2024 Räddningstjänsten Östra Kronoberg		
29. Årsredovisning 2022 VoB Kronoberg		
30. Beslut om uppdrag och sammansättning för fullmäktigeberedning gällande beredning av arbetsordningen för kommunfullmäktige i Tingsryds kommun		
31. Beslut om tillförordnad kommunchef Tingsryds kommun		
32. Yttrande över förändring i stiftelseförordnande i Älmeboda sparbanksstiftelse		

Tingsryd 2023-08-14

Jörgen Kennedy
Ordförande

Anna Arvidsson / Jörgen Wijk
Sekreterare

2023-08-11

Meddelandelista Kommunstyrelsen 2023-08-21

Dnr KS/2023:3

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av inkomna meddelanden för perioden 2023-05-26–2023-08-11.

Sammanfattning av ärendet

Följande meddelanden har inkommit till Kommunstyrelsen under perioden 2023-05-26–2023-08-11:

Avsändare	Handling	Diarienummer	Handlingsnummer
SKR	11-2023-NY- Förbundsavgift2024	KS/2023:449	2023:2026
Miljöfordon Sverige	Brev Ladda Landsbygden 3.0, framställan - Tingsryds kommun	KS/2023:468	2023:2077
Bräkneåns Vattenråd	Bräkneåns vattenråd Medlemsinformation 2023- 07-14	KS/2023:482	2023:2124
Bräkneåns Vattenråd	Bräkneåns Vattenråd protokoll ordinarie föreningsstämma 2023	KS/2023:482	2023:2125
SKR	Cirkulär (23:30) Överenskommelse om ändringar och tillägg i Huvudöverenskommelse (HÖK), bilagan Allmänna bestämmelser § 13 samt bilagan Specialbestämmelser för läkare	KS/2023:289	2023:1927

SKR	Cirkulär (23:31) Ägar- och ledningsprövning – nya och utökade krav för enskilda att bedriva fristående förskola	KS/2023:67	2023:2073
SKR	Cirkulär (23:34) Arbetsgivarens rehabiliteringsansvar – ur ett arbetsrättsligt perspektiv	KS/2023:289	2023:2082
SKR	Cirkulär (23:35) Arbetsdomstolens dom 2023 nr 32 om påstått brott mot Allmänna Bestämmelser § 11	KS/2023:289	2023:2088
Hela Sverige	Dags att nominera till Sveriges finaste pris	KS/2023:67	2023:1742
Sydarkivera	Enkät dataskyddsefterlevnad 2023	KS/2023:433	2023:1890
Tingsryds kommun	Enkät svar på Kontroll av dataskyddsefterlevnad 2023	KS/2023:433	2023:2064
Räddningstjänsten Östra Kronoberg	Förbundsdirektionens beslut 2023-05-16, § 9 Verksamhetsplan och budget 2024	KS/2023:405	2023:1750
Högsta förvaltningsdomstolen	HFD mål nr. 7130-21 (400/420 kV luftledning Ekhyddan - Nybro – Hemsjö) Dom 2023-06-14	KS/2019:1370	2023:1903
Kommunfullmäktige	Kommunfullmäktige 2023-06-19 § 86 Budget, skattesats och låneram 2024 samt ekonomisk plan 2025-2027 Tingsryds kommun	KS/2022:1291	2023:1988
Kommunfullmäktige	Kommunfullmäktige 2023-06-19 § 99 Fyllnadsval ersättare kommunstyrelsen	KS/2023:362	2023:2006

Kommunstyrelsens arbetsutskott	Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-12 § 154 Information om fritidsverksamhet	KS/2023:416	2023:1853
Kommunstyrelsens arbetsutskott	Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-08-07 § 178 Beslut om projektbudget arena	KS/2022:238	2023:2221
Kommunstyrelsens arbetsutskott	Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-08-07 § 180 Information om arbete med cykelstrategi och eventuella revideringar	KS/2023:500	2023:2223
Miljöfordon Sverige	Meddelande 2306 Tingsryd Framställan Ladda Landsbygden 3.0	KS/2023:468	2023:2078
Länsstyrelsen Skåne	Meddelande Inspektion från Länsstyrelsen Skåne till Kommunstyrelsen avseende protokoll över inspektion av kommunens överförmyndarverksamhet	KS/2023:462	2023:2052
Miljöfordon Sverige	Sammanställning 2306 Info Kommuner i Kalmar o Kronobergs län Ladda landsbygden 3.0 final	KS/2023:468	2023:2079
Bräkneåns vattenråd	Skrivelse till kommunstyrelsen från Bräkneåns-och Mieåns Vattenråd	KS/2023:476	2023:2099
Mieåns vattenråd	Skrivelse till kommunstyrelsen från Bräkneåns-och Mieåns Vattenråd	KS/2023:476	2023:2099
Räddningstjänsten Östra Kronoberg	Utkast Versksamhetsplan och budget 2024	KS/2023:405	2023:1751

Mark- och Miljödomstolen	Växjö Tingsrätt Mark- och miljödomstolen Meddelande Överklagande av Länsstyrelsens i Kalmar län beslut (MPD), 2023-06-13, diarienummer 6602-2021 angående ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet på fastigheten Linneryd 5:77 i Tingsryds kommun	KS/2022:1167	2023:1902
Kommunstyrelsens ordförande	Yttrande 2023-06-28 till Högsta domstolen i Mål nr T 385-23 JS 37 (ansökan om omprövning alternativt tillstånd till vattenverksamhet på fastigheterna Gäddeviksås 1:34 och Midingsbråte 1:50, Tingsryds kommun)	KS/2019:1807	2023:2050

2023-08-10

Delegationslista Kommunstyrelsen 2023-08-21

Dnr KS/2023:2

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut för perioden 2023-05-26–2023-08-10.

Sammanfattning av ärendet

Följande delegationsbeslut har inkommit till Kommunstyrelsen under perioden 2023-05-26–2023-08-10:

Besluts- nummer	Delegat	Beslut	Besluts- datum	Diarie- nummer
KS DEL/2023 § 37	Miljö- och byggnadschef	Miljö- och byggnadsförvaltningen Delegationsbeslut adress	2023-06-15	KS/2023:64
KS DEL/2023 § 38	Ekonomichef	Borgen för omsättning av lån i Stiftelsen Tingsrydsbostäder: lån för Stiftelsen Tingsrydsbostäder som placeras hos Kommuninvest AB 2023-06-26 enligt följande: 5 000 000 kr	2023-06-16	KS/2023:36
KS DEL/2023 § 39	Ekonomichef	Borgen för omsättning av lån Tingsrydsbostäder AB: placeras 10 000 000kr hos Kommuninvest AB 2023-07-11	2023-07-05	KS/2023:36

KS DEL/2023 § 40	Ekonomichef	Borgen för nynupplåning Stiftelsen Tingsrydsbostäder placeras hos Kommuninvest AB 2023-07-13 10 000 000 kr	2023-07-05	KS/2023:36
KS DEL/2023 § 41	Miljö- och byggnadschef	Miljö- och byggnadsförvaltningen Delegationsbeslut adress	2023-08-08	KS/2023:64
KS DEL/2023 § 42	Miljö- och byggnadschef	Miljö- och byggnadsförvaltningen Delegationsbeslut adress	2023-08-09	KS/2023:64

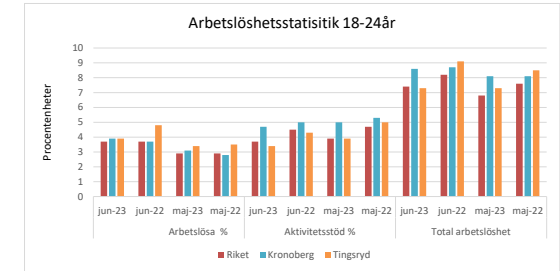
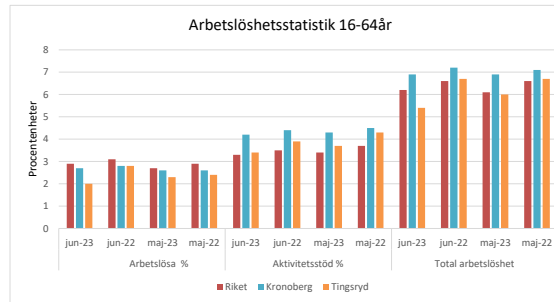
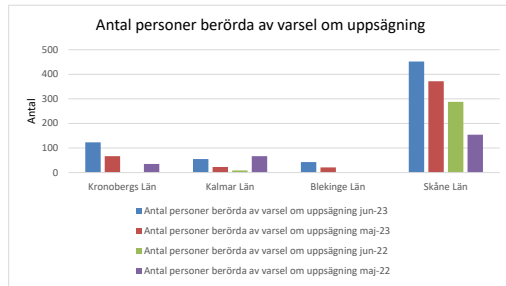
**Arbetslöshetsstatistik AF
16-65 år**

	Arbetslösa %		Aktivitetsstöd %				Total arbetslöshet					
	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22
Riket	2,9	3,1	2,7	2,9	3,3	3,5	3,4	3,7	6,2	6,6	6,1	6,6
Kronoberg	2,7	2,8	2,6	2,6	4,2	4,4	4,3	4,5	6,9	7,2	6,9	7,1
Tingsryd	2	2,8	2,3	2,4	3,4	3,9	3,7	4,3	5,4	6,7	6	6,7

	Arbetslösa %		Aktivitetsstöd %				Total arbetslöshet					
	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22	jun-23	jun-22	maj-23	maj-22
Riket	3,7	3,7	2,9	2,9	3,7	4,5	3,9	4,7	7,4	8,2	6,8	7,6
Kronoberg	3,9	3,7	3,1	2,8	4,7	5	5	5,3	8,6	8,7	8,1	8,1
Tingsryd	3,9	4,8	3,4	3,5	3,4	4,3	3,9	5	7,3	9,1	7,3	8,5

Antal personer berörda av varsel om uppsägning

	jun-23	maj-23	jun-22	maj-22
Kronobergs län	123	67	0	35
Kalmar Län	55	23	9	67
Blekinge Län	43	21	0	0
Skåne Län	452	372	288	154

KS Arbetsutskott

2023-08-07

§ 179

**Beslut om inriktning gällande gemensamt
kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg,
Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd,
Lessebo och Uppvidinge kommuner**

KS/2021:361

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att Tingsryds kommun inte medverkar i att inrätta ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner.

Sammanfattning av ärendet

En förstudie om att inrätta gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner, har pågått sedan våren 2021. Ett antal möten har hållits med de medverkande kommunerna där de fått ta del av utredningens fortskridande och inriktning.

En färdigställd förstudie föreligger sedan maj månad från utredarna och vid kommunstyrelsens sammanträde 2023-06-05 presenterade räddningschef för Räddningstjänsten Östra Kronoberg huvuddragen i utredningen och möjliga konsekvenser beroende på vilket beslut kommunstyrelsen fattar. Kommunstyrelsen angav då en beslutsgång att styrelsen fattar beslut i frågan vid sammanträdet 2023-08-21.

Beslutsunderlag

1. Förstudie om att inrätta gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner
2. Bilagor (19 st)
3. Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2023-06-07 § 179

Förslag till beslut på sammanträdet

Mikael Jeansson (S) yrkar med instämmande av Anna Johansson (C) och Jörgen Kennedy (M):

Justerare

Utdragsbestyrkande

KS Arbetsutskott

2023-08-07

§ 179 fortsättning

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att Tingsryds kommun inte medverkar i att inrätta ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller Mikael Jeanssons (S) yrkande.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerare

Utdragsbestyrkande

Presentation

Förstudie inför eventuellt bildande av gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst för kommunerna Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Olofström, Ronneby, Sölvesborg, Tingsryd och Uppvidinge.

Catherine Persson Lundgren/Krister Svensson

Hotel Tingsryd

2023-03-31 (uppdaterad 2023-05-09)

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Praktiskt

- Avsatt tid
 - 13.30 – 16.30
- Kaffe/te
 - Finns framdukat och kommer att fyllas på vid en paus 14.30
- Frågor
 - Efter genomgång av materialet

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Bakgrund

Förstudie gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner.

Idag är räddningstjänst för

- Sölvesborgs, Olofströms och Karlshamns kommuner organiserat i kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge
- Ronneby och Karlskrona kommun i Räddningstjänsten Östra Blekinge
- Uppvidinge, Lessebo och Tingsryds kommun i Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

Möten med kommunstyrelsens ordförande i dessa kommuner har utmynnat i förslag att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst med inriktningen att ett sådant kommunalförbund i så fall skulle kunna bildas från och med nästa mandatperiod dvs. från 2023-01-01.

Syfte med avsiktsförklaringen

- Syftet med avsiktsförklaringen var att beskriva och att ingå en skriftlig överenskommelse mellan parterna om arbetsprocessen gällande förstudiearbete och inför eventuella beslut om bildande av gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst parterna emellan.
- Genom övergripande beskrivning av arbetsprocessen ökar möjligheterna att processen kan präglas av trygghet, tydlighet och transparens. Personer i olika roller/funktioner, såväl medarbetare i de olika organisationerna som beslutsfattare, vet vad som förväntas ske vid olika tidpunkter.
- Ett tydligt processflöde bidrar till att skapa bättre förutsättningar, både för de parter som eventuellt önskar bilda ett nytt gemensamt förbund och för de parter som eventuellt väljer att avstå att ingå i nytt gemensamt förbund.

Avsiktsförklaring avseende arbetsprocessen

- Förstudie

Förstudien ska belysa förutsättningarna för att genom ett för parterna gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst

- stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten,
- förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete,
- förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten,
- kostnadseffektivisera verksamheten,
- säkra framtida kompetensförsörjning och
- skapa karriärvägar för medarbetare.

Huvudsaklig inriktning - Förstudien

Nulägesbeskrivning

- Syfte/mål
- Kvalitet/resultat/nytta/nyckeltal
- Ekonomi; driftskostnader, investeringar och skulder/tillgångar
- Organisation; styrning, ledning och driftsorganisation
- Framtidsplaner och identifierade utmaningar
- Diverse styrdokument
- Verksamhetssystem

Huvudsaklig inriktning

- Förstudien

Beskrivning vid gemensamt förbund

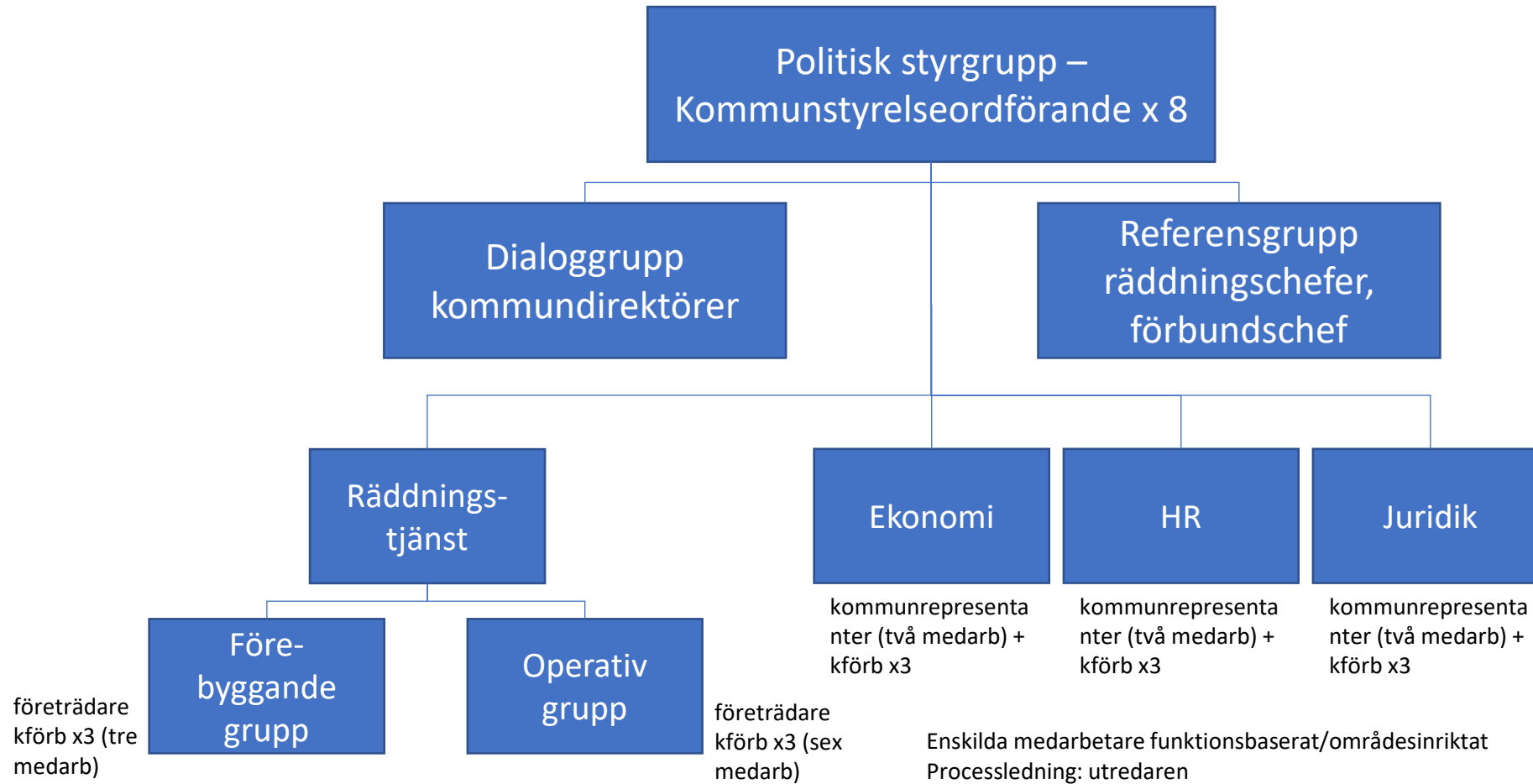
- Syfte/mål
- Kvalitet/resultat/nytta
- Ekonomi; driftskostnader, investeringar och skulder/tillgångar
- Organisation; styrning, ledning och driftsorganisation
- Diverse styrdokument
- Verksamhetssystem
- Framtidsmöjligheter och utmaningar
- Åtgärdsförslag
- Samrådsparter
- Risk- och konsekvensanalyser
- Genomförandeplan med aktivitets- och tidsangivelser

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Förstudie

- Utredningsorganisation

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Sammanfattning och bedömningar

- innehåll denna del

- Nuläge och omvärld
- Förebyggande verksamhet
- Operativ verksamhet
- Ekonomi
- Organisation och personal
- För- och nackdelar vid ett större gemensamt förbund
- Medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet vid olika tidpunkter
- Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur

Sammanfattning och bedömningar

- Nuläge

- Organisation
 - Karlshamn, Olofström och Sölvesborg - kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge
 - Karlskrona och Ronneby - kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge
 - Lessebo, Tingsryd och Uppvidinge - kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Kronoberg
- Räddningstjänsten i Sverige
 - Består av statlig räddningstjänst och kommunal räddningstjänst.
 - Kommunernas ansvar regleras LSO och LBE.
- Ansvar och samverkan
 - Att samverka mellan räddningstjänsterna är en lagstadgad skyldighet
 - Räddningschef och direktion har fullt ansvar för räddningstjänstens organisation och förmåga inom nämndens geografiska ansvarsområde.
 - Ansvaret handlar både om planeringsmässig förmåga och minutoperativ sådan.

Sammanfattning och bedömningar

- Omvärld

- Omvärldsorientering visar samstämmigt på att risk- och hotbilder mot samhället bedöms både vara och bli mer komplexa än för bara några år sedan.
- Till detta ska läggas att sannolikheten för att vissa identifierade risker kan inträffa har ökat och då också inträffa oftare än tidigare.
- Vad utredningen erfar finns det inte forskning som beskriver för räddningstjänst optimal organisation utifrån till exempel geografiska förutsättningar eller var gränsen går för en bra kritisk massa baserat på risker eller tidigare erfarenheter.
- Däremot finns det en del statliga utredningar och bedömningar gjorda av bland annat MSB som beskriver behov för området utifrån bland annat tidigare händelser.
- Faktorer kopplade till klimatförändringar, till exempel ökade temperaturer och rikligare nederbörd bedöms oftare kunna leda till störningar i samhället i form av bränder och översvämningar.

Sammanfattning och bedömningar

- Omvärld

- Vidare beskrivs för både ”nya och gamla risker” större sannolikhet att händelser faktiskt kan inträffa och som räddningstjänsten måste planera för och ha beredskap för att kunna hantera.
- Däribland kan nämnas
 - ökade nya material och snabb teknikutveckling,
 - social oro,
 - olika påverkanskampanjer i form av till exempel cyberattacker och desinformation gällande myndigheter och viktig välfärdsverksamhet
 - samt hot och attacker mot försörjning avseende el och vatten.
- Dessa faktorer och risker på s k makronivå bedöms ha stor påverkan på räddningstjänsten och kräver därmed förändrade förutsättningar för att räddningstjänsten ska kunna klara sitt uppdrag.
- Omvärldsfaktorer anses vara viktiga för val av framtida organisation av räddningstjänst. Små organisationer bedöms få svårt att ha omvärldsbevakning, göra analyser och faktiskt planera för och vidta åtgärder.

Sammanfattning och bedömningar

- Förebyggande verksamhet - tillsammansperspektiv

- Vad gäller den förebyggande verksamheten har utredningen anlagt två perspektiv,
 - dels ett tillsammansperspektiv utifrån att tre organisationer blir en,
 - dels ett lokalt perspektiv utifrån behov kommun-/områdesvis.
- Tillsammansperspektivet fokuserar på det som kan bli bättre genom ett större gemensamt förbund och därigenom bidra till att förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete.
- I ett större förbund skulle de samlade resurserna ha i princip motsvarande uppdrag som i de idag tre befintliga organisationerna. Dock är bedömningen att resurserna skulle kunna användas delvis annorlunda.
- Ett större förbund skulle uppnå samordningsvinster gällande bland annat
 - styrning och ledning,
 - planering, framtagning av diverse dokument,
 - tillstånds- och tillsynsprocesser
 - utvärdering och uppföljning.
- Vidare skulle möjligheterna till specialisering öka vilket är särskilt viktigt utifrån bedömda framtida risker.

Sammanfattning och bedömningar

- Förebyggande verksamhet - lokalt perspektiv

- För att räddningstjänsten ska kunna fortsätta med närhet till samtliga kommuner i ett större förbund krävs att det byggs en struktur i det nya gemensamma kommunalförbundet som bejaktar det lokala perspektivet.
- Det lokala perspektivet fokuserar på det som även framledes bedöms ska hanteras lokalt.
 - samverkan med medlemskommuner,
 - tillstånd och tillsyn enligt LBE och LSO,
 - diverse kommunikation och rådgivning
 - hantering av kommunala remisser.

Sammanfattning och bedömningar

- Förebyggande verksamhet

- Detta sammantaget bedöms
 - öka den olycksförebyggande förmågan,
 - kostnadseffektivisera verksamheten,
 - förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten,
 - bättre säkra framtida kompetensförsörjning och skapa fler karriärvägar för medarbetare.
- Under förutsättning att befintliga resurser i form av frigjord tid på till exempel chefsnivå vid bildandet av ett gemensamt förbund behålls.

Sammanfattning och bedömningar

- Operativ verksamhet

- Utifrån beskriven riskbild på s k makronivå och inventeringarna och bedömningarna gällande de befintliga förbundens verksamheter har under utredningstiden framkommit generellt övergripande förväntade effekter som förväntas uppstå vid bildandet av ett större gemensamt kommunalförbund som:
 - Ökad redundans och mindre sårbarhet
 - Större uthållighet
 - Bättre förutsättningar för ökat lärande i organisationen
 - Stordriftsfördelar
 - Synergieffekter
 - Möjlighet till ökad specialisering
 - Större och tydligare part
 - Robustare och stabilare organisation att hantera framtida utmaningar
- Sammantaget, i begränsad och varierad omfattning, bedöms detta öka den operativa förmågan och uthålligheten, öka den olycksförebyggande förmågan, kostnadseffektivisera verksamheten, förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten, bättre säkra framtida kompetensförsörjning och skapa fler karriärvägar för medarbetare.
- Detta under förutsättning att befintliga resurser som delvis frigörs behålls för att utgöra handlingsutrymme att klara både befintliga uppgifter och att ta sig an de framtida utmaningarna.
- Vidare är för betydelse av effekter hur redovisade eventuella fördelar/möjligheter och nackdelar/risker balanseras.

Sammanfattning och bedömningar

- Ekonomi

- Grunden för ekonomin är att de befintliga ramarna för räddningstjänsten i respektive kommun används som ingångsvärde och med ett antagande att de ingående driftbudgetramarna från respektive kommun är rättvisande och jämförbara. Det innebär inga stora förändringar för kommunerna initialt.
- Utredningen har genomfört beräkningar för att ta fram en framtida finansieringsmodell där syfte med beräkning och viktning utifrån ett antal olika parametrar var att fastställa en robust finansieringsmodell som är hållbar över tid samt minimerar behovet av löpande anpassningar och eventuella tilläggsäskanden.
- Med utgångspunkt i förutsättningarna beträffande exempelvis befolkning, risker, beredskap och geografi har ett flertal modeller prövats avseende löpande finansiering. Slutsatsen av beräkningar är att det inte är realistiskt att sträva mot en annan fördelningsmodell än att använda den ingående fördelningen som visas i bilden med fördelningsmodell samt omställningskostnader. Nyckeltal ligger till grund för olika beräkningsmodeller.
- Ett beslut om framtida förändringar i exempelvis kommunernas ambitionsnivå bör få till följd en översyn av finansieringsmodell.

Sammanfattning och bedömningar

- Finansieringsmodell

- Utredningen har genom diskussioner i arbetsgrupperna men även genom att utbyta erfarenheter med andra förbund kommit fram till att som finansiering är ingående budget. Utgångspunkten är alltså att använda de befintliga ramarna och procentuell fördelning som ingående finansieringsmodell.
- För budget 2023 finns hänsyn tagen till en uppräknig enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. Däremot finns inga beräkningar för tillkommande kostnader för eventuellt nya lagkrav eller för ambitionshöjande insatser.
- Omställningskostnader är beräknade och uppskattade mot bakgrund av identifierade kostnader som bedöms uppkomma vid bildandet av ett nytt kommunalförbund. Detta avser gemensamma kostnader såsom ledning, stödfunktioner, omskytning, harmonisering av avtal och övergripande migreringskostnader etc.
- Eventuella ramäskanden tillkommer i budgetprocesser.

	Ingångsvärde		PKV 2023 Snitt år 2023 3,2%	Estimerad budget 2023	Beräkning omställnings- kostnader
	Budgetram år 2022 (tkr)	Andel av total ram, %			
Karlshamn	34 599	17%	1 107	35 706	1 785
Karlskrona	59 840	30%	1 915	61 754	3 088
Lessebo	11 239	6%	360	11 599	580
Olofström	10 356	5%	331	10 687	534
Ronneby	37 461	19%	1 199	38 659	1 933
Sölvesborg	14 905	7%	477	15 382	769
Tingsryd	16 093	8%	515	16 608	830
Uppvidinge	15 621	8%	500	16 121	806
Summa	200 112	100%	6 404	206 516	10 326

Tabell: Fördelningsmodell

Beräkning av uppskattade initiala omställningskostnader, 5% av budget 2023

Sammanfattning och bedömningar

- Organisation och personal

- Vid bildande av ett nytt större gemensamt kommunalförbund skulle cirka 600 medarbetare (heltidsanställda och RIB) påverkas.
- Utredningen bedömer att utifrån gällande lagstiftning ska verksamhetsövergång tillämpas.
- Gällande HR-frågor bedöms förbättrade möjligheter att bygga för räddningstjänst specifik kompetens.
- Fördelar gällande möjlighet till centralisering och rationalisering behöver vägas mot behov av lokal HR-närvaro.

Beslutande församling

- Utredningen presenterar olika alternativ för beslutande församling i ett nytt större gemensamt kommunalförbund.
 - Utifrån olika kriterier kan ett alternativ vara att förbundet styrs av en förbundsdirektion bestående av tolv ledamöter och lika många ersättare.
 - Presidium kan bestå av ordförande och förste och andre vice ordförande att rotera enligt schema.

Sammanfattning och bedömningar

- För- och nackdelar vid ett större gemensamt förbund

- Utifrån beslut i avsiktsförklaringen avseende arbetsprocessen för förstudien ska även för- och nackdelar, som vad bildande av ett större kommunalförbund för räddningstjänst kan innebära, beskrivas.
- Vad som betraktas som för- eller nackdelar hänger delvis samman med hur till exempel risk- och hotbild bedöms och vad som betraktas som acceptabla lösningar i förhållande till andra lösningar för en kanske inte lika uttalad hotbild. Oaktat det så har utredningen listat det som framkommit under utredningen och som noterats i andra verksamheter.

Sammanfattning och bedömningar

- Fördelar/möjligheter som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Effektivisering. För många arbetsprocesser bedöms det vara möjligt att nå effektivisering. Mindre dubbel- och trippelarbete. Till exempel gemensamma mallar och policydokument och mer standardisering.
- Samordningsvinster. Oavsett typ av verksamhet finns nästan alltid positiva effekter som uppnås vid samordning. Det kan vara väldigt skilda område. Inom administration kan det vara till exempel ekonomihantering, upphandlingsunderlag och avtals- och lönehantering.
- En större kritisk massa för förbundet på i princip alla område ökar förutsättningarna att bedriva verksamhet. Det ger stordriftsfördelar.
- Bättre redundans både kompetensmässigt och organisatoriskt. Det finns i organisationen tillgång till en större kunskapsmassa. Sårbarheten minskar både vid planerad frånvaro, till exempel semester, föräldraledighet och utbildning, och vid oplanerad frånvaro som sjukdom och vid andra vakanser.
- Möjlighet till ökad specialisering i organisationen. Resurser att klustra för att kunna öka specialiseringen. Ökad kunskap i organisationen. Totalt sett tillgång till fler medarbetare med samma kompetens och med olika kompetens.

Sammanfattning och bedömningar

- Fördelar/möjligheter som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Fler karriärvägar. Ett större förbund med en större organisation ger möjlighet till fler inriktningar i arbetet. Både möjligheter till tillsvidareanställningar och vikariat/tillfälliga uppdrag bedöms öka.
- Bättre strukturella förutsättningar för ökat lärande i organisationen. Till exempel möjlighet till ökad specialisering ger ökade förutsättningar för spridning av kunskap i organisationen.
- Lättare att rekrytera. En del menar att ett större förbund med fler karriärvägar genom till exempel ökad specialisering skulle öka förutsättningarna både att rekrytera och att behålla medarbetare.
- Effektivisering av chefstid. För personer som inte längre har chefsuppdrag frigörs arbetstid till andra arbetsuppgifter.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms bidra till organisations- och verksamhetsutveckling.

Sammanfattning och bedömningar

- Nackdelar/risker som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Behov av samordningstid. Vid bildande av ett nytt större förbund bedöms det behövas tid för samordning. Även i ett längre perspektiv bedöms det behövas ökad tid för samordning då det är fler funktioner och personer som på olika sätt ska samverka.
- Ökad restid för framför allt vissa chefs- och specialistbefattningar då ett större förbund skulle omfatta en större geografisk yta.
- Större geografisk yta och en större organisation kan både praktiskt innebära ökade avstånd och känsla av upplevd minskad närhet.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms ta tid att sammansmälta. Kulturskillnader måste synliggöras och tid behövs för både kunna bevara befintliga värdefulla lokala arbetssätt och att hitta nya gemensamma metoder.

Sammanfattning och bedömningar

- Nackdelar/risker som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Förlora/minska lokalt samarbete. Det finns risk att räddningstjänstens lokala närvaro gällande förebyggande verksamhet och lokalt samarbete försvåras och/eller försämras. Det är därför nödvändigt att inför bildande av ett större förbund säkerställa en organisation som bygger på lokal närvaro för att motverka detta.
- Svårare att rekrytera. En del menar att det skulle bli svårare att rekrytera i ett större förbund. Ökad specialisering skulle minska möjligheterna för generalister.
- Resursutspädning. Resurserna är olika både till volym och innehåll mellan de tre förbunden. Det kan bli omfördelning av resurser inom det nya större förbundet för att läka olika resurstillgång i stället för att öka resurstilldelning. Omfördelning av resurser skulle en del bedöma som en risk och andra som en möjlighet.

Sammanfattning och bedömningar

- Medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet vid olika tidpunkter

I avsiktsförklaringen för arbetsprocessen framgår följande:

- Vidare ska vid beskrivning av framtida gemensamt förbundsbyggande för räddningstjänst beläggas förutsättningar och konsekvenser om någon eller några av de åtta partskommunerna ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet.
- Bedömningen är att medlemskap i förbundet vid olika tidpunkter för kommunerna skulle bli rörigt. Det är svårt att se att det för det nya förbundet skulle vara någon fördel. Snarare skulle det på en rad område vara till nackdel för förbundet. Dock finns beskrivet där förbund successivt har växt med tillkommande medlemmar under en följd av år. Erfarenheten och hur man anser att det har fungerat är olika beroende på förbund och personer som uttryckt åsikter.
- Vid olika tidpunkt för medlemmars inträde i förbundet skulle uppdraget för förbundet behöva omdefinieras och ändras. Ansvar och det geografiska upptagningsområdet skulle förändras. Konsekvenserna skulle delvis vara beroende av om det är i ytterkanterna av det geografiska området eller om det skulle uppstå en "ö" mitt i förbundets geografiska upptagningsområde som skulle tillhöra en annan organisation för räddningstjänst.

Sammanfattning och bedömningar

- Medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet vid olika tidpunkter

- Vid inträde av ny medlem skulle förbundet behöva ombildas med framtagande av ny förbundsordning och val av nya ledamöter och ersättare. Diverse dokument, som till exempel handlingsprogram och tillsynsplan skulle behöva omarbetas vid inträde av ny medlem.
- Förutsättningar för styrning och ledning både för politiskt förtroendevalda och tjänstepersoner skulle förändras. Organisation skulle behöva omarbetas. Svårt att anpassa och dimensionera ledning såväl som specialistfunktioner. Det skulle sannolikt skapa oro hos medarbetare. Möjligen svårare att rekrytera till vissa befattningar då en nyss framarbetad organisation skulle behöva ändras igen. Återigen skulle kompetenssammansättningen förändras.
- Vidare skulle förutsättningar för ekonomin vad gäller finansiering och tillgångar/skulder behöva omvärderas. Det finns också en risk att till exempel investeringar stannar upp både såväl i räddningstjänsten för icke medlemskommun som för det förmodligen relativt nybildade förbundet.
- Fördel med olika tidpunkter för medlemskap i förbundet skulle det möjligen kunna vara för den/de kommuner som inte vill bestämma om medlemskap då majoriteten av kommunerna önskar göra det. Dock kan också vara så att medlemskap senare inte beviljas för nya medlemmar.

Sammanfattning och bedömningar

- Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur

- Enligt avsiktsförklaringen för arbetsprocessen avseende förstudien ska belysas vad oförändrad förbundsstruktur kan antas innebära för befintlig verksamhet.
- Uppdraget för förstudien är att belysa en del områden för räddningstjänsten med förutsättningen att åtta kommuners räddningstjänst idag organiserad i tre kommunalförbund skulle kunna bli ett förbund. Utifrån uppdragets karaktär har det inneburit att beskriva förutsättningarna i ett större kommande förbund.
- Om vi betraktar ordet konsekvenser som värdeneutralt så behöver då bedömas vad som skulle bli förutsättningarna att bedriva räddningstjänst vid oförändrad förbundsstruktur och då både ur det positiva och negativa perspektivet.
- Vad som bedöms som konsekvenser vid oförändrad förbundsstruktur hänger delvis samman med hur till exempel risk- och hotbild bedöms och vad som betraktas som acceptabla lösningar i förhållande till andra lösningar för en kanske inte lika uttalad hotbild.

Sammanfattning och bedömningar

- Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur

- Skulle det positiva överväga i ett större förbund? Utifrån belysning av de olika punkterna framkommer förväntade effekter både som bedöms upplevas som positiva och negativa. Utifrån de beskrivna utmaningarna för räddningstjänst bedöms ändå de positiva möjliga förutsättningarna i ett större förbund överväga för att bygga en robust räddningstjänst för framtiden.
- De identifierade utmaningarna för framtiden skiljer sig inte nämnvärt åt mellan olika kommuner totalt sett, utan är framför allt kopplade till den risk- och hotbild som bedöms på s k makronivå/nationellt. Till det kommer naturligtvis variationer i olika kommuners risker och geografiska läge.
- Utifrån det perspektivet bör då bedömas vilka förutsättningar varje enskilt förbund skulle ha att möta framtidens utmaningar. Vad gäller förutsättningar på makronivå så är ju dessa dem samma. Om det finns specifika förutsättningar i respektive förbund som på ett eller annat sätt skulle påverka de framtida förutsättningarna skulle de då behöva bedömas för varje enskilt förbund.

Sammanfattning och bedömningar

- Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur

- Vad då gäller förändrad förbundsstruktur innebär det att man ska möta framtidens utmaningar inom ramen för dagens organisation.
- Förväntade förbättrade förutsättningar i ett större förbund gällande till exempel ökad redundans, större uthållighet, mindre sårbarhet, ökat lärande, stordriftsfördelar och möjligheter till ökad specialisering skulle då behöva försöka uppnås inom den befintliga organisationen eller på andra sätt.
- Andra sätt kan i vissa avseende förmodligen vara genom ytterligare samarbete mellan förbunden, tjänsteköp/avtal, utökade investeringar och ökade driftanslag för att på "egen hand" försöka nå en robustare räddningstjänst. Alternativ kan också vara att ligga kvar på befintlig ambitionsnivå så länge det är förenligt med kraven i de olika lagrummen.

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Beslutsprocessen

- För att komma vidare i beslutsprocessen gällande bildande av ett större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst för de i förstudien ingående åtta kommunerna bedöms att ställningstagande till avsiktsförklaring om att vilja ingå i ett nytt förbund ska vara gjord senast i november 2023.
- Kommunerna har utrymme för dialog under våren och sommaren 2023.
- Utredningen bedömer att beslut om att bilda ett nytt större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst, förbundsordning och andra diverse nödvändiga beslut samt val av interimsdirektion bör beslutas i slutet av år 2023 eller tidigt år 2024.
- En interimsdirektion bör få i uppdrag att tillse att det finns förbundschef och/eller räddningschef i det nya förbundet.
- Förbundschef och/eller räddningschef ges uppdraget att forma ny organisation, förbereda för verksamhetsövergång av medarbetare och start av det nya gemensamma kommunalförbundet för räddningstjänst per den 1 januari 2025.

Processplan

- Eventuellt bildande av gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst (arbetsmaterial)

Räddningstjänsten Västra Blekinge, Räddningstjänsten Östra Blekinge och Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

Nr	Aktivitet	2022		2023												2024												2025	
		mar-22	dec-22	jan-23	feb-23	mar-23	apr-23	maj-23	jun-23	jul-23	aug-23	sep-23	okt-23	nov-23	dec-23	jan-24	feb-24	mar-24	apr-24	maj-24	jun-24	jul-24	aug-24	sep-24	okt-24	nov-24	dec-24	jan-25	
1	Förstudie arbete																												
2	Dialog, politisk																												
3	Förslag och beslut om avsiktsförklaring om arbetsprocessen inkl förstudiestruktur och tidplan																												
4	Förstudiearbete fortsätter																												
5	Förstudie avslutas																												
6	Dialog, politisk																												
7	Preliminärt ställningstagande resp kommun - Ja, kanske eller nej																												
8	Ev kompletterande uppdrag. Arbeta inför avsiktsförklaring. Ev remissrunda.																												
9	Ev dialog, politisk																												
10	Ev förnyat ställningstagande resp kommun - ja eller nej																												
11	Ev arbete med avsiktsförklaring, förbundsordning etc.																												
12	Beslut avsiktsförklaring om gemensamt förbund. Förbundsordning. Utse interimdirektion																												
13	Fortsatt arbete - genomförandeplan, beslutsunderlag																												
14	Dialog, politisk																												
15	Ev kompletterande arbete beslutsunderlag																												
16	Beslut "ALLT"																												
17	Fortsatt arbete genomförandeplan																												
18	Verkställighet "ALLT"																												
19	Nytt förbund på plats med all personal																												1 jan 2025

Grundläggande förutsättningar

- Eventuellt bildande av nytt kommunalförbund för räddningstjänst

I tabellen presenteras jämförelse mellan förbunden avseende grundläggande förutsättningar för förbunden såsom bland annat förbundsordning, förbundets varaktighet, utträdesregler och uppsägning. De olika förbundsordningarna redovisas i sin helhet i bilaga 4.

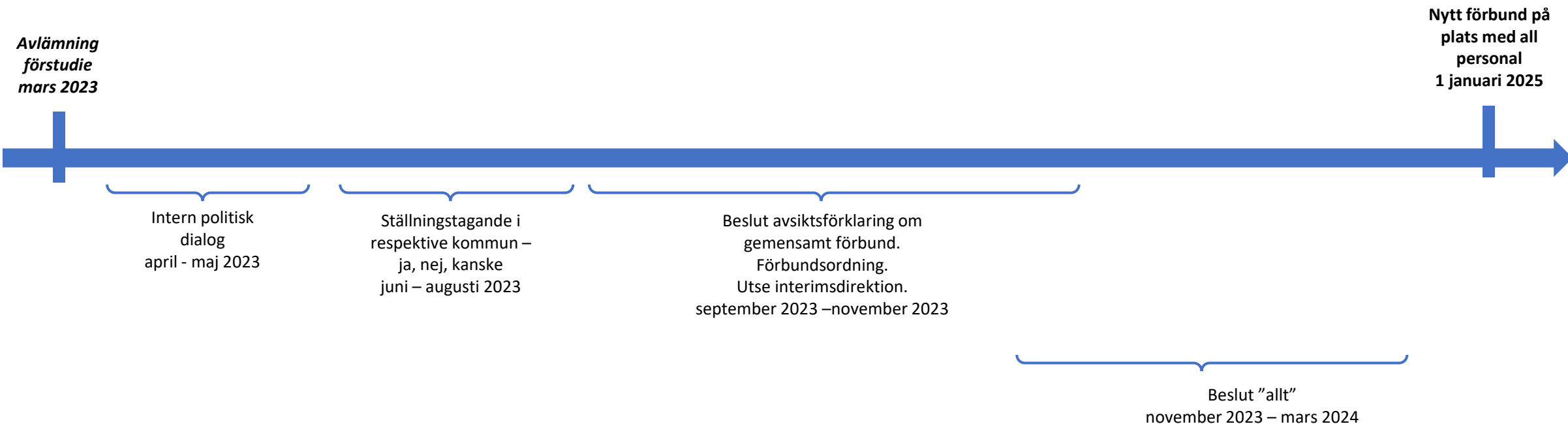
Vid önskan om annan tid för uppsägning/utträde behöver dialog inledas kommunerna emellan.

	Räddningstjänsten Västra Blekinge	Räddningstjänsten Östra Blekinge	Räddningstjänsten Östra Kronobrg
Överenskommelse	Finns inte	Reviderad att gälla från och med 2021-11-01	Finns inte
Medlemsdirektiv	Finns inte	Finns inte	Finns ägardirektiv
Förbundsordning	Från och med 2015-01-01	Från och med 2021-11-01	Beslutad i april 2019. Giltighet?
Förbundets varaktighet	Obestämd tid	Obestämd tid	Obestämd tid
Uträdesregler	Förbundsordning 12 §. Uppsägningstid i tre år räknat från årsskiftet efter uppsägningen	Förbundsordning 14 §. Uppsägningstid två år (budgetår)	Förbundsordning 13 §. Enligt KL 2017:725 9 kap 18 §. I KL - uppsägningstid tre år om annat ej anges i förbundsordning. Annat anges inte.
Uppsägning	Senast den 1 juli året innan uppsägningstiden om tre år	Senast nytt påbörjat budgetår innan uppsägningstiden om två år	Anges inte särskild regel. Bedöms gälla tre år före önskat utträde
Förbund upphör enligt gällande uppsägningsregler	Om uppsägning görs senast den 1 juli 2023: Förbundet upphör från och med 2027-01-01	Om uppsägning görs senast den 1 juli 2023: Förbundet upphör från och med 2026-01-01	Om uppsägning görs innan utgången av 2023: Förbundet upphör från och med 2027-01-01

Uppdaterad: 2023-05-09

Tidplan

- möjligt beslutsflöde för bildande av kommunalförbund för räddningstjänst

Innehåll

- Välkomna och inledning
- Avsiktsförklaring och huvudsaklig inriktning
- Utredningsorganisation
- Sammanfattning och bedömningar
- Nästa steg
- Frågor
- Avslutning och kontaktuppgifter

Frågor framöver

- Kontaktuppgifter
 - Catherine Persson Lundgren
 - catherine.persson-lundgren@lessebo.se
 - 0478-125 74
 - Krister Svensson
 - Krister.svensson@ronneby.se
 - 0457-61 84 27

2023-05-30

Till kommunstyrelsen

Om bilagor till förstudie

Dnr KS/2021:361

Till den förstudie som presenteras för kommunstyrelsen finns en större mängd bilagor. Dessa ligger inte med i LEX Meeting utan hämtas istället via Sharepoint:

[Politik i Tingsryds kommun - Förstudie räddningstjänst kommuner i Blekinge samt Räddningstjänsten Östra Kronoberg - Alla dokument \(sharepoint.com\)](#)

/TextBeslut4/

/TextBeslut6/

Jörgen Wijk

Kommunsekreterare

Kommunledningsförvaltningen

Licens: Creative Commons. Källa MSB

FÖRSTUDIE GEMENSAMT KOMMUNALFÖRBUND FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTERNA

**i Karlshamn, Karlskrona, Lessebo,
Olofström, Ronneby, Sölvesborg,
Tingsryd och Uppvidinge kommuner**

SYFTE

Syfte med förstudien är att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst för åtta kommuner.

Sammanfattning

Idag är räddningstjänst för Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge, Karlskrona och Ronneby kommuner är medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge samt Lessebo, Tingsryd och Uppvidinge kommuner är medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Kronoberg. De olika kommunalförbunden organiserar och utför räddningstjänst enligt gällande lagstiftning på uppdrag av medlemskommunerna.

Räddningstjänsten i Sverige består av statlig räddningstjänst och kommunal räddningstjänst. Kommunernas ansvar regleras i 3 kap i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Förutom räddningstjänst ansvarar kommunerna, enligt LSO, även för förebyggande verksamhet (tillsyn av brandsäkerhet samt verkande för att andra typer av olyckor förebyggs) och brandskyddskontroll. Vidare är kommunen ansvarig för tillsyn av hantering av brandfarliga och explosiva varor för de verksamheter där kommunen har prövat tillståndet till hanteringen enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Att samverka mellan räddningstjänsterna är en lagstadgad skyldighet, samtidigt som direktion och räddningschef har fullt ansvar för räddningstjänstens organisation och förmåga inom förbundets geografiska ansvarsområde. Ansvaret handlar både om planeringsmässig förmåga och minutoperativ sådan.

Överläggning våren 2021 mellan kommunstyrelsernas ordförande i kommunerna Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Olofström, Ronneby, Sölvesborg, Tingsryd och Uppvidinge utmynnade i förslag att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst med inriktningen att ett sådant kommunalförbund i så fall skulle kunna bildas från och med nästa mandatperiod dvs. från 2023-01-01.

Till viss del olika beslut i kommunerna våren/sommaren 2021, huvudsakligen gällande eventuellt ikraftträdandedatum och tolkning av uppdraget, föranledde att det arbetades fram en avsiktsförklaring för arbetsprocessen avseende förstudiearbetet. Avsiktsförklaringen gällande

arbetsprocessen beslutades i samtliga kommuner och undertecknades under mars-april 2022.

Enligt avsiktsförklaringen för arbetsprocessen gällande förstudiearbetet ska förstudien belysa förutsättningarna för att genom ett för parterna gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst

- stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten,
- förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete,
- förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten,
- kostnadseffektivisera verksamheten,
- säkra framtida kompetensförsörjning och
- skapa karriärvägar för medarbetare.

Vidare ska förstudien beskriva förutsättningarna utifrån nationella krav och MSB:s bedömning att räddningsinsatser behöver effektiviseras eftersom acceptansnivån av konsekvenserna efter en olycka sänks successivt.

Förstudien ska också belysa vad oförändrad förbundsstruktur kan antas innebära för befintlig verksamhet.

Även för- och nackdelar, som vad bildande av ett större kommunalförbund för räddningstjänst kan innebära, ska beskrivas.

Vidare ska vid beskrivning av framtida gemensamt förbundsbyggande för räddningstjänst belysas förutsättningar och konsekvenser om någon eller några av de åtta partskommunerna ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet.

Förstudien avgränsades till att inte beskriva eventuell möjlig kommande verksamhet med olika kommun-/förbunds-konstellationer. Under hösten 2022 bestämde styrgruppen (kommunstyrelseordförandena) att förstudien inte skulle utreda och belysa möjlig struktur för brandstationer och räddningsvärn i ett eventuellt nytt större gemensamt kommunalförbund.

Vad förstudien erfar finns det inte forskning som beskriver för räddningstjänst optimal organisation utifrån till exempel geografiska förutsättningar eller var gränsen går för en bra kritisk massa baserat på risker eller tidigare erfarenheter. Däremot finns det en del statliga utredningar och

bedömningar gjorda av bland annat MSB som beskriver behov för området utifrån bland annat tidigare händelser.

Faktorer kopplade till klimatet såsom till exempel ökade temperaturer och rikligare nederbörd bedöms oftare kunna leda till störningar i samhället i form av bränder och översvämningar.

Vidare beskrivs för både ”gamla och nya risker” större sannolikhet att händelser faktiskt kan inträffa och som räddningstjänsten måste planera för och ha en beredskap för att kunna hantera. Däribland kan nämnas ökade nya material och snabb teknikutveckling, social oro, olika påverkanskampanjer i form av till exempel cyberattacker och desinformation gällande myndigheter och viktiga välfärdsverksamheter samt hot och attacker mot försörjning avseende el och vatten. Det förändrade säkerhetspolitiska läget aktualiserar räddningstjänstens ansvar under höjd beredskap. Dessa faktorer och risker på så kallad makronivå bedöms ha stor påverkan på räddningstjänstens uppdrag och kräver därmed förändrade förutsättningar för att räddningstjänsten ska kunna klara detta. Omvärldsfaktors betydelse anses vara av vikt för val av framtida organisation av räddningstjänst. Små organisationer bedöms få svårt att ha omvärldsbevakning, göra analyser och faktiskt planera för och vidta åtgärder.

Utifrån befintliga förbunds verksamhet har genomgång gjorts avseende olycksförebyggande verksamhet, operativ verksamhet, styrning, ledning och administration gällande de olika punkterna att belysa i enlighet med avsiktsförklaringen för arbetsprocessen.

Vad gäller den förebyggande verksamheten har förstudien anlagt två perspektiv, dels ett tillsammansperspektiv utifrån att tre organisationer blir en, dels ett lokalt perspektiv utifrån behov kommun- och områdesvis.

Tillsammansperspektivet fokuserar på det som kan bli bättre genom ett större gemensamt förbund och därigenom bidra till att förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete.

I ett större förbund skulle de samlade resurserna ha i princip motsvarande uppdrag som i de idag tre befintliga organisationerna. Dock är bedömningen att resurserna skulle kunna användas delvis annorlunda. Ett större förbund skulle uppnå samordningsvinster gällande bland annat styrning och ledning, planering, framtagning av diverse dokument, tillstånds- och tillsynsprocesser

samt utvärdering och uppföljning. Vidare skulle möjligheterna till specialisering öka vilket är särskilt viktigt utifrån bedömda framtida risker.

För att räddningstjänsten ska kunna fortsätta med närhet till samtliga kommuner i ett större förbund krävs att det byggs en struktur i det nya gemensamma kommunalförbundet som bejakar det lokala perspektivet.

Det lokala perspektivet ska fokusera på det som även framledes bedöms ska hanteras lokalt. Till det hör samverkan med medlemskommuner, tillstånd och tillsyn enligt LBE och LSO, diverse kommunikation och rådgivning och hantering av kommunala remisser.

Vad avser den operativa verksamheten har genomgång gjorts av verksamheten utifrån de olika punkterna att belysa utifrån avsiktsförklaringen avseende arbetsprocessen.

Utifrån avgränsningen efter beslut från styrgruppen gällande att inte utreda möjlig framtida stationsstruktur är den operativa verksamheten huvudsakligen given när det gäller den uttryckande kapaciteten.

Tillgången till antalet medarbetare i ett större gemensamt förbund blir inte större än vad de tre befintliga förbunden idag disponerar tillsammans. Dock bedöms den operativa förmågan bli något större och mer kostnadseffektiv. Det som framhålls är att samtliga medarbetare kommer att befinna sig i en och samma linjeorganisation. Det finns möjlighet att disponera medarbetare i en större del av organisationen då vakanser uppstår som vid till exempel semestrar, sjukdom, fortbildning och föräldradidighet. Vid större händelser och händelser över längre tid ökar tillgången till fler medarbetare och med olika kompetens.

En del behov som tidigare lyfts fram i statliga utredningar gällande samordning, styrning och ledning har redan delvis hanterats genom regional insatsledning. I ett större gemensamt förbund bedöms lite större redundant förmåga uppnås gällande insatsledning då det totalt sett finns fler insatsledare att tillgå som sannolikt kommer att besitta olika specialkompetenser.

Vid ett större gemensamt förbund bedöms att förutsättningarna skulle öka att arbeta med olycksutredningar, både utifrån möjligheten att bygga upp specialkompetens och att till exempel omfördela resurser för att koncentrera ansvar och arbetsuppgifter till specifik (-a) medarbetare. Detta skulle i sin tur bidra till ökat lärande i organisationen.

Bedömningen är att ett större gemensamt förbund skulle ges bättre förutsättningar att arbeta med rekrytering. Vidare ökar förutsättningarna för utbildning, övning och metodutveckling.

Omvärldsorientering visar samstämmigt på att risk- och hotbilder mot samhället bedöms både vara och bli mer komplexa än för bara några år

sedan. Till detta ska läggas att sannolikheten för att vissa identifierade risker kan inträffa har ökat och då också inträffa oftare än tidigare. Det som ofta nämns som förbättringsområde är att behöva vara tillräckligt stor, ha tillräcklig förmåga och att kunna vara uthållig.

Utifrån beskriven riskbild på så kallad makronivå, inventeringarna och bedömningarna gällande de befintliga förbundens verksamheter har under förstudien framkommit generellt övergripande effekter som förväntas uppstå vid bildandet av ett större gemensamt kommunalförbund som:

- Ökad redundans och mindre sårbarhet
- Större uthållighet
- Bättre förutsättningar för ökat lärande i organisationen
- Stordriftsfördelar
- Synergieffekter
- Möjlighet till ökad specialisering
- Större och tydligare part
- Robustare och stabilare organisation att hantera framtida utmaningar

Detta sammantaget bedöms öka den operativa förmågan och uthålligheten, öka den olycksförebyggande förmågan, kostnadseffektivisera verksamheten, förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten, bättre säkra framtida kompetensförsörjning och skapa fler karriärvägar för medarbetare. Detta under förutsättning att befintliga resurser som delvis frigörs behålls för att utgöra handlingsutrymme att klara både befintliga uppgifter och att ta sig an de framtida utmaningarna. Vilka effekter som uppnås beror på hur redovisade eventuella fördelar/möjligheter och nackdelar/risker balanseras.

Både för den olycksförebyggande verksamheten och den operativa verksamheten behövs en ny organisationsstruktur i det nya större förbundet.

Vid bildande av nytt större gemensamt kommunalförbund skulle tre kommunalförbund upphöra för att ersättas av ett kommunalförbund. Det skulle innebära att det för vissa befattningar skulle finnas två eller tre tjänstepersoner med samma typ av eller liknande befattning med motsvarande ansvar och arbetsuppgifter. I det nya förbundet skulle ges möjlighet både till effektivisering genom minskat dubbel-/trippelarbete och att inom befintliga ramar ta sig an framtida utmaningar. Vad gäller chefsbefattningar skulle en del personers arbetstid helt eller delvis frigöras för andra arbetsuppgifter än chefsuppgifter. Vid sammanslagningen skulle den totala kunskapsmassan öka. Vidare skulle det större antalet tjänstepersoner med antingen likartad kunskap och förmåga eller olika

spetskompetens ge möjlighet att i organisationen både klustra kunskap för starkare basverksamhet och ge utrymme för ökad specialisering gällande räddningstjänstuppsatserna.

I ett större förbund skulle förutsättningarna öka att bygga en robustare och mindre sårbar organisation vad gäller administrativa stöd- och servicefunktioner. Den samlade förmågan på ekonomi- och HR-området skulle öka. Möjligheterna skulle öka att förstärka med kompetens gällande till exempel upphandling, juridik, kommunikation och säkerhet.

Med utgångspunkt från den kartläggning som är genomförd i förstudien är det inte möjligt att estimera hur stora kostnader blir eller hur mycket tid som behövs vid sammanslagning av IT-system, upprättande av gemensamma tekniska lösningar och infrastruktur för tre nuvarande förbund och åtta medlemskommuner. Det återstår mycket arbete innan det finns en tydlig bild över området för en klarare bild på vad som behöver göras, vilka effekter det kan få, hur mycket tid och resurser som behövs samt vilka kostnader det innebär. Ett arbete med att ta fram genomförandeplan med tillhörande kostnadsanalys och årlig investeringsplan måste påbörjas i anslutning till beslut att bilda ett nytt förbund. Det finns system som behöver integreras och teknik som måste vara på plats innan och i starten av ett eventuellt nytt kommunalförbund.

Förstudien gör bedömningen att befintliga driftbudgetramar (nettokostnader) används som ingångsvärde. Det bygger på antagandet att dagens nettokostnader är rättvisande och jämförbara. Mot bakgrund av att antagandet om att de befintliga ramarna är rättvisande innebär det inga stora förändringar för kommunerna initialt, dock behöver beredskap och utrymme finnas för tillfälliga övergående omställningskostnader. Ramarna används som ingångsvärde i förslag till finansieringsmodell.

I förstudien har beräkningar genomförts för att ta fram en framtida finansieringsmodell där syfte med beräkning och viktning utifrån ett antal olika parametrar var att fastställa en robust finansieringsmodell som är hållbar över tid samt minimerar behovet av löpande anpassningar och eventuella tilläggsäskanden.

Med utgångspunkt i förutsättningarna beträffande exempelvis befolkning, risker, beredskap och geografi har ett flertal modeller prövats avseende löpande finansiering. Slutsatsen av beräkningar är att det inte är realistiskt att sträva mot en annan fördelningsmodell än att använda den ingående fördelningen.

Vidare har schematisk beräkning gjorts för omställningskostnader motsvarande cirka tio miljoner kronor. Omställningskostnader, som är beräknade med 5% av ingående budget, är ett antagande mot bakgrund av uppskattade kostnader som bedöms uppkomma vid bildandet av ett nytt

kommunalförbund. Som gemensamma kostnader avses ledning, stödfunktioner, omskyltning, kläder, skyddsutrustning, harmonisering av avtal och övergripande migreringskostnader etcetera. Vidare bör beaktas att ekonomiskt utrymme bör beräknas för projektstöd inför och under genomförandetid för bildande av nytt förbund.

Vid ett beslut om framtida förändringar i exempelvis kommunernas ambitionsnivå bör det få till följd en översyn av finansieringsmodell.

Ett nytt större gemensamt kommunalförbund skulle innebära att cirka 600 medarbetare påverkas. Förstudien bedömer att utifrån gällande lagstiftning ska verksamhetsövergång tillämpas. Vid ett beslut om bildande av ett större gemensamt kommunalförbund är det lämpligt att omgående göra bedömning om verksamhetsövergång av arbetsgivarna och inleda överläggning och förhandling med fackliga organisationer. Bedömningen är att detta ökar förutsättningarna avsevärt att förbereda för och genomföra en förbundsöverbildning på ett bra sätt.

Förstudien menar att den nya förbundsledningen i form av förbundschef och/eller räddningschef ska få i uppdrag att arbeta fram förslag till kommande organisation.

Förstudien presenterar olika alternativ för beslutande församling i ett nytt större gemensamt kommunalförbund. Utifrån olika kriterier kan ett alternativ vara att förbundet styrs av en förbundsledning bestående av tolv ledamöter och lika många ersättare. Presidium kan bestå av ordförande och förste och andre vice ordförande att rotera enligt schema.

I det fall man väljer att kvarstå i befintliga förbundsstrukturer innebär det att man ska möta framtidens utmaningar inom ramen för dagens organisationsstruktur. Förväntade förbättrade förutsättningar i ett större förbund gällande till exempel ökad redundans, större uthållighet, mindre sårbarhet, ökat lärande, stordriftsfördelar och möjligheter till ökad specialisering skulle då behöva försöka uppnås inom den befintliga organisationen eller på andra sätt. Andra sätt kan i vissa avseende förmodligen vara genom ytterligare samarbete mellan förbunden, tjänsteköp/avtal, utökade investeringar och ökade driftanslag för att på "egen hand" försöka nå en robustare räddningstjänst. Alternativ kan också vara att ligga kvar på befintlig ambitionsnivå så länge det är förenligt med kraven i de olika lagrummen.

De fördelar som lyfts fram att kunna uppstå vid ett större gemensamt förbund är bland annat samordningsvinster som leder till ökad effektivisering, större kritisk massa som bidrar till att kunna öka specialiseringen och sammantaget bättre redundans både kompetensmässigt och organisatoriskt. Nackdelar som riskerar kunna uppstå är ökat behov av samordningstid både initialt och över tid, ökade restider för en del funktioner

över större geografiska område, minskat lokalt samarbete och resursutspädning.

Vad gäller frågan om möjligheten att någon eller några av partskommunerna skulle ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i förbundet är bedömningen är att det skulle bli rörigt. Det är svårt att se att det för det nya förbundet skulle vara någon fördel. Snarare skulle det på en rad område vara till nackdel för förbundet. Dock finns beskrivet där förbund successivt har växt med tillkommande medlemmar under en följd av år. Erfarenheten och hur man anser att det har fungerat är olika beroende på förbund och personer som uttryckt åsikter.

För att komma vidare i beslutsprocessen gällande bildande av ett större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst för de i förstudien ingående åtta kommunerna bedöms att ställningstagande till avsiktsförklaring om att vilja ingå i ett nytt förbund ska vara gjord senast i november 2023. Kommunerna har utrymme för dialog under våren och sommaren 2023. Vidare bedömer förstudien att beslut om att bilda ett nytt större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst, förbundsordning och andra diverse nödvändiga beslut samt val av interimsdirektion bör beslutas i slutet av år 2023 eller tidigt år 2024. Vidare bör interimsdirektion få i uppdrag att tillse att det finns förbundschef och/eller räddningschef i det nya förbundet. Förbundschef och/eller räddningschef ges uppdraget att forma ny organisation, förbereda för verksamhetsövergång av medarbetare och start av det nya gemensamma kommunalförbundet för räddningstjänst per den 1 januari 2025.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	13
1.1	Uppdrag från kommunfullmäktige i de åtta kommunerna	13
1.1.1	Förslag till beslut om förstudie för de åtta kommunerna	13
1.2	Förstudieorganisation	14
2	Metoder	15
2.1	Grundläggande principer	16
2.2	Avgränsning	16
3	Omvärldsorientering	17
4	Nuläge - beskrivning av befintlig verksamhet	19
4.1	Information gällande samtliga tre förbund	20
4.1.1	Förebyggande verksamhet	20
4.1.2	Operativ verksamhet	20
4.2	Indikatorer och nyckeltal	21
4.2.1	Invånare och areal	21
4.2.2	Risicanläggningar	21
4.2.3	Personal, bemanning och beredskap	21
4.2.4	Händelser	22
4.2.5	Räddningstjänstinsatser per förbund	23
4.3	Räddningstjänsten Västra Blekinge	25
4.3.1	Allmänt	25
4.3.2	Förebyggande verksamhet	25
4.3.3	Operativ verksamhet	25
4.3.4	Organisation och personal	25
4.3.5	Antal anställda	26
4.3.6	Ekonomi	27
4.3.7	Förväntad utveckling	29
4.3.8	Avtal och tilläggsavtal	31
4.4	Räddningstjänsten Östra Blekinge	31
4.4.1	Allmänt	31
4.4.2	Förebyggande verksamhet	31
4.4.3	Operativ verksamhet	31
4.4.4	Organisation och personal	32
4.4.5	Antal anställda	32
4.4.6	Ekonomi	33
4.4.7	Förväntad utveckling	37
4.4.8	Avtal och tilläggsavtal	38
4.5	Räddningstjänsten Östra Kronoberg	38

4.5.1	Allmänt.....	38
4.5.2	Förebyggande verksamhet.....	38
4.5.3	Operativ verksamhet	38
4.5.4	Organisation och personal.....	39
4.5.5	Antal anställda	39
4.5.6	Ekonomi.....	40
4.5.7	Förväntad utveckling	42
4.5.8	Avtal och tilläggsavtal	44
4.6	Räddningstjänstsamverkan	44
4.6.1	Gränslös räddningstjänst och stöd med resurser.....	44
4.6.2	Räddningstjänstsamverkan Småland-Blekinge (RSB).....	45
5	Ekonomi.....	46
5.1	Nuvarande finansiering av respektive förbund.....	46
5.1.1	Tillgångar och skulder	46
5.1.2	Fastigheter och lokaler	46
5.2	Framtida finansieringsmodell.....	47
6	Organisation och personal	49
6.1	Nuvarande organisation och befattningar	49
6.2	Löneavtal och lönestruktur	49
6.3	Pensioner.....	50
6.3.1	Åtaganden i nuvarande räddningsförbund.	50
6.3.2	Hur hantera nuvarande försäkringar och skulder?	50
6.4	Verksamhetsövergång.....	50
6.4.1	Kollektivavtalsfrågor	51
6.4.2	Bedömning	52
7	Juridik	52
7.1	Grundläggande förutsättningar för de tre kommunalförbunden	52
8	IT, teknik, infrastruktur och fordon.....	53
8.1	Verksamhetssystem	53
8.2	Kommunikation.....	54
8.3	Utalarmering	54
8.4	Fordon	54
8.5	Bedömning IT, teknik, infrastruktur och fordon.....	54
9	Styrning, ledning och administration	55
9.1	Beslutande församling - politisk organisation.....	55
9.2	Förbundsledning.....	55
9.2.1	Mandatfördelning i ett eventuellt gemensamt kommunalförbund.....	56
9.2.2	Bedömning	57
9.3	Presidium i förbundsledning	57
9.3.1	Bedömning	58

9.4	Säte – geografisk placering av förbundet.....	58
9.4.1	Bedömning	59
9.5	Ledning tjänstepersoner och specialistkompetens	60
9.5.1	Bedömning	60
9.5.2	Arkivvård och diarieföring inför nytt förbund.....	60
10	Bedömningar avseende förebyggande verksamhet och operativ verksamhet.....	61
10.1	Belysning av förutsättningar och bedömningar	61
10.2	Olycksförebyggande verksamhet.....	62
10.2.1	Olycksförebyggande verksamhet – förväntade effekter.....	62
10.2.2	Tillsammansperspektiv i ett större gemensamt förbund – olycksförebyggande verksamhet.....	63
10.2.3	Det lokala perspektivet i ett större förbund – olycksförebyggande verksamhet	65
10.2.4	Fördelar/möjligheter och nackdelar/risker med ett större gemensamt kommunalförbund gällande olycksförebyggande verksamhet:	68
10.3	Operativ verksamhet	70
10.3.1	Operativ verksamhet – förväntade effekter	70
10.4	Ytterligare punkter att beskriva utifrån beslutet om avsiktsförklaring gällande arbetsprocessen	75
10.4.1	Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur	75
10.4.2	För- och nackdelar vid ett större gemensamt förbund	76
10.4.3	Medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet vid olika tidpunkter	78
11	Fortsatt arbete	79
	Referenser.....	81
	Erfarenhetsinhämtning.....	81
	Litteratur.....	81
	Internet.....	81
	Bilagor	82

1 Bakgrund

1.1 Uppdrag från kommunfullmäktige i de åtta kommunerna

Överläggning mellan kommunstyrelsernas ordförande i kommunerna Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Olofström, Ronneby, Sölvesborg, Tingsryd och Uppvidinge utmynnade i förslag att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst med inriktningen att ett sådant kommunalförbund i så fall skulle kunna bildas från och med nästa mandatperiod dvs. från 2023-01-01.

1.1.1 Förslag till beslut om förstudie för de åtta kommunerna

Missiv arbetades fram under våren 2021 att utgöra beslutsunderlag i samtliga aktuella kommuner.

Missiv:

”Förstudie gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommuner

Sammanfattning

Idag är räddningstjänst för Sölvesborgs, Olofströms och Karlshamns kommuner organiserat i kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge, Ronneby och Karlskrona kommun i Räddningstjänsten Östra Blekinge samt Uppvidinge, Lessebo och Tingsryds kommun i Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

Möten med kommunstyrelsens ordförande i dessa kommuner har utmynnat i förslag att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst med inriktningen att ett sådant kommunalförbund i så fall skulle kunna bildas från och med nästa mandatperiod dvs. från 2023-01-01.

Förstudien ska belysa förutsättningarna för att genom ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst

- stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten,
- förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete,
- förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten,
- kostnadseffektivisera verksamheten,
- säkra framtida kompetensförsörjning och
- skapa karriärvägar för medarbetare.

Uppdragsbeskrivning, förstudiestruktur och tidplan tas fram av Ronneby kommun och kommuniceras med härför aktuella kommuner och kommunalförbund för räddningstjänst.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen i X kommun beslutar att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för kommunerna Sölvesborg, Olofström, Karlshamn, Ronneby, Karlskrona, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge att bilda ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst från och med 2023-01-01.

Förstudien/utredningen ska belysa förutsättningarna för att stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten, förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete, utbildning och fortbildning i verksamheten, kostnadseffektivisera verksamheten, framtida kompetensförsörjning och karriärvägar för medarbetare.

Ansvar för genomförande av förstudien läggs på Ronneby kommun. Arbete genomförs i samråd och dialog med övriga kommuner som också åtar sig, att utefter behov, bidra med underlag mm till förstudien.” slut missiv.

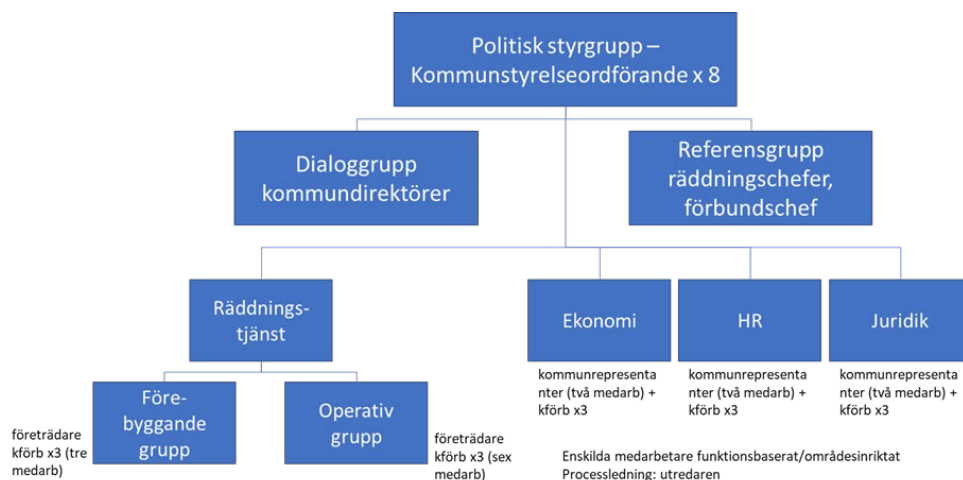
1.2 Förstudieorganisation

Efter sommaren 2022 tillsattes olika grupper att utgöra förstudieorganisation. För styrning och vägledning under förstudiearbetet har politisk styrgrupp, dialoggrupp och referensgrupp fungerat. Referensgrupp och dialoggrupp har sammanträtt var tredje till var femte vecka. Styrgruppen har haft tre möten under hösten 2022. Arbetsgrupper har funnits med inriktning ekonomi, HR och juridik. De olika medlemskommunerna har bistått arbetsgrupperna med kompetens tillsammans med medarbetare från kommunalförbunden. I arbetsgrupperna för räddningstjänst förebyggande verksamhet och räddningstjänst operativ verksamhet har medarbetare från de olika kommunalförbunden ingått. De olika arbetsgrupperna träffades under hösten 2022 med två - fem veckors intervall beroende på arbetsomfattning. Vidare har tillfällig arbetsgrupp med fokus på diverse IT-frågor sammanträtt. I arbetsgrupperna identifierades frågeställningar för genomgång utifrån punkterna att belysa i förstudien. Grupperna har haft Teamsmöten eller fysiska träffar. Utredare har deltagit i samtliga grupper.

Förutsättningarna för förstudiearbetet förändrades under förstudiens gång då ansvarig utredare i Ronneby kommun lämnade anställningen för arbete på annan befattning i Lessebo kommun. Ursprunglig utredare har fortsatt bedrivit förstudiearbete i mindre omfattning tillsammans med utvecklingschef i Ronneby kommun. Det innebär dock att en del arbete som underlag för planering vid bildande av nytt större gemensamt kommunalförbund inte har genomförts som planerat. Kompletterande

faktainhämtning kan behövas för vidare bearbetning inför beslut och/eller genomförande.

Förstudieorganisationen har varit enligt följande:

Förstudieledare/utredare: Catherine Persson Lundgren

Förstudieledare/utredare: Krister Svensson

2 Metoder

Genomförande av förstudien har skett via Ronneby kommun. Arbete har genomförts i samråd och i dialog med övriga kommuner. Medarbetare i medlemskommunerna och i de tre kommunalförbunden har bidragit med kompetens och underlag under arbetsprocessen. Arbete har genomförts enligt följande:

- Dokumentgenomgång/ litteraturstudier i de egna befintliga organisationerna och externa organisationer för räddningstjänst.
- Jämförelser och delvis analys av kvalitet, nytta och kostnader.
- Omvärldsanalys med stöd av genomgång av tillgänglig evidensbaserad dokumentation, erfarenhetsinsamling från andra kommuner och kommunalförbund för räddningstjänst.
- Föredragning och dialog i storgrupp.
- Arbetsgrupper med erforderlig kompetens från aktuella parter och parternas tre kommunalförbund för räddningstjänst.

Vidare har som del i förstudien varit att förmedla information till och dialog förts med förbundens direktions. Utredare har även deltagit vid samverkan med de tre förbundens fackliga organisationer.

2.1 Grundläggande principer

Idag är räddningstjänst för Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge, Karlskrona och Ronneby kommuner är medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge samt Lessebo, Tingsryd och Uppvidinge kommuner är medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

Möten med kommunstyrelsens ordförande i dessa kommuner har utmynnat i förslag att genomföra en förstudie med syfte att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst med inriktningen att ett sådant kommunalförbund i så fall skulle kunna bildas från och med nästa mandatperiod dvs. från 2023-01-01.

Förstudien ska belysa förutsättningarna för att genom ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst

- stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten,
- förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete,
- förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten,
- kostnadseffektivisera verksamheten,
- säkra framtida kompetensförsörjning och
- skapa karriärvägar för medarbetare.

Förstudien beskriva förutsättningarna utifrån nationella krav och MSB:s bedömning att räddningsinsatser behöver effektiviseras eftersom acceptansnivån av konsekvenserna efter en olycka sänks successivt.

Förstudien ska också belysa vad oförändrad förbundsstruktur kan antas innebära för befintlig verksamhet.

Även för- och nackdelar, som vad bildande av ett större kommunalförbund för räddningstjänst kan innebära, ska beskrivas.

Vidare ska vid beskrivning av framtida gemensamt förbundsbyggande för räddningstjänst belysas förutsättningar och konsekvenser om någon eller några av de åtta partskommunerna ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet.

2.2 Avgränsning

Förstudien omfattar inte beskrivning av möjlig kommande verksamhet med olika kommun-/förbunds-konstellationer.

Dock ska vid beskrivning av framtida gemensamt förbundsbyggande för räddningstjänst belysas förutsättningar och konsekvenser om någon eller några av de åtta partskommunerna ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet.

Under hösten 2022 bestämde styrgruppen (kommunstyrelseordförandena) att utredningen inte skulle utreda och belysa möjlig struktur för räddningstjänststationer och räddningsvärn i ett eventuellt nytt större gemensamt kommunalförbund.

3 Omvärldsorientering

Omvärldsorientering visar samstämmigt på att risk- och hotbilder mot samhället bedöms både vara och bli mer komplexa än för bara några år sedan. Till detta ska läggas att sannolikheten för att vissa identifierade risker kan inträffa har ökat och då också inträffa oftare än tidigare.

Vad förstudien erfar finns det inte forskning som beskriver för räddningstjänst optimal organisation utifrån till exempel geografiska förutsättningar eller var gränsen går för en bra kritisk massa baserat på risker eller tidigare erfarenheter.

Däremot finns det en del statliga utredningar och bedömningar gjorda av bland annat MSB och som beskriver behov för området utifrån bland annat tidigare händelser.

Faktorer kopplade till klimatet såsom till exempel ökade temperaturer och rikligare nederbörd bedöms oftare kunna leda till störningar i samhället i form av bränder och översvämningar.

Vidare beskrivs för både ”gamla och nya risker” större sannolikhet att händelser faktiskt kan inträffa och som räddningstjänsten måste planera för och ha en beredskap för att kunna hantera. Däribland kan nämnas ökade nya material och snabb teknikutveckling, social oro, olika påverkanskampanjer i form av till exempel cyberattacker och desinformation gällande myndigheter och viktig välfärdsverksamhet samt hot och attacker mot försörjning avseende el och vatten. Dessa faktorer och risker på så kallad makronivå bedöms ha stor påverkan på räddningstjänstens uppdrag och kräver därmed förändrade förutsättningar för att räddningstjänsten ska kunna klara sitt uppdrag.

Vidare påverkar det förändrade säkerhetspolitiska läget förutsättningarna för räddningstjänsten utifrån ansvaret gällande räddningstjänst under förhöjd beredskap. MSB skriver ”att kommunens organisation för räddningstjänst är en av de viktigast hörnstenarna i ett modernt totalförsvaret. För att den på ett effektivt sätt ska kunna lösa sitt uppdrag vid samhällsstörningar, höjd beredskap och krig krävs en sammanhängande planering. Detta handlar

bland annat om att analysera hoten, bestämma ambitionsnivå, inventera behovet av resurser samt utbildning och övning. För de särskilda krav ett krig ställer krävs bland annat uppbyggnad av kompetens, säkerställande av personaltillgång genom krigsplacering samt tillgång till rätt materiel.”

Till det ska läggas eventuellt framtida behov av stöd till Försvarmakten och Sveriges ansökan om NATO-medlemskap.

Nyligen, januari 2023, beslutade regeringen om att ge MSB i uppdrag att genomföra de åtgärder som behövs för att förbereda för en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst. Detta medför ytterligare åtagande för den kommunala räddningstjänsten.

Omvärldsfaktorerers betydelser anses vara av vikt för val av framtida organisation av räddningstjänst. Små organisationer bedöms få svårt att ha omvärldsbevakning, göra analyser och faktiskt planera för och vidta åtgärder.

Det framgår i förarbetena till den förändrade lagen om skydd mot olyckor från och med den 1 januari 2021 att vid samverkan bör områdena inte bli för små resursmässigt men inte heller för stora eftersom detta riskerar att skapa en distans till de pågående räddningsinsatserna och övrig kommunal verksamhet. Dessa avvägningar kan bli särskilt påtagliga i de delar av landet där befolkningstätheten är låg.

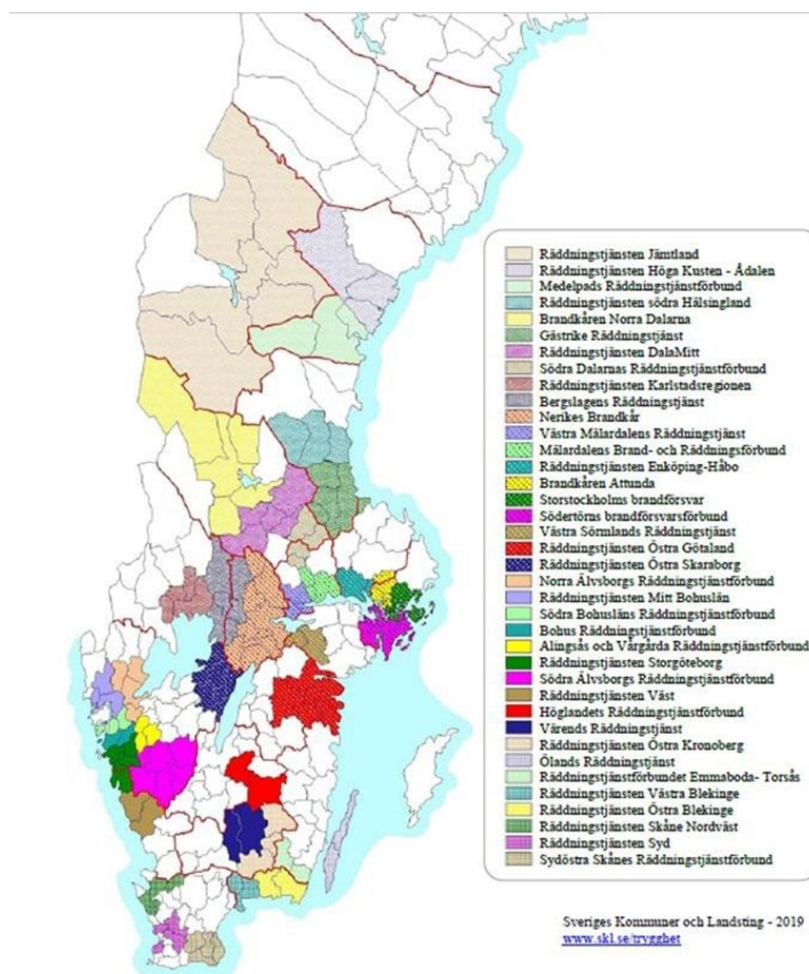

Bild 1. Befintliga räddningstjänstförbund i Sverige, 2019. Källa: SKR (detta är senast uppdaterade bilden)

Gällande tvingande reglering om geografisk indelning av räddningstjänsterna/samverkan för dessa, så övervägdes detta i förarbetena till den nya LSO. Dock togs detta inte med i ny lagstiftning, då förstudien kom till slutsatsen att det är kommunerna själva som bäst kan avgöra hur kraven i den nya lagstiftningen ska uppfyllas. Kraven på ökad operativ ledningsförmåga gör att räddningstjänsterna måste samverka och/eller organiseras på annat sätt. Redan innan den nya reviderade lagstiftningen var merparten av räddningstjänstpersonal i Sverige anställd i kommunalförbund. Det är rimligt att anta att behovet av att arbeta i större organisationer kommer anses öka utifrån kraven i ny lagstiftning och de förändrade förutsättningarna för räddningstjänst.

4 Nuläge - beskrivning av befintlig verksamhet

Huvuddelen av innehåller i nulägesbeskrivningen under punkterna 4.2, 4.3 och 4.4 kommer från respektive förbunds handlingsprogram, årsredovisning samt verksamhetsplan. De tre förbunden beskriver sin verksamhet på olika

sätt i handlingsprogram, årsredovisning och verksamhetsplan därav skillnader i sammanställningen. För mer utförlig information hänvisas till dokumentation som finns att tillgå hos respektive förbund.

4.1 Information gällande samtliga tre förbund

I detta stycke beskrivs en del av det som gäller för samtliga tre förbund.

4.1.1 Förebyggande verksamhet

Enligt MSBFS 2021:1 11 § ska kommunen beskriva hur den förebyggande verksamheten är ordnad och hur den planeras för att skapa en förmåga att förebygga olyckor. Räddningstjänstens förebyggande verksamhet enligt LSO styrs framför allt av fyra paragrafer vilka här delas in i fyra kapitel:

5 kap. 1 § - Tillsyn

3 kap. 2 § - Rådgivning och information till allmänheten

3 kap. 4 § - Rengöring (sotning) och brandskyddskontroller

3 kap. 1 § - Övergripande åtgärder för att förebygga bränder och skador till följd av bränder

I skedet före olyckan indelas arbetet i stöd till kommunerna i bygglovsärenden, fysisk planering, utbildning, rådgivning till allmänheten, andra myndigheter och företag, samt övrigt olycksförebyggande verksamhet s. Remisshantering utgör också en del av före-perspektivet, remisser åt polis, länsstyrelse, andra statliga myndigheter och kommuner. En annan viktig del är sotning och brandskyddskontroll. Insatsplanering och övning av räddningstjänstpersonal samt drift och underhåll hanteras i skedet före olyckan.

Räddningstjänsten är även myndighet med avseende lagen om skydd mot olyckor, LSO och lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE och har därmed tillsynsansvaret utifrån dessa lagar.

I respektive förbunds handlingsprogram beskrivs verksamheten förebyggande och förberedande verksamhet samt aktuell lagstiftning inom området.

4.1.2 Operativ verksamhet

Enligt MSBFS 2021:1 12 § ska kommunen beskriva sin förmåga att genomföra räddningsinsatser utifrån möjligheten att vid en olycka positivt påverka utfallet av skador på liv, hälsa, egendom och miljö. Denna förmågebeskrivning ska enligt MSBFS 2021:1 12 och 13 §§ delas in i en övergripande beskrivning och en mer detaljerad beskrivning per olyckstyp för utifrån risker. Vidare ska kommunen enligt MSBFS 2021:1 14-18 §§ beskriva sin förmåga till övergripande ledning av räddningstjänsten, att hantera samtidiga och omfattande räddningsinsatser samt att utföra sina ålagda uppgifter vid höjd beredskap enligt 8 kap. 2 § LSO.

4.2 Indikatorer och nyckeltal

4.2.1 Invånare och areal

Uppvidinge är mest glesbefolkat. Sölvesborg är mest tätbefolkat. Skillnaden är 11,9 gånger.

	Invånare 2021-12-31	Areal km ²	Invånare km ²	Andel skogsareal	Skogsareal km ²
Karlshamn	32 226	489	66	77%	377
Karlskrona	66 708	1 043	64	74%	772
Lessebo	8 574	413	21	90%	370
Olofström	13 263	390	34	84%	327
Ronneby	29 200	825	35	79%	653
Sölvesborg	17 540	185	95	39%	72
Tingsryd	12 319	1 045	12	87%	908
Uppvidigre	9 449	1 172	8	92%	1 081
Totalt	189 279	5 562	34		4 560

4.2.2 Riskanläggningar

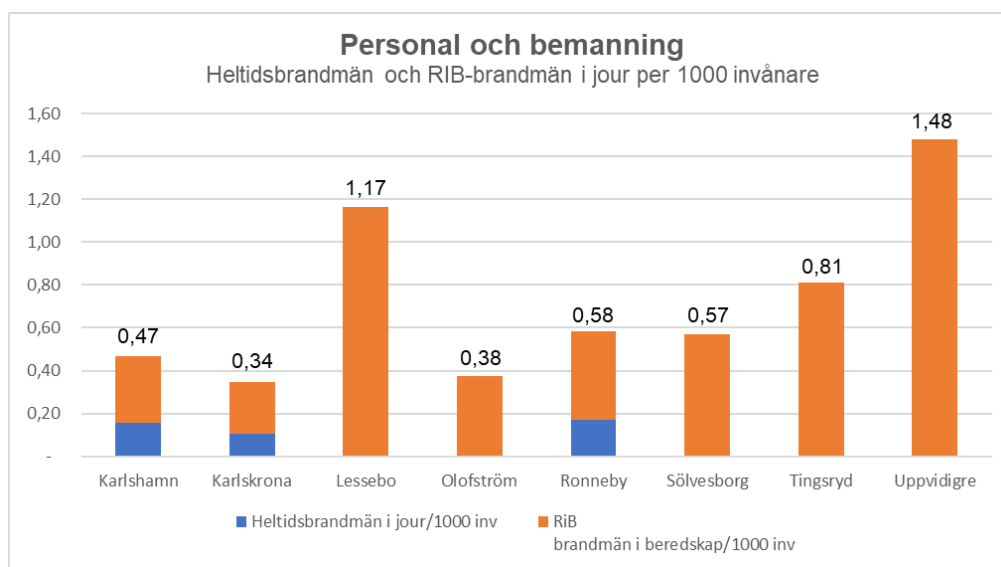
Sölvesborg har flest riskanläggningar per 1000 invånare. Uppvidinge har inga riskanläggningar.

	Risk- anläggningar LSO 2:4	Risk- anläggningar/ 1000 inv
Karlshamn	10	0,31
Karlskrona	7	0,10
Lessebo	2	0,23
Olofström	3	0,23
Ronneby	5	0,17
Sölvesborg	7	0,40
Tingsryd	1	0,08
Uppvidigre	-	-
Totalt	35	

4.2.3 Personal, bemanning och beredskap

Uppvidinge har högst beredskap per 1000 invånare. Karlskrona har lägst. Skillnaden är 4,35 gånger.

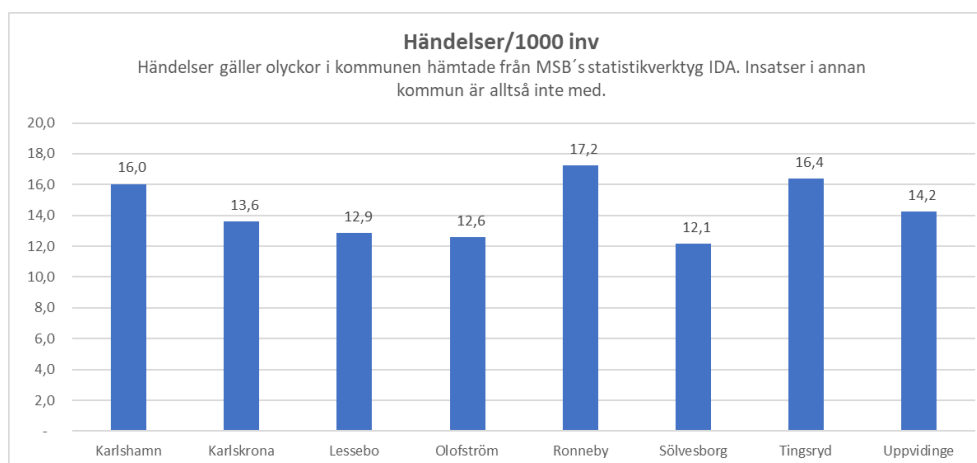
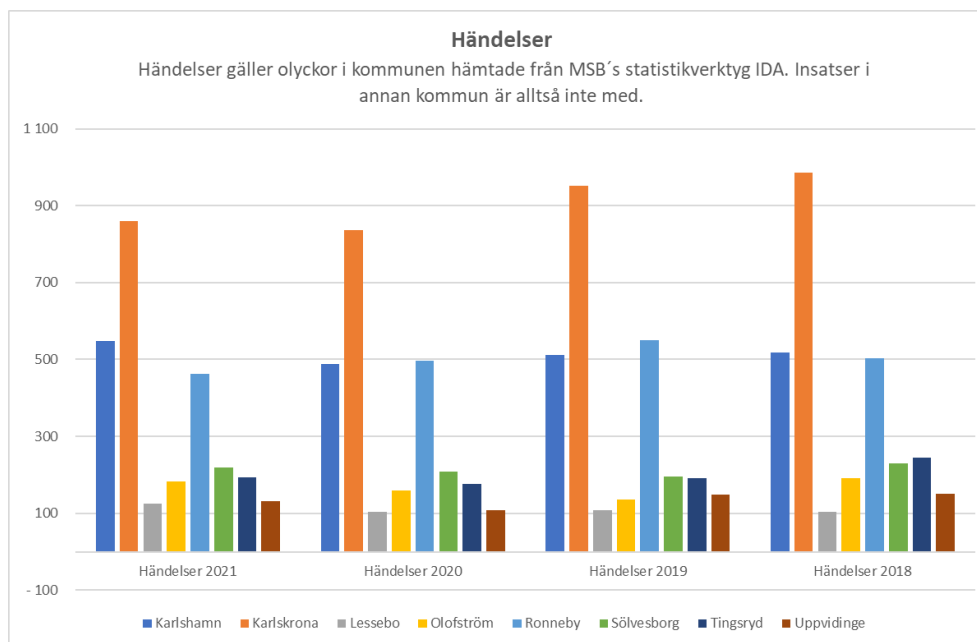
	Heltidsbrandmän i jour	RiB-brandmän i beredskap	Räddningsvårn	Personal Skogsbrandvårn	Personal Räddningsvårn
Karlshamn	5	10			
Karlskrona	7	16		2	12
Lessebo		10		1	6
Olofström		5		1	10
Ronneby	5	12			
Sölvesborg		10			
Tingsryd		10		4	21
Uppvidigre		14			
Totalt	17	87	8	12	58

Siffran ovanför staplarna visar total beredskap, heltidsbrandmän och RiB-brandmän, per 1000 invånare.

4.2.4 Händelser

Diagrammen visar händelser där även det som inte är olyckor är inräknade. Det stämmer oftast inte med lokal statistik till 100%.

Ronneby har flest antal händelser per 1000 invånare. Sölvesborg har lägst. Skillnaden är 42%.

4.2.5 Räddningstjänstinsatser per förbund

Antalet räddningstjänstinsatser inom Räddningstjänsten Västra Blekinge, Räddningstjänsten Östra Blekinge och Räddningstjänsten Östra Kronoberg fördelar sig de tre senaste åren enligt följande.

Räddningstjänsten Östra Blekinge

Räddningstjänstinsatser	2019	2020	2021
Alla händelser och uppdrag totalt, antal	1 503	1 332	1 322
Alla händelser och uppdrag totalt, per 1000 invånare	15,61	13,89	13,78
Varav:			
Inträffade och befarade olyckor, antal	1 296	1 126	1 133
Inträffade och befarade olyckor, per 1000 invånare	13,46	11,74	11,81
Brand eller brandtillbud, antal	272	254	245
Brand eller brandtillbud, per 1000 invånare	2,83	2,65	2,55
Trafikolycka, antal	202	150	204
Trafikolycka, per 1000 invånare	2,10	1,56	2,13

Tabell: Räddningstjänstinsatser år 2019–2021 inom Räddningstjänsten Östra Blekinge.
Källa MSB/IDA

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Räddningstjänstinsatser	2019	2020	2021
Alla händelser och uppdrag totalt, antal	843	857	947
Alla händelser och uppdrag totalt, per 1000 invånare	13,31	13,57	15,02
Varav:			
Inträffade och befarade olyckor, antal	734	745	762
Inträffade och befarade olyckor, per 1000 invånare	11,59	11,79	12,09
Brand eller brandtillbud, antal	185	176	200
Brand eller brandtillbud, per 1000 invånare	2,92	2,79	3,17
Trafikolycka, antal	162	135	161
Trafikolycka, per 1000 invånare	2,56	2,14	2,55

Tabell: Räddningstjänstinsatser år 2019–2021 inom Räddningstjänsten Västra Blekinge.
Källa MSB/IDA

Räddningstjänsten Östra Kronoberg

Räddningstjänstinsatser	2019	2020	2021
Alla händelser och uppdrag totalt, antal	447	390	450
Alla händelser och uppdrag totalt, per 1000 invånare	14,55	12,78	14,83
Varav:			
Inträffade och befarade olyckor, antal	350	325	379
Inträffade och befarade olyckor, per 1000 invånare	11,40	10,65	12,49
Brand eller brandtillbud, antal	103	88	101
Brand eller brandtillbud, per 1000 invånare	3,35	2,88	3,33
Trafikolycka, antal	112	86	109
Trafikolycka, per 1000 invånare	3,65	2,82	3,59

Tabell: Räddningstjänstinsatser år 2019–2021 inom Räddningstjänsten Östra Kronoberg.
Källa MSB/IDA

4.3 Räddningstjänsten Västra Blekinge

4.3.1 Allmänt

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge har tre medlemskommuner; Karlshamn, Sölvesborg och Olofströms kommuner.

4.3.2 Förebyggande verksamhet

För den förebyggande verksamheten finns personella resurser i form av brandingenjörer, brandinspektörer och brandmän med kombinationstjänst. Verksamheten leds av en enhetschef med brandingenjörskompetens underställd räddningschefen. Verksamhetens materiella resurser utgörs främst av tillgång till IT-system med både stationär och mobil funktion.

4.3.3 Operativ verksamhet

Räddningstjänsten Västra Blekinge har en heltidsstation i Karlshamn. Brandstationer med räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB, (deltid) finns i Karlshamn, Sölvesborg, Olofström, Mjällby och Svängsta. I Kyrkhult finns ett räddningsvärn. Personalen på heltidsstationen i Karlshamn har en anspänningstid på 1,5 minuter. På RiB-stationerna är motsvarande anspänningstid 5 minuter. Samtliga styrkor (heltid och RiB) består av en styrkeledare och fyra brandmän. Befäl i räddningstjänstverksamheten ska ha fått uppdraget av räddningschefen att verka som räddningsledare.

4.3.4 Organisation och personal

Organisationen styrs av en politisk direktion som består av nio ledamöter, tre från respektive kommun. Var och en av ledamöterna har personliga ersättare. Förbundet leds av en förbundschef och i ledningsgruppen finns även räddningschef och enhetschefer.

Förbundet hanterar ekonomi, personal och drift i egen regi

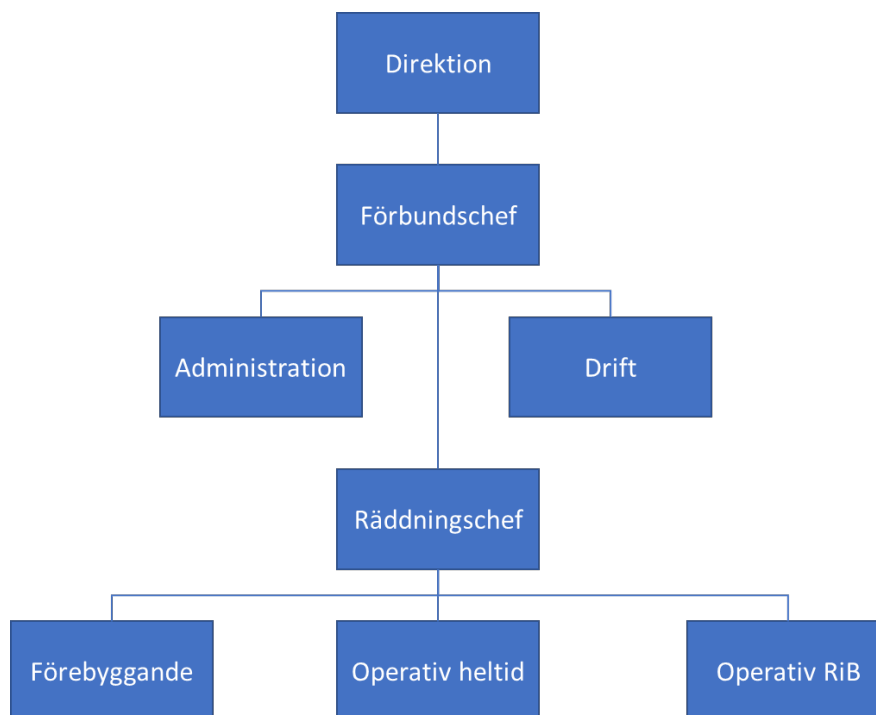

Bild: Organisation Rüstungsdienstleistung Westra Blekinge.

4.3.5 Antal anställda

Tabellen nedan visar antalet anställda per kön fördelat på personalkategorierna. Föregående år anges inom parentes.

Personalkategori	Kvinnor	Män	Totalt	Medelålder
Förtroendevalda och revisorer	4 (4)	17 (17)	21 (21)	64 (63)
Övrig personal	4 (4)	12 (11)	16 (15)	45 (45)
Brandmän heltid	2 (2)	27 (26)	29 (28)	43 (42)
Rüstungsdienstleistungspersonal i beredskap	9 (8)	95 (95)	104 (103)	44 (43)
Rüstungsdienstleistungsvärn	2 (2)	8 (7)	10 (9)	48 (46)
Personal i Skogsbrandvärdnet	2 (2)	4 (4)	6 (6)	37 (36)
	23 (22)	163 (160)	186 (182)	

*Under rubriken övrig personal ingår ledning, administrativ personal, driftpersonal, brandingenjör, brandinspektör och utbildningssamordnare.

*Under rubriken övrig personal ingår ledning, administrativ personal, driftpersonal, brandingenjör, brandinspektör och utbildningssamordnare. Tabell från årsredovisning 2022, Rüstungsdienstleistung Westra Blekinge.

4.3.6 Ekonomi

Text och tabeller är hämtade från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Västra Blekinge. Noter till resultat och balansräkning finns i årsredovisning 2022. Årsredovisningen finns som bilaga till förstudien.

Investeringsredovisning

I oktober år 2021 beslutade direktionen för Räddningstjänsten Västra Blekinge om 2022 års investeringsbudget med plan över investeringar 2023–2025.

Belopp i tkr	Utfall	Budget	Plan		
	2022	2022	2023	2024	2025
Räddningsmateriel	354	395	900	410	500
Båtmotor	34	45			
Släckbil	4 543	4 500	4 500		
Besiktningssbil				132	
Första Insats Person-bil				600	
Tankbil				3 600	1 500
Utryckningsfordon					1 100
Motorspruta					1 000
Summa	4 931	4 940	5 400	4 742	4 100

Tabell från investeringsredovisning, årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Västra Blekinge.

Resultaträkning

	Not	Budget 2022	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	1	5 790	6 576	5 240	4 745	5 788
Verksamhetens kostnader	2, 3	- 63 210	- 64 790	- 61 328	- 55 203	- 55 897
Avskrivningar	4	- 2 439	- 2 325	- 2 328	- 2 190	- 2 758
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>		- 59 859	- 60 539	- 58 416	- 52 648	- 52 867
Medlemsavgifter		60 249	60 249	58 750	57 329	53 692
<i>Verksamhetens resultat</i>		390	- 290	334	4 681	825
Finansiella intäkter		3	73	-	1	1
Finansiella kostnader	5	- 390	- 386	- 275	- 456	- 556
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		3	- 603	59	4 226	270
Periodens resultat	6, 9	3	- 603	59	4 226	270

Resultaträkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Västra Blekinge. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet ”11. Noter till resultat och balansräkning” i årsredovisning 2022

Kassaflödesanalys

	Not	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Löpande verksamhet					
Årets resultat	9	- 603	59	4 226	270
Justering för av- och nedskrivningar	4	2 327	2 328	2 190	2 758
Justering för realisationsresultat	6	- 8	- 55	- 75	- 22
Förändring av pensionsavsättning	10	864	1 096	- 3 106	- 691
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	8	- 119	461	- 1 269	520
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	12	2 588	- 1 302	1 661	- 63
Medel från den löpande verksamheten		5 049	2 587	3 627	2 772
Investeringsverksamhet					
Förvärv av mat. anläggningstillgångar	4	- 6 731	- 4 990	- 1 813	- 1 607
Försäljning/utrangering av mat. anläggningstillgångar		-	55	75	25
Medel från investeringsverksamheten		- 6 731	- 4 935	- 1 738	- 1 582
Finansieringsverksamhet					
Övriga långfristiga skulder	11	- 114	- 109	- 103	- 99
Medel från finansieringsverksamheten		- 114	- 109	- 103	- 99
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		12 881	15 338	13 552	12 461
Likvida medel vid årets slut		11 085	12 881	15 338	13 552

Kassaflödesanalys från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Västra Blekinge.

Balansräkning

	Not	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
TILLGÅNGAR					
Materiella anläggningstillgångar					
Maskiner och inventarier	4	19 466	16 860	13 839	14 615
Pågående investeringar	7	1 841	41	400	-
Summa materiella anläggningstillgångar		21 307	16 901	14 239	14 615
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar	8	2 913	2 794	3 255	1 986
Likvida medel		11 085	12 881	15 338	13 552
Summa omsättningstillgångar		13 998	15 675	18 593	15 538
Summa tillgångar		35 305	32 576	32 832	30 153
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets ingång	9	7 252	7 193	2 967	2 697
Årets resultat	-	603	59	4 226	270
Summa eget kapital		6 649	7 252	7 193	2 967
Avsättningar					
Avsättning för pensionsskuld	10	16 146	15 282	14 186	17 292
Summa avsättningar		16 146	15 282	14 186	17 292
Skulder					
Långfristiga skulder	11	1 202	1 322	1 436	1 545
Kortfristiga skulder	12	11 308	8 720	10 017	8 349
Summa skulder		12 510	10 042	11 453	9 894
Summa eget kapital och skulder		35 305	32 576	32 832	30 153

Balansräkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Västra Blekinge. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet ”11. Noter till resultat och balansräkning” i årsredovisning 2022.

4.3.7 Förväntad utveckling

Även under 2022 fortsatte trenden med att antalet larm ökar. Detta är något som måste beaktas i all planering inom verksamheten, och här behöver även medlemskommunernas mål och visioner vägas in då riskbilden är kopplad till utvecklingen. Samverkan i olika former med andra räddningstjänster är förutsättningen för att skapa en stark och uthållig räddningstjänst vid större händelser och händelser över lång tid. Det är en utveckling som har kommit för att stanna. Tillsammans är vi starka. Rekrytering av räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB-personal) är fortsatt svårt på vissa orter. Vid vissa tillfällen kan det vara svårt att hålla nuvarande beredskapsnivå, framför allt sommartid. Denna utveckling väntas fortsätta.

Här får man inte vara främmande för att det kan behövas utökas med fler heltidsbrandmän.

Planering för räddningstjänst under höjd beredskap kommer att bli en stor arbetsuppgift framöver. Denna uppgift har under många år legat vilande, för att nu vara högaktuell. På sikt behöver utbildning och tillförsel av materiel ske. Vi har nu stor förhoppning om att ekonomiska resurser tillförs räddningstjänsten från statligt håll.

Det är väldigt glädjande att processen med att bygga en ny brandstation i Karlshamn har återstartat. Processen följer än så länge kommunens tidsplanering. Vi har ett bra samarbete med kommunen som är lyhörda för våra synpunkter och tar vara på vår kunskap. Det finns dock en oro om tidsförskjutningar vilket skulle påverka personalens arbetsmiljö negativt. Innan sommaren hoppas vi på besked om att processen kan gå in i nästa fas.

Vad som kommer att hända med kommunalförbundet Räddningstjänsten Västra Blekinge framöver är svårt att uttala sig om. Vi inväntar beslut i förbundsfrågan under våren. Utifrån beslutet får handlingsplaner utarbetas. Osäkerheten försvårar det ekonomiska arbetet kopplat till budget- och prognosarbete. Medlemskommunerna ställer sig exempelvis tveksamma till förbundets lånebehov med anledning av den osäkra framtiden.

Det rådande omvärldsläget skapar fortsatt osäkerhet när det kommer till kostnader för el, drivmedel samt materiel. Inflationen samt det nya pensionsavtalet AKAP-KR gör att förbundet står inför stora kostnadsökningar under år 2023. Vi går därför in i år 2023 med en underfinansierad budget efter beslut av direktionen i november månad år 2022.

4.3.8 Avtal och tilläggsavtal

Avtal och överenskommelse	Tecknat
Räddningstjänsten Östra Blekinge, angående vattendykare.	2002-03-15
Ömsesidigt avtal med Räddningstjänsten Östra Blekinge, angående trafikolyckor på E22	2002-03-15
Ömsesidigt avtal med Räddningstjänsten Östra Blekinge, angående kemikalieolycka.	2002-03-15
Räddningstjänsten Östra Blekinge, förstahandsinsats för Hallabros räddningsstyrka inom Hjärtsjömålsområdet.	2002-03-15
Ömsesidigt avtal med Räddningstjänsten Östra Blekinge, angående stabsstöd.	2002-03-15
Överenskommelse om bistånd vid räddningsinsats med Räddningstjänsten Bromölla, angående förstärkningsresurser och trafikolyckor på E22.	2019-04-01
Räddningstjänsten Osby, angående förstahandsinsats för Osbys räddningstjänst inom Skälmershult.	2001-01-16
Räddningstjänsten Östra Kronoberg, angående förstahandsinsats för Ryds räddningsstyrka inom Farabol och norr Dalanshult.	2002-01-14
Räddningstjänsten Kristianstad, angående förstahandsinsats för Olofströms räddningsstyrka inom Bökestadsområdet.	2015-09-16
SOS Alarm AB angående utalarmering av räddningsstyrkor.	2020-07-24
Region Blekinge angående insatser vid hjärtstopp.	2021-05-10
Brandskyddsföreningen Restvärderäddning, angående restvärdesskydd.	2013-12-18
Samarbetsavtal avseende övergripande ledning av kommunal räddningstjänst	2021-07-02
Överenskommelse med Sjöräddningssällskapet, angående transporter till sjöss och insatser på kommunalt vatten.	2021-11-10

4.4 Räddningstjänsten Östra Blekinge

4.4.1 Allmänt

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge har två medlemskommuner; Karlskrona och Ronneby kommuner.

4.4.2 Förebyggande verksamhet

Förebyggande avdelningen arbetar nära medlemskommunerna, myndigheter och näringsidkare som verkar i kommunerna och fungerar som remissinstans inom en rad områden. Genom granskning och rådgivning kan Räddningstjänstens brandingenjörer och -inspektörer ge information och underlag som ökar säkerheten och minskar risker vid till exempel om- eller tillbyggnation, offentliga tillställningar och vid andra ärenden.

4.4.3 Operativ verksamhet

Den operativa organisationen består förutom av en övergripande ledning, även av två heltidsstyrkor, åtta RiB-stationer och tre räddningsvärn. En länsgemensam regional insatsledare (RIL) finns i beredskap och en insatsledare (IL) i jour dygnet runt. Brandstationerna finns utspridda i 11 av kommunernas största tätorter. Anspänningstiden, det vill säga tiden från larm till dess att räddningsstyrkan lämnar brandstationen, varierar mellan 90 sekunder för heltidsstationerna till 10 minuter på den RiB-station (Eringsboda) som har längst anspänningstid. Ett av räddningsvärnen är

speciellt inriktat på att hantera skogsbränder och har två timmars inställetid.

4.4.4 Organisation och personal

Räddningstjänstens verksamhet är fördelad på en operativ avdelning, en förebyggande avdelning, en avdelning för drift och utveckling samt en administrativ avdelning.

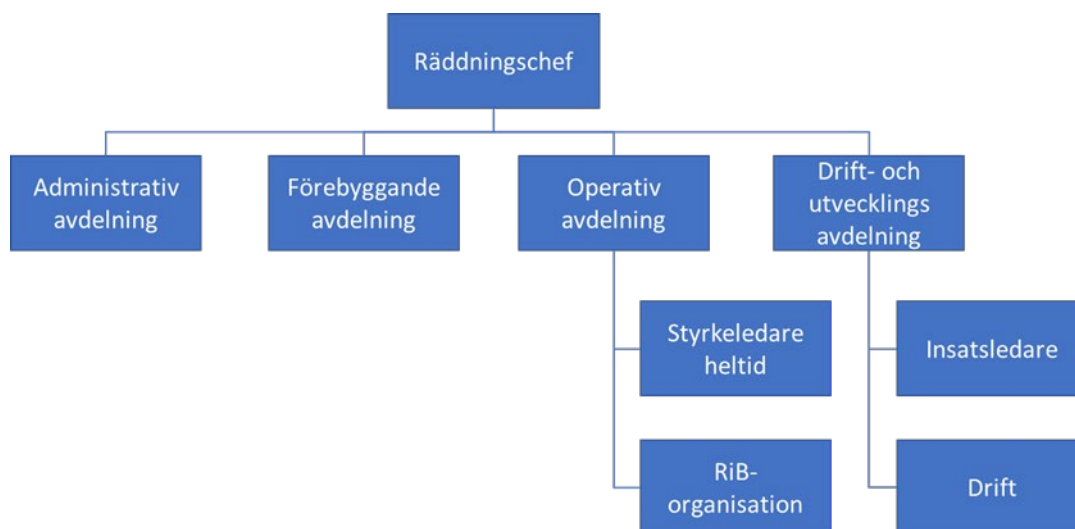

Bild: Organisation Räddningstjänsten Östra Blekinge.

4.4.5 Antal anställda

Räddningstjänstens personal fördelas på kategorierna dagtid, operativ heltid, RiB samt värn.

Personalstatistik	2022	2021	2020	2019	2018
Antal personer	261	251	250	250	245
Förtroendevalda	22	22	22	22	22
Dagtidstjänster	15	14	15	15	15
Operativ heltid	62	60	62	62	62
RiB	131	121	119	120	121
Värn	27	28	30	27	22
Visstidsanställda	4	6	2	4	3

Tabell: Jämförelser av antal personer/anställda över åren, Räddningstjänsten Östra Blekinge.

Den största andelen anställda inom Räddningstjänsten Östra Blekinge är män.

År	2022	2021	2020
Kvinnor (heltid/RiB)	10/6	9/6	9/5
Män (heltid/RiB)	67/125	68/115	68/114
Totalt (heltid/RiB)	77/131	74/121	77/129

Tabellen visar fördelning män/kvinnor, heltid och RiB. I heltidssiffran räknas även dagtid in.

4.4.6 Ekonomi

Text och tabeller är hämtade från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Blekinge. Årsredovisningen finns som bilaga till förstudien.

Investeringsredovisning

För detaljerad beskrivning, se förbundets årsredovisning 2022.

Slutförda och aktiverade investeringar 2022-12-31

Investering	Budget (kr)	Utgift (kr)
Släck/räddningsbil deltid	3 300 000	3 702 332
Transportbil	800 000	910 560
Tankbil 2 2021	3 500 000	3 490 439
Släck/räddningsbil heltid 1	4 500 000	5 040 740
Losstagningsverktyg 2022	250 000	389 100
Gasolanläggning Oskarsvärn	150 000	150 183
Släck/räddningsbil deltid	3 500 000	3 638 722
Summa	16 000 000	17 322 076

Ej slutförda investeringar 2022-12-31

Projekt	Budget (kr)	Utgift (kr)	Status
Tankbil	3 100 000	3 044 411	Påbörjad, levererad
Tankbil	3 100 000	1 986	Påbörjad, inv.plan 2023
Tvättmaskin andningsskydd Ronneby	200 000	166 874	Påbörjad, levererad
Begagnad släckbil	400 000	704 719	Påbörjad, levererad
Begagnad släckbil	400 000	4 719	Påbörjad
Kompressor Ronneby	150 000	87 000	Påbörjad, levererad
Inventarier Eldorado	150 000	13 796	Påbörjad
IR-kameror 2021	300 000	288 537	Påbörjad
IR-kameror 2022	300 000	226 249	Påbörjad
Summa	8 100 000	4 538 292	

Beslutade, ej påbörjade investeringar 2022-12-31

Projekt	2022, budget kr
Uppdatering passagesystem	150 000
Dyktrustning	250 000
Motorsprutor, 2 st	450 000
Båt	1 700 000
Barriärtvättmaskin Ronneby	250 000
Summa	4 400 000

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING		UTFALL	BUDGET	Avvikelse från budget	UTFALL
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge					
Tkr	not	2022-12	2022-12	2022-12	2021-12
Verksamhetens intäkter	1	10 031	8 300	1 731	9 923
Verksamhetens kostnader	2	-110 950	-100 800	-10 150	-104 193
Avskrivningar	4	-6 541	-4 700	-1 841	-4 578
Verksamhetens nettokostnader		-107 460	-97 200	-10 260	-98 848
Kommunbidrag	3	105 014	97 791	7 223	99 595
Resultat efter kommunbidrag		-2 445	591	-3 036	747
Finansiella intäkter		33	0	-33	0
Finansiella kostnader		-339	-350	11	-296
Resultat efter kommunbidrag och finansnetto	8	-2 751	241	-2 992	452
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL		-2 751	241	-2 992	452

Resultaträkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Blekinge. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet "Noter till balans- och resultaträkning" i årsredovisning 2022.

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS		Bokslut	
Räddningstjänsten Östra Blekinge		Bokslut	
Tkr	not	2022-12-31	2021-12-31
TILLFÖRDA MEDEL			
Resultat (ökning av eget kapital)	8	0	452
Avskrivningar	4	6 541	4 578
Ökning avsättningar	9	4 247	3 677
Ökning eget kapital ej tillförda likvida medel		0	0
Summa internt tillförda medel		10 788	8 706
ANVÄNDA MEDEL			
Förändring rörelsekapital (minskning), exkl likv medel		2 270	11 187
Försäljning av anläggningstillgångar		0	0
Ökning långfristiga skulder		19 350	0
Minskning avsättning		0	0
Minskning långfristiga fordringar		0	0
Summa tillförda medel		32 408	19 893
ANVÄNDA MEDEL			
Resultat (minskning av eget kapital)	8	2 751	0
Förändring rörelsekapital (ökning), exkl likv medel		0	0
Investeringar	4	17 329	16 216
Ökning långfristiga fordringar	5	4 247	3 677
Minskning långfristiga skulder	10	0	0
Summa använda medel		24 327	19 893
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		8 081	0
1. Ökning/minskning av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar (ökn+/minskn-)		1 291	-166
Förändring av kortfristiga skulder (ökn-/minskn+)		-3 561	-11 021
Summa förändring av rörelsekapitalet		-2 270	-11 187

Kassaflödesanalys från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Blekinge.

Balansräkning

BALANSRÄKNING Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge		Bokslut	Bokslut
Tkr	not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier		9 492	11 345
Bilar och transportmedel		41 199	28 565
Pågående investeringar		4 538	4 532
Summa anläggningstillgångar	4	55 230	44 442
Långfristiga fordringar			
Långfristig fordran medlemskommuner	5	80 793	76 545
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		596	575
Kundfordringar medlemskommuner	6	2 762	417
Övriga kortfristiga fordringar		682	1 186
Förutbet kostnader o upplupna intäkter, externa		461	1 238
Förutbet kostn o uppl intäkter medlemskommuner	7	3 384	3 178
Summa Kortfristiga fordringar		7 885	6 594
Kassa Bank		8 081	0
Summa omsättningstillgångar		15 966	6 594
SUMMA TILLGÅNGAR		151 988	127 581
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat		2 158	1 706
Periodens resultat	8	-2 751	452
Summa Eget kapital		-594	2 158
Avsättningar			
Avsättningar särskild avtalspension inkl skatt	9	80 793	76 545
Summa Avsättningar		80 793	76 545
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till medlemskommuner	10	33 050	13 700
Summa Långfristiga skulder		33 050	13 700
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 150	1 882
Leverantörsskulder, medlemskommuner	11	257	601
Övriga kortfristiga skulder	12	1 581	10 110
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	13	12 030	14 898
Uppl kostnader o förutbet intäkter medlemskommuner	14	23 722	7 687
Summa Kortfristiga skulder		38 739	35 178
Summa skulder		71 789	48 878
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		151 988	127 581
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter		0	0
Ansvarsförbindelse pensionskund	15	0	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		0	0

Balansräkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Blekinge. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet "Noter till balans- och resultaträkning" i årsredovisning 2022.

4.4.7 Förväntad utveckling

Den politiska avsikten att bygga upp och stärka Sveriges civila försvar från och med 2023, och den NATO-ansökan som behandlas medför stora tillkommande uppgifter för räddningstjänster i hela Sverige. Detta, ihop med en fortsatt snabb prisökning och fortsatt krig i Ukraina och stor politisk oro gör att framtiden är svår att förutse. Med erfarenhet av de senaste årens kraftiga väderomslag med såväl översvämningar som skogsbränder som har medvetenheten ökat om hur ett förändrat klimat påverkar riskbilden vad gäller oönskade händelser. Risk för såväl bränder som översvämningar och skyfall ökar när medeltemperaturen stiger och möjligheten till större beredskap är nödvändig för att kunna möta dessa risker. Coronapandemin har visat hur stor effekt en pandemi får på samhället, befolkningen och verksamheter.

De ekonomiska förutsättningarna för Räddningstjänsten inför 2023 är vid årsskiftet inte klara och fortsatta dialoger kommer att behövas med medlemskommunerna för att kunna hantera och stabilisera Räddningstjänstens ekonomi långsiktigt. Det som är säkert är att vi ser en snabbare kostnadsökning än vid budgetläggning inför 2022 och ett större behov av att öka medlemsavgiften för att kunna hantera den kostnadsökningen. Inför 2022 presenterades budget för direktionen, vilken även fastställdes, med plan för 2023 och 2024. 2021 års utfall vände och blev positivt, medan 2022 nu slutat i ett negativt resultat. De påverkande faktorer vi sett under 2022 med ökande personalkostnader, prisökningar och en återgång till mer normalt liv i samhället och en mer normal larmstatistik kvarstår även när vi ser framåt 2023 och vidare. Samtidigt ser vi trender att de kostnadsdrivande larmen ökar samtidigt som intäktsbringande larm minskar, så även om antalet larm i statistiken är relativt stabil ökar nettokostnaden för Räddningstjänsten med detta.

4.4.8 Avtal och tilläggsavtal

Avtal gällande samverkan, giltiga vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande: • Övergripande ledning av kommunal räddningstjänst, Småland – Blekinge • Samverkansavtal, Räddningstjänsten Västra Blekinge • Samverkansavtal, Räddningstjänsten Östra Kronoberg • Samverkansavtal, Räddningstjänsten Emmaboda-Torsås • Överenskommelse IVPR, Helikopterflottiljen • Hjärtstopp/IVPA, Region Blekinge • MIRG, Sjöfartsverket • MIRG, Kustbevakningen • Avtal gällande materialdepåer i skärgården • Samverkansavtal Föreningen Gränslös Samverkan • Avtal gällande utlåning av flytvästar • Överenskommelse om skötsel och underhåll av Karlskrona kommuns livräddningsutrustning • Avtal om underhåll och skötsel av medlemskommunernas VMA-anläggningar Avtal gällande vara/tjänst, giltiga vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande   • Avtal om administrativa tjänster, Karlskrona kommun • Avtal om IT och Telefoni, Karlskrona kommun • Avtal om sotning och brandskyddskontroll, Skorstensfejarmästarna Syd AB • Avtal om sotning och brandskyddskontroll, Ronneby Sotningsdistrikt AB • Restvärderäddning, Försäkringsbranschens Restvärderäddning AB • SOS Alarm AB • Lunds Programarkitekter AB Övriga avtal/överenskommelser   • Krigsplacering av personal, Rekryteringsmyndigheten • Säkerhetsklassning av personal, Säkerhetspolisen

Bild: Sammanställning från handlingsprogram för Räddningstjänsten Östra Blekinge

4.5 Räddningstjänsten Östra Kronoberg

4.5.1 Allmänt

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Kronoberg har tre medlemskommuner; Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge.

4.5.2 Förebyggande verksamhet

Funktionsansvaret för den förebyggande verksamheten åligger enhetschef med stöd av personal inom enheten. Vissa arbetsuppgifter inom förebyggande verksamheten genomförs även av personal från den operativa enheten.

4.5.3 Operativ verksamhet

Räddningstjänsten Östra Kronoberg har 9 brandstationer vilka bemannas av räddningspersonal i beredskap (s.k. deltidsstyrkor). Dessa bemannas dygnet runt av styrkeledare och mellan 2–5 brandmän vilka har en anspänningstid på mellan 5 och 7 minuter. 2 av stationerna finns i Tingsryds kommun (Tingsryd och Ryd), 3 finns i Lessebo kommun (Lessebo, Hovmantorp och Kosta) och resterande 4 finns i Uppvidinge kommun (Åseda, Norrhult,

Alstermo och Lenhovda). Utöver dessa finns även 5 räddningsvärn i södra delarna av förbundet (Skruv, Linneryd, Konga, Urshult och Väckelsång) vilka bemannas av frivilliga brandvärnsmän utan beredskap. Dessutom finns en insatsledare stationerad i Lessebo tätort. Under dagtid finns även normalt en extra insatsledare (3180) bemannad.

4.5.4 Organisation och personal

Organisationen har ca 170 RIB anställda och fördelade på 14 olika brandstationer. Organisationen kräver omfattande resurser i form av fordon- och materialhantering. Utbildning och övning, löneadministration och inte minst nyrekrytering av RIB personal. Operativ ledningsorganisation utgörs av strategisk styrgrupp och operativ styrgrupp för att möta verksamhetens nuvarande och framtida behov.

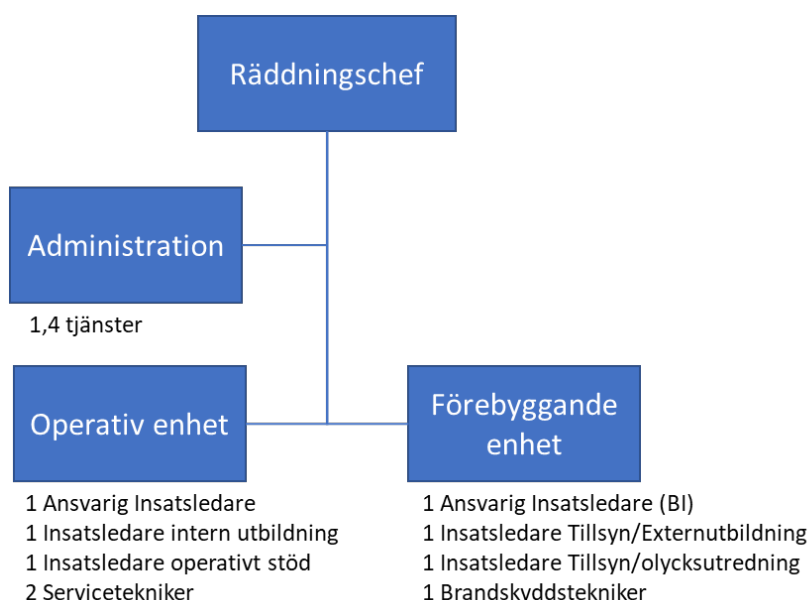

Bild: Organisation Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

4.5.5 Antal anställda

Heltidsorganisationen består av 11 personer som arbetar inom tilldelade ansvarområden. Del av personalen tjänstgör utöver tilldelat ansvarområde även operativ som Insatsledare (IL), och stödjande till andra organisationer som Regional insatsledare (RIL).

	♀	♂	IL/RIL
1 Räddningschef		1	X
1 Brandmästare ansvarig operativt, drift och underhåll		1	X
1 Brandmästare ansvarig intern kompetensförsörjning	1		X
2 Servicetekniker, service, underhåll och reparationer		2	
1 Brandingenjör ansvarig förebyggande		1	X
1 Brandmästare ansvarig externutbildning, tillsyn		1	X
1 Brandmästare ansvarig omvärldsbevakning, tillsyn		1	X
1 Brandskyddstekniker		1	
2 Administrativa assistenter (125%)	2		
RIB anställd personal	9	161	
Totalt antal anställda 2022-12-31	12	169	

Tabell antal anställda fördelade mellan roller samt mellan kvinnor/män.

4.5.6 Ekonomi

Text och tabeller är hämtade från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Kronoberg. Årsredovisningen finns som bilaga till förstudien.

Investeringar

Under 2022 startar upphandling av ett nytt ledningsfordon som ersättning till ett av organisationens två ledningsfordon. Option i upphandling ger möjlighet att investera i ytterligare ett ledningsfordon under 2023.

Investering och teknikuppdatering skedde på brandstationen i Lessebo i samband med renoveringen av stationen. En terrängenhet anskaffades utanför beslutad investeringsplan under sommaren i syfte att säkerställa terrängtransporter vid den stora andelen skogsbränder som drabbade organisationen.

	Utfall	Invest.stöd	Budget	Avvikelse
	2022	2022	2022	2022
Ledningsfordon	12	-	1 200	1 188
Inventarier (10)	560	-405	-	-155
Inventarier (5)	336	-	250	-86
Summa	908	-405	1 450	947

Resultaträkning**RESULTATRÄKNING, Räddningstjänsten Ö:a Kronoberg**

Tkr	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter	1	4 925	2 257
Verksamhetens kostnader	2	-45 551	-40 316
Avskrivningar	8	-3 382	-3 580
Jämförelsestörande poster	3	0	0
Verksamhetens nettokostnader		-44 008	-41 639
Kommunbidrag	4	43 736	42 935
Verksamhetens resultat		-272	1 296
Finansiella intäkter	5	22	0
Finansiella kostnader	6	-137	-88
Resultat före extraordinära poster		-387	1 208
Extraordinära poster		0	0
Årets resultat	11, 15	-387	1 208

Resultaträkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Kronoberg. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet ”NOTER, Räddningstj Ö: a Kronoberg,” i årsredovisning 2022.

Kassaflödesanalys**Kassaflödesanalys 2022, (Tkr)**

	2022	2021
Årets Resultat	-387	1 208
<i>Justering för ej likviditetspåverkande poster</i>		
Av- och nedskrivningar	3 382	3 580
Avsättningar	-9	-6
<i>Förändring av rörelsekapital</i>		
Förändring kortfristiga fordringar (- ökn/+ minsk)	-5 554	-5 643
Förändring kortfristiga skulder (- minsk/+ ökn)	-571	6 893
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-3 139	6 032
Nettoinvesteringar	-908	-673
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-908	-673
Nyupptagna lån	405	0
Amortering av skuld	-17	-1 700
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	387	-1 700
ÅRETS KASSAFLÖDE	-3 659	3 659
Likvida medel vid årets början	3 659	0
Likvida medel vid årets slut	0	3 659

Kassaflödesanalys från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Kronoberg.

Balansräkning**BALANSRÄKNING, Räddningstjänsten Ö:a Kronoberg**

Tkr	Not	2022	2021
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	8	17 880	20 353
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier/andelar i dotterbolag		0	0
Aktier och andelar		0	0
Obligationer och andra värdepapper		0	0
Långfristiga fordringar		0	0
Summa anläggningstillgångar		17 880	20 353
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd		0	0
Kortfristiga fordringar	9	14 116	8 562
Kassa och bank	10	0	3 659
Summa omsättningstillgångar		14 116	12 221
SUMMA TILLGÅNGAR		31 996	32 574
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER			
EGET KAPITAL			
Ingående eget kapital		2 053	846
Årets resultat		-387	1 208
Summa eget kapital	11	1 666	2 053
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och likn. förpliktelser	12	24	33
Andra avsättningar		0	0
Summa avsättningar		24	33
SKULDER			
Långfristiga skulder	13	13 338	12 950
Kortfristiga skulder	14	16 967	17 538
Summa skulder		30 306	30 488
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		31 996	32 574

Balansräkning från årsredovisning 2022, Räddningstjänsten Östra Kronoberg. Noter till resultaträkningen finns i avsnittet ”NOTER, Räddningstjänst Ö:a Kronoberg,” i årsredovisning 2022.

4.5.7 Förväntad utveckling**Förebyggande enheten**

Nya föreskrifter som reglerar hur räddningstjänsten förväntas arbeta förbyggande samt en tydligare granskning från MSB ställer tydligare krav än tidigare. Förebyggandeenheten har efter förändringar inom personalgruppen

arbetat strukturerat med arbetsfördelning och struktur för ny tillsynsplan, för att under hösten och vintern 2022 och framåt kunna växla upp och genomföra tillsyn efter beslutad tillsynsplan. RÖK likt många andra räddningstjänster har efter MSB:s granskning av tillsynsverksamheten, fått redovisa aktuell verksamhet samt plan för framtida verksamhet som möter nya föreskrifter. Arbetet med anpassning och utveckling pågår kontinuerligt.

Händelser

Klimatrelaterade händelser kommer i framtiden sannolikt öka och för att hantera kommande utmaningar behöver räddningstjänster ligga på framkant och planeringsmässigt förbereda sig för fler varma och torra somrar med många bränder i skog och mark, samt snabba och okontrollerade regnoväder med höga vattenflöden. Organisationen behöver analysera och optimera arbetsmetoder, se över materialtillgång, utbildningsnivåer, egen ledningsförmåga samt samverka regionalt och nationellt. Händelser som brand i byggnad, trafikolycka, vattenrelaterade händelser, sjukvårdslarm samt andra uppdrag som vi idag hanterar tenderar samtidigt att öka och organisationen behöver förberedas på att hantera den ökade larmfrekvensen. En ökad larmfrekvens kommer att påverka vår RIB personal, då de behöver lämna huvudarbetsgivare och familj oftare.

Rekrytering

Rekrytering gällande RIB personal är en stor utmaning och över tid behöver organisationen göra en genomlysning och titta på alternativa rekryteringsmetoder och anställningsformer. Om rekryteringsarbetet med RIB anställda inte kan lösas tillfredställande, så behöver organisationen eventuellt undersöka alternativa lösningar. Ett alternativ kan vara att utöka heltidsbemanning dagtid i kombination med RIB bemanning.

Räddningstjänst under höjd beredskap Kommunens organisation för räddningstjänst är en av de viktigaste hörnstenarna i ett modernt totalförsvaret. För att på ett effektivt sätt kunna planera och lösa samhällsstörningar vid höjd beredskap krävs en sammanhängande planeringsförmåga. Här behöver organisationen kraftsamla och öka förmågan. I första hand gäller det att identifiera ambitionsnivå, planera personaltillgång, samt bygga upp erforderlig kompetens. Organisationens första och viktigaste steg är att tillsätta resurs för planeringsförmågan.

Ekonomi

För att kunna fortsätta att leverera räddningstjänst med bibehållen kvalitet, likvärdig förmåga och med medborgaren i centrum behöver räddningstjänsten ekonomiska möjligheter att fortsätta utvecklas.

Räddningstjänsten Östra Kronoberg redovisar ett underskott om 387 000 kr för helåret 2022, efter ett extremt högt larmtryck med brand i skog och mark.

Erhållen statlig ersättning om 998 355 kr efter skogsbranden vid Visjön i Kosta samt extra medlemsbidrag om 650 000 kr.

4.5.8 Avtal och tilläggsavtal

Tabellen nedan redovisar en sammanställning av ingångna avtal med betydelse för förbundets förmåga till förebyggande arbete och räddningsinsats.

Beskrivning av avtal	Parter
Rakel Kronoberg	Rakel Kronoberg och förbundet.
RVR, avtal avseende restvärdesräddning, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsordning och arbete på väg- och spår område	Försäkrings-branschens restvärdesräddning i Sverige AB och förbundet.
IVPA, avtal angående räddningstjänstens deltagande vid larm i väntan på ambulans och sjukvårdslarm	Region Kronoberg och förbundet.
Räddningstjänstsamverkan Småland-Blekinge är en samverkan om ett gemensamt räddningssystem för övergripande ledning.	Räddningstjänsterna i Jönköpings län, Kronobergs län, Blekinge län, Ydre, Hultsfred, Vimmerby och Västervik
Gränslös räddningstjänst. Överenskommelse om samverkan mellan räddningstjänsterna i Kronobergs och Blekinge län, inklusive ledningsorganisation, operativ samverkan och förebyggande arbete	Räddningstjänst-organisationer i Kronobergs och Blekinge län.
Verksamhetssystem, (Daedalos) avtal om nyttjanderätt till datorstödssystem för operativ och förebyggande verksamhet	Lunds Program Arkitekter (LPA) och förbundet.
SOS Alarm, samarbetsavtal avseende kommunal räddningstjänst	SOS Alarm och förbundet.
Övervakningssystem för felsökning och utalarmering	

4.6 Räddningstjänstsamverkan

4.6.1 Gränslös räddningstjänst och stöd med resurser

Tillsammans med närliggande räddningstjänster tillämpas gränslös räddningstjänst samt stöd med räddningsresurser vilket innebär att närmaste räddningsresurs larmas vid en olycka samt att ge stöd till varandra med räddningsresurser vid större och komplicerade händelser.

DRH (Dynamisk resurshantering) är en tjänst som tillhandahålls av SOS-alarm och möjliggör att närmaste räddningsenhet med rätt förmåga alltid larmas till en olycka. Det möjliggör alltid att den snabbaste skadeavhjälparens insatsen kan påbörjas och man går ifrån fokuset på kommun- eller länsgränser. Exempelvis: Vid en trafikolycka på RV 27 (länsgräns mot Blekinge) så kan resurser från Räddningstjänsten Östra Blekinge (Hallabro) vara den styrka som är först på plats. På samma sätt kan även resurser från RÖK (Ryd) vara först på plats i norra delarna av Karlshamns kommun. Den övergripande ledningen inom Räddningstjänst-samverkan Småland Blekinge förfogar över samtliga resurser inom området.

4.6.2 Räddningstjänstsamverkan Småland-Blekinge (RSB)

Räddningstjänstsamverkan Småland-Blekinge (RSB) är en gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsterna i Jönköpings län, Blekinge län samt delar av Kalmar, Kronoberg och Östergötlands län.

Syftet med RSB är att åstadkomma ett gemensamt ledningssystem samt en ökad förmåga att leda kommunal räddningstjänst utifrån kommunens ansvar enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 1 kap § 2. Syftet är att försöka få en mer effektiv användning av resurser och därmed större förmåga och uthållighet att genomföra räddningsinsatser.

Erfarenheter efter en rad stora händelser de senaste åren, bland annat de stora skogsbränderna 2014 och 2018 visade att det fanns stora behov av samarbeten i större format med enhetliga arbetssätt och gemensamma ledningssystem. I oktober 2020 fattade därför riksdagen beslut om att skriva in ett krav om gemensam ledning i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Syftet är att skapa bättre förutsättningar att förebygga olyckor och minska skador till följd av olyckor. Ändringarna innebär bland annat att:

- Samverkan och samordning mellan kommunernas räddningstjänster ska utvecklas
- Kommunen ska ha ett ledningssystem för räddningstjänsten och en övergripande ledning ska ständigt upprätthållas.

Ledning på skadeplats och i systemet som helhet bedrivs från en gemensam ledningscentral vid Räddningstjänsten i Jönköping som är samlokaliserad med SOS Alarm. Ledningscentralen är bemannad dygnet runt, veckans alla dagar, med befäl som fördelar sin arbetstid mellan Räddningsregion Småland-Blekinge och den egna räddningstjänsten. Här finns ett vakthavande befäl och ett larmbefäl som tillsammans med en räddningschef i beredskap utövar den övergripande ledningen. Dessa samspelar med gemensamma regionala insatsledare samt insatsledare och styrkeledare i alla de ingående räddningstjänsterna.

RSB omfattar 27 kommuner med ca 800 000 invånare. I området finns 22 räddningstjänster med 117 styrkor/stationer som årligen hanterar omkring 13 600 larm. Systemet bemannas gemensamt av räddningstjänsterna som ingår.

Varje räddningstjänst är fortfarande kvar som en egen organisation i sin kommun, men det operativa samarbetet på ledningsnivå har utökats och är en integrerad del av varje räddningstjänst.

SOS Alarm är också en viktig del i systemet. Deras operatörer sköter utlarmning och bidrar till att rätt resurser larmas till varje insats.

5 Ekonomi

Förstudien gör bedömningen att befintliga driftbudgetramar (nettokostnader) används om ingångsvärde. Detta bygger på antagandet att dagens nettokostnader är rättvisande och jämförbara.

Mot bakgrund av att antagandet om att de befintliga ramarna är rättvisande innebär det inga direkta förändringar i driftbudgetramar för kommunerna initialt, dock behöver beredskap och utrymme finnas för tillfälliga övergående omställningskostnader.

I förstudien har beräkningar genomförts för att ta fram en framtida finansieringsmodell där syfte med beräkning och viktning utifrån ett antal olika parametrar var att fastställa en robust finansieringsmodell som är hållbar över tid samt minimerar behovet av löpande anpassningar och eventuella tilläggsäskanden.

Med utgångspunkt i förutsättningarna beträffande exempelvis befolkning, risker, beredskap och geografi har ett flertal modeller prövats avseende löpande finansiering. Slutsatsen av beräkningar är att det inte är realistiskt att sträva mot en annan fördelningsmodell än att använda den ingående fördelningen som visas i bilden med fördelningsmodell samt omställningskostnader. Nyckeltal som ligger till grund för de olika beräkningsmodellerna finns beskrivna i Bilaga 9 - fördelningsnycklar och nyckeltal.

Vid beslut om framtida förändringar i exempelvis kommunernas ambitionsnivå bör få till följd en översyn av finansieringsmodell.

5.1 Nuvarande finansiering av respektive förbund

De befintliga förbunden har delvis olika ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet. Till exempel hanteras fastigheter, pris- och löneökningar och pensioner olika. Detta gör att nedan redovisade budgetar och resultaträkningar inte är direkt jämförbara

5.1.1 Tillgångar och skulder

De befintliga förbunden har delvis olika ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet. Detta gör att redovisningen av tillgångar och skulder inte är direkt jämförbara.

5.1.2 Fastigheter och lokaler

De nuvarande förbunden hyr de flesta fastigheterna, antingen av medlemskommunerna eller av privata aktörer. För två av förbunden, Räddningstjänsten Västra Blekinge och Räddningstjänsten Östra Kronoberg, ingår hyreskostnader i medlemsbidragen. Detta innebär att det inte finns automatisk kostnadstäckning för hyreshöjningar i Västra Blekinge och Östra

Kronoberg. Det finns ingen gränsdragningslista för skötsel av fastigheter mellan dessa förbund och medlemskommuner.

Räddningstjänsten Östra Blekinge hyr sina lokaler av eller genom medlemskommunerna. Medlemskommunerna ska, var för sig, stå för hyres- och driftkostnader samt eventuell ny- och ombyggnation för fastigheter i vilka förbundet bedriver verksamhet såsom brandstationer och lektionssalar. Förbundets kontakter i fastighetsfrågor sker med de av medlemskommunerna utpekade lokalförsörjningsfunktionerna. Ansvarsfördelning mellan förbundet och respektive fastighetsägare regleras i gränsdragningslista för respektive anläggning.

I Karlshamn och Ronneby planeras nybyggnation av nya brandstationer, något som kommer att påverka framtida kostnader i förbundet beroende på val av kostnadsfördelning mellan medlemskommunerna.

För ett framtida gemensamt förbund kan följande alternativ övervägas:

- Medlemskommunerna ska, var för sig, stå för hyres- och driftkostnader för alla brandstationer. De belastar därmed inte förbundets driftsbudget. Förbundets fastighetsansvariges kontakter i fastighetsfrågor sker med de av medlemskommunerna utpekade lokalförsörjningsfunktionerna.
- Förbundet hyr lokaler från medlemskommuner eller från privata aktörer. Kostnader för hyra och drift ingår i medlemsbidragen, det vill säga rambudget. Förbundet har fastighetsansvarig som har kontakt med hyresvärdar, medlemskommuner och privata fastighetsägare.

Oavsett val behöver finansiering justeras utifrån beslut som tas.

5.2 Framtida finansieringsmodell

I förstudien har genom diskussioner i arbetsgrupperna men även genom att utbyta erfarenheter med andra personer som bildat kommunalförbund kommit fram till att det bästa utgångsläget är att ingående budget och finansiering är det mest fördelaktiga. Utgångspunkten är alltså att använda de befintliga ramarna och procentuell fördelning som ingående finansieringsmodell.

För den i förstudien estimerade budgeten för 2023 finns hänsyn tagen till en uppräknings enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. Däremot finns inga beräkningar för tillkommande kostnader för eventuellt nya lagkrav, ej eller för eventuella ambitionshöjande insatser kommande år. Ramäskanden utöver PKV tillkommer i budgetprocesser. När denna förstudie överlämnas har samtliga tre förbund fått beslut om budget 2023, beaktas inte i detta underlag.

	Ingångsvärde		PKV 2023 Snitt år 2023 3,2%	Budget 2023
	Budgetram år 2022 (tkr)	Andel av total ram, %		
Karlshamn	34 599	17%	1 107	35 706
Karlskrona	59 840	30%	1 915	61 754
Lessebo	11 239	6%	360	11 599
Olofström	10 356	5%	331	10 687
Ronneby	37 461	19%	1 199	38 659
Sölvesborg	14 905	7%	477	15 382
Tingsryd	16 093	8%	515	16 608
Uppvidinge	15 621	8%	500	16 121
Summa	200 112	100%	6 404	206 516

Tabell: Fördelningsmodell och budget

Omställningskostnader, beräknade med 5%* av budget 2023, är ett antagande mot bakgrund av uppskattade kostnader som bedöms uppkomma vid bildandet av ett nytt kommunalförbund. Som gemensamma kostnader avses ledning, stödfunktioner, omskyllning, kläder, skyddsutrustning, harmonisering av avtal och övergripande migreringskostnader med mera. Vidare bör beaktas att skt utrymme bör beräknas för projektstöd inför och under genomförandetid för bildande av nytt förbund. Vid överenskommelse om framtida finansiering bör uppmärksammas att det kan finnas så kallade miljöskulder i till exempel tidigare övningsplatser som kan kräva sanering och då medföra kostnader.

Beräkning omställningskostnader	
Karlshamn	1 785
Karlskrona	3 088
Lessebo	580
Olofström	534
Ronneby	1 933
Sölvesborg	769
Tingsryd	830
Uppvidinge	806
Summa	10 326

Tabell: Beräkning av uppskattade initiala omställningskostnader, 5% av estimerad budget 2023.

* Omställningskostnader på 5% är hämtat från rapporten "Bildande av gemensamt räddningstjänstförbund för kommunerna Borgholm, Emmaboda, Högsby, Kalmar, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn och Torsås"

6 Organisation och personal

6.1 Nuvarande organisation och befattningar

I avsnitt 4 beskrivs respektive förbunds organisation.

Förbundens organisationer är snarlika dock med vissa variationer.

Tydligast är skillnaden mellan Västra och Östra Blekinge i förhållande till Östra Kronoberg. Skillnaden bedöms huvudsakligen förklaras av att Blekingeförbunden har heltidsstyrkor vilket Östra Kronoberg inte har. Detta gör organisationen i Östra Kronoberg totalt sett mindre.

Samtliga nuvarande tre förbund har räddningschef, vilken är en tvingande befattning enligt lag. Likaså har alla förbunden chef eller särskilt ansvarig person för operativ verksamhet respektive olycksförebyggande verksamhet.

Västra Blekinge har förbundschef. Det har inte de båda andra förbunden. Det ansvar och arbetsuppgifter som åligger förbundschef i Västra Blekinge är ett ansvar för räddningschef och/eller administrativ chef i Östra Blekinge. I Östra Kronoberg åvilar det räddningschef. Vidare har Östra Blekinge ställföreträdande räddningschefer.

I Blekingeförbunden finns funktioner för driftstöd, HR och viss administration. Östra Blekinge köper en del funktioner gällande ekonomi och IT. Västra Blekinge har alla funktionerna ”in house”.

Östra Kronoberg köper ekonomitjänster. Viss administration och HR-funktioner bistås med från medlemskommunerna i Östra Kronoberg.

Inget av förbunden har specialistkompetens gällande juridik och upphandling. Vid utökat behov köps dessa tjänster eller tillhandahålls av medlemskommuner genom avtal eller som enstaka uppdrag.

6.2 Löneavtal och lönestruktur

Östra Blekinge tillämpar tillägg till lön beroende på kompetens och utförande av vissa arbetsuppgifter för den operativa heltidsstyrkan. Grundlön 2022 för brandman i Östra Blekinge är median 28 720 kr/månad, lägsta 27 015 kr/månad och högsta 29 520 kr /månad.

Västra Blekinge tillämpar inte individuell lönesättning för den operativa heltidsstyrkan. Grundlön 2022 för brandman i Västra Blekinge är 29 500 kr /månad.

Vad gäller specialister och chefer finns det en löneskillnad mellan de olika förbundens befattningshavare. Lönerna är olika kodade och en fördjupad jämförelse behöver göras kopplat till ansvar och befogenheter.

6.3 Pensioner

KPA Pension har på uppdrag från förstudien undersökt vilka eventuella konsekvenser det kan innebära gällande de pensionsåtaganden som finns och som kommer att finnas i det nya räddningsförbundet. Under punkten 6.3.1

6.3.1 Åtaganden i nuvarande räddningsförbund.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Blekinge skuldför sina pensionsåtaganden. Förutom den avgiftsbestämda tjänstepension som motsvarar 4,5% av bruttolönen, upp till ett lönetak om 30 inkomstbasbelopp. Räddningstjänsten Västra Blekinge tryggar sina pensionsåtaganden genom löpande försäkring för den förmånsbestämda tjänstepensionen. Här bör noteras att de även har elva medarbetare som har KPA-Planen som även den tryggs genom försäkring. KPA-Planen avviker till vissa delar från vad som gäller i kollektivavtalet. Räddningstjänsten Östra Kronoberg har Skandia som administratör. Enligt uppgift så är dessa tjänstepensioner tryggade genom försäkring.

6.3.2 Hur hantera nuvarande försäkringar och skulder?

SAP-R hos samtliga förbund är idag skuldförda. Skulden i respektive räddningsförbund som har skuldfört sina tjänstepensioner ser ut som följer och är en prognos på de av KPA kända uppgifter som är inrapporterade till KPA. Prognosdatum är 31 december 2023 och kan komma att ändras. I summorna nedan ingår även SAP-R.

- Räddningstjänsten östra Blekinge: 72 305 000 kr
- Räddningstjänsten västra Blekinge: 15 638 000 kr
- Räddningstjänsten östra Kronoberg: 19 000 kr

Den markanta skillnaden i bokförd skuld kan förklaras med att Räddningstjänsten östra Kronoberg inte har någon räddningspersonal anställd på heltid. SAP-R gäller inte medarbetare som går under RIB (Räddningspersonal i Beredskap).

Innan verksamhetsövergång sker bör en överenskommelse träffas hos nuvarande respektive kommunalförbund om hur pensionsskulden ska hanteras bakåt i tiden. Beslut behöver fattas om vilken/vilka kommuner ska ta ansvar för respektive skuld och hur skall skulden fördelas.

Från och med att det nya kommunalförbundet har startat så övertar det nya förbundet de framtida åtaganden gällande tjänstepensionerna.

Mer information finns i bilaga 16 KPA - Nytt Räddningsförbund 20230329

6.4 Verksamhetsövergång

Information hämtad från SKR.

Särskilda skyddsregler gäller för arbetstagare vid ofrivilligt arbetsgivarbyte, det vill säga vid övergång av ett företag, en verksamhet eller en del av en verksamhet från en arbetsgivare till en annan.

Reglerna finns i 6 b § LAS och 28 § MBL och bygger på EU-direktivet om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter (2001/23/EG).

För att kunna avgöra om reglerna är tillämpliga måste man först ta ställning till om det är fråga om en verksamhetsövergång i lagens mening.

För detta krävs en bedömning av om det föreligger identitet mellan den verksamhet som överlåtaren bedrev och den verksamhet som förvärvaren övertagit och bedriver. EU-domstolen har i sin praxis uppställt kriterier för bedömningen av verksamhetsövergång.

EU-domstolens kriterier

- Arten av företag eller verksamhet
- Om företagets materiella tillgångar såsom byggnader, inventarier, bilar och arbetsredskap övertagits
- Värdet av överlåtna immateriella tillgångar, det vill säga patent, goodwill, varumärken, vid överlåtelsetidpunkten
- Om majoriteten av de anställda övertagits eller inte
- Om kunderna tagits över eller inte
- Graden av likhet mellan verksamheten före och efter överlåtelsen
- I förekommande fall den tidsperiod som verksamheten legat nere.

För att bedöma om det är fråga om en verksamhetsövergång görs en samlad bedömning av omständigheterna. Det behöver arbetsgivaren göra redan innan en verksamhetsövergång sker. Kan man konstatera att det är fråga om en verksamhetsövergång övergår de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för övergången automatiskt till förvärvaren.

Den tidigare arbetsgivaren är dock också ansvarig gentemot arbetstagaren för intjänad lön och andra ekonomiska förpliktelser som hänför sig till tiden före övergången.

Inom den kommunala och regionala sektorn kan reglerna bli aktuella till exempel när det sker ett byte av huvudman, när en verksamhet läggs ut på entreprenad eller återtas i egen regi eller vid byte av entreprenör.

6.4.1 Kollektivavtalsfrågor

Kollektivavtalsfrågor regleras i 28 § MBL. I de flesta situationer har både överlåtare (arbetsgivare 1) och förvärvare (arbetsgivare 2) kollektivavtal.

Anställningsvillkor som följer av överlåtarens kollektivavtal är förvärvaren skyldig att tillämpa på samma villkor som gällde för överlåtaren, till exempel lönevillkor och semester. Denna skyldighet gäller högst ett år från övergången om inte kollektivavtalet går ut innan dess eller ett nytt kollektivavtal börjar gälla för arbetstagarna.

En planerad verksamhetsövergång utgör inte i sig saklig grund för uppsägning enligt 7 § LAS.

6.4.2 Bedömning

Förstudien bedömer att kriterierna uppfylls för att anse att bildandet av ett nytt större gemensamt kommunalförbund är en verksamhetsövergång.

Arbetsgivarna ska göra bedömning om bildandet av ett nytt större förbund är att anse som verksamhetsövergång.

Organisationsförändringar leder inte sällan till rörlighet, ovisshet och oro bland anställda i verksamheten. I det fall anställningen kan påverkas är det extra viktigt att skapa tydlighet och förutsägbarhet så långt det är möjligt.

Vid ett beslut om bildande av ett större gemensamt kommunalförbund är det lämpligt att omgående göra bedömning om verksamhetsövergång av arbetsgivarna och inleda överläggning och förhandling med fackliga organisationer. Bedömningen är att detta ökar förutsättningarna avsevärt att förbereda för och genomföra en förbundsförbildning på ett bra sätt.

7 Juridik

7.1 Grundläggande förutsättningar för de tre kommunalförbunden

I nedanstående tabell presenteras jämförelse mellan förbunden avseende grundläggande förutsättningar för förbunden såsom bland annat förbundsordning, förbundets varaktighet, utträdesregler och uppsägning. De olika förbundsordningarna redovisas i sin helhet i bilaga 4.

Vid önskan om annan tid för uppsägning/utträde behöver dialog inledas kommunerna emellan.

	Räddningstjänsten Västra Blekinge	Räddningstjänsten Östra Blekinge	Räddningstjänsten Östra Kronoborg
Överenskommelse	Finns inte	Reviderad att gälla från och med 2021-11-01	Finns inte
Medlemsdirektiv	Finns inte	Finns inte	Finns ägardirektiv
Förbundsordning	Från och med 2015-01-01	Från och med 2021-11-01	Beslutad i april 2019. Giltighet?
Förbundets varaktighet	Obestämd tid	Obestämd tid	Obestämd tid
Uträdesregler	Förbundsordning 12 §. Uppsägningstid i tre år räknat från årsskiftet efter uppsägningen	Förbundsordning 14 §. Uppsägningstid två år (budgetår)	Förbundsordning 13 §. Enligt KL 2017:725 9 kap 18 §. I KL - uppsägningstid tre år om annat ej anges i förbundsordning. Annat anges inte.
Uppsägning	Senast den 1 juli året innan uppsägningstiden om tre år	Senast nytt påbörjat budgetår innan uppsägningstiden om två år	Anges inte särskild regel. Bedöms gälla tre år före önskat utträde
Förbund upphör enligt gällande uppsägningsregler	Om uppsägning görs senast den 1 juli 2023: Förbundet upphör från och med 2027-01-01	Om uppsägning görs senast den 1 juli 2023: Förbundet upphör från och med 2026-01-01	Om uppsägning görs innan utgången av 2023: Förbundet upphör från och med 2027-01-01

Uppdaterad: 2023-05-09

8 IT, teknik, infrastruktur och fordon

I förstudien har det genomförts en första kartläggning och genomgång av delar av IT, teknik och intern infrastruktur. I detta avsnitt beskrivs inte kartläggningen på detaljnivå på grund av området måste utredas vidare för att få svar på investeringsbehov och vad som kommer att kunna återanvändas.

Det är viktigt att poängtera att det inte är möjligt att uppskatta vare sig kostnader eller tid för genomförande innan det görs en djupare analys i en förstudie som rör detta område specifikt. Omställningskostnader som det resoneras om förstudien innefattar inte IT, teknik och infrastruktur.

8.1 Verksamhetssystem

I dagens tre kommunalförbund finns olika lösningar inom IT-området och verksamhetssystem. Det finns varianter på egen regi, avtal med kommuner eller med extern leverantör.

Efter beslut om att bilda ett nytt förbund måste en handlingsplan som beskriver integration av verksamhetssystem, harmonisering av avtal, upphandling av drift, mjuk- och hårdvara etcetera tas fram. Tidigt i processen ska behoven kravställas och därefter utredas. Det krävs utredning och analys om på vilket sätt, kopplat både till kompetens, säkerhet och kostnad som denna verksamhet ska bedrivas, ska man köpa av kommun, privat eller driva i egen regi, eller en kombination.

Kartläggningen visar på att det är viktigt att ett antal system måste integreras innan och precis i början vid eventuellt bildande av ett nytt förbund för

räddningstjänstens förmåga på ett effektivt och bra sätt kunna utföra sitt uppdrag.

8.2 Kommunikation

Precis som för verksamhetssystem har dagens tre kommunalförbund olika lösningar för kommunikation.

Det gäller samma sak som för verksamhetssystem när det gäller att ta fram en handlingsplan i anslutning till att det tas beslut om att bilda ett nytt förbund. Det finns områden, exempelvis rökskydd och radio där man behöver byta all utrustning för att inte riskera att en station inte kan kommunicera eller arbeta på ett säkert sätt med en annan.

8.3 Utalarmering

Kartläggningen visa att dagens tre kommunalförbund har olika system men att de fungerar autonomt. För att uppnå synergieffekter och säkerställa teknisk kompetens måste ett och samma system användas i ett nytt förbund.

I anslutning till beslut om att bilda ett förbund ska behoven kravställas och utredas, översyn av nuvarande avtal, ta fram underlag för upphandling och för investering.

8.4 Fordon

Inventering har genomförts gällande de tre förbundens fordon och redovisas i bilaga 11.

8.5 Bedömning IT, teknik, infrastruktur och fordon

Med utgångspunkt från den kartläggning som är genomförd i förstudien är det inte möjligt att estimerar hur stora kostnader blir eller hur mycket tid som behövs för genomförande. Det återstår mycket arbete innan det finns en tydlig bild över området för att man ska få en klarare bild på vad som behöver göras, vilka effekter det kan få, hur mycket tid och resurser som behövs samt vilka kostnader det innebär. Ett arbete med att ta fram genomförandeplan med tillhörande kostnadsanalys och årlig investeringsplan måste påbörjas i anslutning till beslut att bilda ett nytt förbund. Det finns system som behöver integreras och teknik som måste vara på plats innan och i starten av ett eventuellt nytt kommunalförbund.

Omställningskostnader kommer att uppstå under en längre tid vid sammanslagning av IT-system, upprättande av gemensamma tekniska lösningar och infrastruktur för tre nuvarande förbund och åtta medlemskommuner. Det kan handla om projektledare, IT-resurser, upphandlare, konsulter hos leverantörer, intern verksamhetsnära personal och kostnader för hård- och mjukvara.

Genomförandeplanen behöver förankras och implementeras för räddningstjänstens förmåga att på ett effektivt och bra sätt kunna utföras uppdraget.

De tre förbunden har sammantaget en stor fordonspark. Vid bildande av ett nytt förbund behöver utredas hur driftstöd och underhåll ska organiseras.

9 Styrning, ledning och administration

9.1 Beslutande församling - politisk organisation

Inför bildandet av ett kommunalförbund behöver en del beslut fattas, bland annat om beslutande församling. Förutsättningarna för detta regleras i kommunallagen 9 kap Kommunal samverkan 3 §.

I ett kommunalförbund ska det som beslutande församling finnas ett förbundsfullmäktige eller en förbundsledning. Ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen väljs av förbundsmedlemmarnas fullmäktige enligt vad som anges i förbundsordningen.

Varje förbundsmedlem ska vara representerad i den beslutande församlingen med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare ska vara lika många som antalet ledamöter.

9.2 Förbundsledning

Utifrån inhämtad erfarenhet från andra kommunalförbund och signaler från förtroendevalda i samband med överläggning med styrgruppen (kommunstyrelseordförande) har förstudien arbetat fram olika alternativ gällande förbundsledning att utgöra beslutande församling. Förstudien har således inte övervägt förbundsfullmäktige som beslutande församling.

Förbundsledning i nytt gemensamt kommunalförbund – frågeställningar och kriterier:

- Ska kommuner representeras med olika antal ledamöter och ersättare? I så fall på vilka grunder?
- Ska större ekonomisk insats i reella tal och/eller i förhållande till invånarantal ge större inflytande/politisk representation?
- Ska omfattningen av vid bildandet ingående räddningstjänst påverka det nominella inflytandet i förbundet?
- Ska större folkmängd ge större nominellt inflytande och kräva mer ansvar?
- Ska närvaro av heltidsstation i kommun ge större nominellt inflytande och kräva mer ansvar?

- Ska många stationer/värn ge större nominellt inflytande och kräva mer ansvar?
- Ska olika risker och sannolikheten för olyckor viktas gällande nominellt inflytande och ansvar?
- Ska olika räddningstjänstförmåga i olika kommuner påverka det nominella inflytandet och ansvar?
- Utifrån vilka kriterier är det möjligt att fördela politiskt inflytande och ansvar?
- Utifrån vilka kriterier är det önskvärt att fördela politiskt inflytande och ansvar?

I förstudien har gjorts en avvägning mellan kriterierna befolkningsmängd, ansvar och finansieringsgrad. Vidare har tolkats så kallad rimlig representation från medlemskommunerna och då vägt detta mot en hanterlig storlek på förbundsdirectionen.

Med de ingångsvärdena presenteras olika alternativ utifrån grundkravet i kommunallagen om minst en ledamot och en ersättare från varje förbundsmedlem och med variation/alternativ kopplat till befolkningsmängd. Resultatet av det innebär att högre antal ledamöter kopplat till befolkningsmängd sammanfaller med förekomst av heltidsstation i aktuell kommun.

9.2.1 Mandatfördelning i ett eventuellt gemensamt kommunalförbund

Befolkning 2021-12-31 och olika alternativ för mandatfördelning i ett eventuellt gemensamt kommunalförbund.

	Antal invånare år 2021	Alternativ 1		Alternativ 2		Alternativ 3		Alternativ 4		Alternativ 5	
		Ordinarie ledamöter	Ersättare	Ordinarie ledamöter	Ersättare	Ordinarie ledamöter	Ersättare	Ordinarie ledamöter	Ersättare	Ordinarie ledamöter	Ersättare
Karlshamn	32 226	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Karlskrona	66 708	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3
Lessebo	8 574	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Olofström	13 263	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Ronneby	29 200	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Sölvesborg	17 540	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Tingsryd	12 319	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Uppvidinge	9 449	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Antal		8	8	16	16	9	9	11	11	12	12
Summa ledamöter och ersättare			16		32		18		22		24

Alternativ 1

Alla kommuner har vardera en ordinarie ledamot och en ersättare

Alternativ 2

Alla kommuner har vardera två ordinarie ledamöter och två ersättare

Alternativ 3

Alla kommuner har vardera ett grundmandat och ytterligare ett mandat efter folkmängd, den största kommunen, 50 000 invånare eller fler, + 1 mandat

Alternativ 4

Alla kommuner har vardera ett grundmandat och ytterligare ett mandat efter folkmängd, "större" kommuner, 20 000 eller fler invånare har + 1 mandat. De högre mandattalen, 2 och 3 sammanfaller med närvaron av heltidsstationer.

Alternativ 5

Alla kommuner har vardera ett grundmandat och ytterligare ett mandat efter folkmängd, "större" kommuner, 20 000 - 49 999 invånare har + 1 mandat, 50 000 invånare eller fler har + 2 mandat. De högre mandattalen, 2 och 3 sammanfaller med närvaron av heltidsstationer.

9.2.2 Bedömning

Förstudien bedömer alternativ fem uppfylla kriterierna för bildande av förbundsdirektion att utgöra beslutande församling i ett nytt gemensamt kommunalförbund.

Alternativ fem innebär att alla kommuner erhåller vardera ett grundmandat i förbundsdirektionen. Vidare tilldelas mandat efter folkmängd. Kommuner med invånarantal mellan 20 000 och 49 999 invånare erhåller ytterligare ett mandat i direktionen. Kommun med invånarantal 50 000 eller högre erhåller två mandat utöver grundmandatet. Detta skulle med befolkningstal per den 31 december 2021 innebära 12 ledamöter.

Det skulle, utifrån befolkningstalen 2021-12-31, innebära att Lessebo, Olofström, Sölvesborg, Tingsryd och Uppvidinge skulle erhålla vardera ett mandat i förbundsdirektionen. Karlshamn och Ronneby skulle erhålla två mandat och Karlskrona skulle erhålla tre mandat i förbundsdirektionen. Detta skulle innebära totalt 12 ledamöter i direktionen. Bland dessa ska presidium utses på det sätt som bestäms. Ersättare i direktionen skulle fördelas enligt samma principer som ledamöter och då innebära totalt tolv ersättare.

9.3 Presidium i förbundsdirektion

Frågeställningar och kriterier:

Hur stort ska presidiet vara? Ordförande, förste och andre vice ordförande?

- Är det önskvärt att ha ordförandeskapet fast knutet till viss kommun? Ordförandeskapet knutet till säteskommunen?
- Är det önskvärt med roterande ordförandeskap? Roterande ordförandeskap knutet till de tre större kommunerna, som tillika är hemvistkommuner för heltidsstationerna?
- Är det önskvärt med roterande förste och andre vice ordförandeskap? Roterande vice ordförandeskap mellan de fem mindre kommunerna?

- Vilket tidsintervall kan vara lämpligt vid roterande ordförandeskap och vice ordförandeskap?

9.3.1 Bedömning

Förstudien bedömer att roterande ordförande och vice ordförandeskap enligt struktur är att föredra. Erfarenhetsmässigt är det ett sätt att öka förutsättningarna för alla medlemskommuner att utöva ansvar och befogenheter på ett mer likvärdigt sätt.

Vid ställningstagande till fast eller roterande ordförandeskap och/eller vice ordförandeskap behöver en avvägning göras mellan behovet av rimliga förutsättningar att utöva sina uppdrag som förbundsledning, både för förtroendevalda politiker och tjänstepersoner och att skapa förutsättningar för alla medlemskommuner att utöva ledning och styrning. Utifrån sammansättning av antalet medlemskommuner i ett nytt gemensamt förbund finns det många olika alternativ att överväga. Ett alternativ skulle kunna vara att de tre större kommunerna roterar ordförandeskapet emellan sig med två års intervall och att förste och andre vice ordförandeskap roterar mellan de fem mindre kommunerna med två års intervall.

9.4 Säte – geografisk placering av förbundet

Vid beslut om större gemensamt kommunalförbund behöver ställning tas om var förbundet ska ha sitt säte och var det nya förbundets ledning ska vara geografiskt placerad. Det handlar om en förbundsledning bestående av förbundschef och/eller räddningschef och övriga chefer samt nyckelpersoner för förbundets centrala strategiska och operativa ledning.

Frågeställningar och kriterier:

- Val av sätesort och placering av förbundsledning bedöms sakna betydelse för de operativa och förebyggande verksamheterna
- Lokalmässiga förutsättningar ska finnas med den betydelsen att lokalerna är lämpade för förbundsledning till storlek och utformning eller kan iordningställas ”utan allt för stora kostnader”
- Geografisk placering utifrån rimlig närhet för alla medlemskommuner
- Geografisk placering av förbundsledning bedömd utifrån befintliga anställdas tjänstgöringsorter och/eller bostadsorter.
- Geografisk placering av förbundsledning utifrån framtida rekryteringsbas av medarbetare
- Ska primärkommunen för sätet av förbundet vara tillräckligt stor för att kunna och vara intresserad av att sälja vissa tjänster till förbundet? Har det betydelse? Intresse och förmåga kan ändras över tid.

9.4.1 Bedömning

Förstudien har bedömt de lokalmässiga förutsättningarna i de olika primärkommunerna för säte av förbundet/placering av förbundsledning enligt följande:

- Karlshamn – Beslut föreligger i kommunen om att den station som är under projektering inte ska innehålla förbundsledning
- Karlskrona – Stationen bedöms sakna kapacitet och är inte strategiskt placerad med hänsyn tagen till kriterierna
- Lessebo - Stationen bedöms sakna kapacitet och är inte strategiskt placerad med hänsyn tagen till kriterierna
- Olofström - Stationen bedöms sakna kapacitet och är inte strategiskt placerad med hänsyn tagen till kriterierna
- Ronneby – Beslut finns om framtagande av detaljplan för uppförande av ny brand- och ambulansstation. Det är möjligt att vid projektering av ny station planera för säte för det nya gemensamma förbundet. Ronneby bedöms som möjlig plats geografiskt och ur medarbetarperspektiv.
- Sölvesborg - Stationen bedöms sakna kapacitet och är inte strategiskt placerad med hänsyn tagen till kriterierna
- Tingsryd – Stationen bedöms sakna kapacitet. Bedöms vara geografiskt välplacerad, dock sämre läge utifrån var olika befintliga medarbetare har sina tjänstgöringsorter och för framtida rekryteringsbas.
- Uppvidinge – Stationerna i orterna bedöms sakna kapacitet och är inte strategiskt placerade med hänsyn tagen till kriterierna.

Tingsryd bedöms ha det bästa geografiska läget utifrån närheten till de befintliga medlemskommunerna. Dock krävs investeringar i lokaler för att kunna hysa förbundsledning. Vidare bedöms Tingsryd inte vara optimalt utifrån var befintliga medarbetare har sina tjänstgöringsorter och/eller bostadsorter idag. I Ronneby pågår detaljplanearbete och projektering för ny brandstation och det finns möjlighet att planera för förbundsledning i ett framtida gemensamt förbund. Vidare bedöms Ronneby ha ett bättre läge utifrån både var nuvarande medarbetare har tjänstgöringsorter och/eller bostadsorter och utifrån framtida rekryteringsbas. Mot bakgrund av ovanstående bedöms Ronneby kommun vara bäst lämpad som säte för det eventuella nya gemensamma kommunalförbundet och för placering av förbundsledning.

9.5 Ledning tjänstepersoner och specialistkompetens

Vid bildande av nytt större gemensamt kommunalförbund skulle tre kommunalförbund upphöra för att ersättas av ett kommunalförbund. Det skulle innebära att det för vissa befattningar skulle finnas två eller tre tjänstepersoner med samma eller liknande befattning med motsvarande ansvar och arbetsuppgifter.

9.5.1 Bedömning

I det nya förbundet skulle ges möjlighet både till effektivisering genom minskat dubbel-/trippelarbete och att inom befintliga ramar ta sig an framtida utmaningar. Vad gäller chefsbefattningar skulle en del personers arbetstid frigöras helt eller delvis för andra arbetsuppgifter än chefsuppgifter. Vid sammanslagningen skulle den totala kunskapsmassan öka. Vidare skulle det större antalet tjänstepersoner med antingen likartad kunskap och förmåga eller olika spetskompetens ge möjlighet att i organisationen både klustra kunskap för starkare basverksamhet och ge utrymme för ökad specialisering gällande räddningstjänstupdraget.

I ett större förbund skulle förutsättningarna öka att bygga en robustare och mindre sårbar organisation vad gäller administrativa stöd- och servicefunktioner. Den samlade förmågan på ekonomi- och HR-området skulle öka. Möjligheterna skulle öka att förstärka med kompetens gällande till exempel upphandling, juridik, kommunikation och säkerhet. I en ny organisationsstruktur formas lämpligen en ny förbundsledning med olika stabsfunktioner med nämnda kompetenser.

Förstudien menar att den nya förbundsledningen i form av förbundschef och/eller räddningschef ska få i uppdrag att arbeta fram förslag till kommande organisation för tjänstepersoner.

9.5.2 Arkivvård och diarieföring inför nytt förbund

Sydarkivera har delat med sig av underlag och frågor att ta ställning till vid bildandet av ett nytt gemensamt kommunalförbund. Räddningstjänsten Östra Blekinge har tagit fram ett dokument som beskriver arkivvård och diarieföring inför nytt förbund.

Arkivvården som myndigheten är skyldig att utföra är:

- Ordna arkivet
- Förteckna arkivet
- Skydda arkivet
- Upprätta gallringsbe
- Gallra gallringsbara handlingar
- Upprätta arkivbeskrivning

Samtliga kommuner som är berörda i förstudien är medlemmar i Sydarkivera med undantag för Uppvidinge.

Förstudien har belyst vad som behöver göras efter beslut om nytt förbund och redovisas i bilaga 17a och 17b.

10 Bedömningar avseende förebyggande verksamhet och operativ verksamhet

Bedömningar i förstudien är en sammanvägning av inhämtad kunskap och erfarenheter från dokumentation avseende området, andra kommunalförbund, samtal med sakkunniga och från professionen i expertgrupperna.

10.1 Belysning av förutsättningar och bedömningar

Förstudien ska bland annat belysa förutsättningarna för att genom ett gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst stärka räddningstjänstens operativa förmåga och förbättra uthålligheten, förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete, förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten, kostnadseffektivisera verksamheten, säkra framtida kompetensförsörjning och skapa karriärvägar för medarbetare.

Förstudien har valt att göra en inledande beskrivning av övergripande effekter som bedöms påverka räddningstjänsten i sin helhet.

Därefter beskrivs hur bildande av ett nytt större gemensamt förbund skulle påverka olycksförebyggande verksamhet, operativ verksamhet och administrativ verksamhet i form av stöd, styrning och ledning.

Vad förstudien erfar finns det inte forskning som beskriver för räddningstjänst optimal organisation utifrån till exempel geografiska förutsättningar eller var gränsen går för en bra kritisk massa baserat på risker eller tidigare erfarenheter.

Däremot finns det en del utredningar och bedömningar gjorda av bland annat MSB och statliga utredningar som beskriver behov för området utifrån bland annat tidigare händelser.

Vidare finns ställningstagande/beslut från riksdag och regering i enlighet med litteraturförteckning.

Under förstudien har framkommit generellt övergripande effekter som förväntas uppstå vid bildandet av ett större gemensamt kommunalförbund som:

- Ökad redundans och mindre sårbarhet
- Större uthållighet

- Bättre förutsättningar för ökat lärande i organisationen
- Stordriftsfördelar
- Synergieffekter
- Möjlighet till ökad specialisering
- Större och tydligare part
- Robustare och stabilare organisation att hantera framtida utmaningar

10.2 Olycksförebyggande verksamhet

10.2.1 Olycksförebyggande verksamhet – förväntade effekter

Vad gäller området olycksförebyggande verksamhet har förstudien valt att se vad som skulle kunna vara en möjlig utvecklingsinriktning vid ett större gemensamt kommunalförbund.

Förstudien har tänkt det som dels ett *tillsammansperspektiv* utifrån att tre organisationer blir en, dels ett *lokalt perspektiv* utifrån behov kommun-/områdesvis.

Tillsammansperspektivet fokuserar på det som kan bli bättre genom ett större gemensamt förbund och därigenom bidra till att förbättra möjligheterna till olycksförebyggande arbete.

I ett större förbund skulle de samlade resurserna ha i princip motsvarande uppdrag som i de idag tre befintliga organisationerna. Dock är bedömningen att resurserna skulle kunna användas delvis annorlunda. Ett större förbund skulle uppnå samordningsvinster gällande bland annat styrning och ledning, planering, framtagning av diverse dokument, tillstånds- och tillsynsprocesser samt utvärdering och uppföljning. Vidare skulle möjligheterna till specialisering öka vilket är särskilt viktigt utifrån bedömda framtida risker. Detta sammantaget bedöms öka den olycksförebyggande förmågan, kostnadseffektivisera verksamheten, förbättra möjligheterna till utbildning och fortbildning i verksamheten, bättre säkra framtida kompetensförsörjning och skapa fler karriärvägar för medarbetare. Detta under förutsättning att befintliga resurser i form av frigjord tid på till exempel chefsnivå vid bildandet av ett gemensamt förbund behålls.

För att räddningstjänsten ska kunna fortsätta med närhet till samtliga kommuner i ett större förbund krävs att det byggs en struktur i det nya gemensamma kommunalförbundet som bejakar det lokala perspektivet.

Det lokala perspektivet fokuserar på det som även framledes bedöms skola hanteras lokalt. Till det hör samverkan med medlemskommuner, tillstånd

och tillsyn enligt LBE och LSO, diverse kommunikation och rådgivning och hantering av kommunala remisser.

10.2.2 Tillsammansperspektiv i ett större gemensamt förbund – olycksförebyggande verksamhet

Styrning och ledning

En ny enhet för olycksförebyggande verksamhet behöver vid bildandet av ett nytt större gemensamt förbund etableras. Det skulle innebära att det till exempel behövs färre chefsfunktioner. Detta förutsätter att personella resurser inte tas bort och att tid som idag används till chefsuppgifter frigörs. Den frigjorda tiden kan i stället användas för att bättre klara redan befintliga uppdrag och framtida förväntade ökade krav för verksamhetsområdet.

Specialisering

I ett större förbund ökar förutsättningarna att medarbetare som del av tjänst kan ha tydliga profilmråde eller att kunna ha renodlade specialisttjänster. Specialistområde skulle kunna vara tillståndsprovning brandfarlig vara, riskanalys och farlig anläggning, olycksutredning, beställarkompetens för sotning och brandskyddskontroll och komplexa tillsynsärende.

Diverse styrdokument

Idag arbetar medarbetare i tre förbund med samma eller liknande uppdrag. Diverse styrdokument som till exempel tillsynsplan, taxebestämmelser och handlingsprogram föreligger i tre förbund. Det finns riktlinjer, policys, rutiner för till exempel arbetsprocesser, information, ansökan, tillstånd och tillsyn gällande olika verksamheter. Olika förutsättningar i de olika befintliga förbundens upptagningsområde och i medlemskommunerna skulle även framledes behöva beaktas, däremot skulle i många processer trippelarbete försvinna. Även om det finns samordningsvinster i en del arbetsprocesser kommer fortfarande vissa frågor behövas tas upp för beslut i respektive medlemskommun, till exempel taxebestämmelser.

Intern utbildning/fortbildning

Samtliga tre befintliga förbund arbetar med intern utbildning och fortbildning. Den gemensamma kunskapsmassan skulle bli tillgänglig för fler. Vad gäller planering av intern utbildning/fortbildning och genomförande av sådan bedöms detta förbättras något i ett större gemensamt förbund. Dock delar man redan idag med sig av utbildningsmaterial mellan de befintliga förbunden. Vidare hämtas en hel del material från Brandskyddsföreningen och MSB. Däremot bedöms till exempel bokningssystem för utbildning och framtagande av specialutbildningar vara område för gemensamt arbete.

Tillstånds- och tillsynsprocesser

Tillstånds- och tillsynsprocesser bedöms kunna samordnas och struktureras på ett bättre sätt i ett gemensamt större förbund. En större gemensam kunskapsbas och tidsbesparande arbetssätt i handläggning bedöms kunna både öka kvaliteten och vara kostnadseffektivt för processerna gällande tillstånd och tillsyn. Vidare bedöms möjligheterna öka att i ett större förbund ha utrymme till egen juridisk spetskompetens på området.

Hantering remisser

En del remissförfrågningar från medlemskommunerna är snarlika. Förberedande arbete kan utgöra underlag vid remisshantering att användas för flera kommuner. Vidare förekommer en del remisser från andra myndigheter både nationellt och regionalt. En större gemensam kunskapsbas och tidsbesparande arbetssätt bedöms kunna både öka kvaliteten och vara kostnadseffektivt.

Information, kommunikation och rådgivning

Räddningstjänsten är en viktig aktör i civilsamhället/lokalsamhället. Räddningstjänsten ansvarar för och/eller medverkar i en rad olika aktiviteter både från operativ och förebyggande verksamhet. Vid ett större gemensamt förbund bedöms samordningsvinster uppstå till exempel vid planering och framtagande av material.

Olycksutredning

Kraven på olycksutredning har förstärkts i MSB:s föreskrifter om undersökningsrapport efter kommunal räddningstjänst enligt 3 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) från och med 1 januari 2022. För att räddningstjänsten ska fullgöra sitt uppdrag behöver antalet olycksutredningar öka i samtliga nuvarande förbund.

Bedömningen är att vid ett större gemensamt förbund skulle förutsättningarna öka att arbeta med olycksutredningar, både utifrån möjligheten att bygga upp specialkompetens och att till exempel omfördela resurser för att koncentrera ansvar och arbetsuppgifter till specifik (-a) medarbetare. Det kvalitativa stödet i organisationen skulle öka. Detta skulle i sin tur bidra till ökat lärande i organisationen. Vidare förväntas det på sikt leda till förbättrade möjligheter till olycksförebyggande arbete och den operativa förmågan.

Området olycksutredningar har olika organisatorisk tillhörighet i de idag tre befintliga förbunden. I Västra Blekinge tillhör det den operativa enheten. I Östra Blekinge och Östra Kronoberg tillhör det den förebyggande enheten.

10.2.3 Det lokala perspektivet i ett större förbund – olycksförebyggande verksamhet

För att räddningstjänsten ska kunna fortsätta med närhet till samtliga kommuner i ett större förbund krävs att det byggs en struktur i det nya gemensamma kommunalförbundet som bejakar det lokala perspektivet.

Det lokala perspektivet fokuserar på det som även framledes bedöms skola hanteras lokalt. Till det hör samverkan med medlemskommuner, extern utbildning i form av kommunanställda, anställda på företag och kommuninvånare, tillstånd och tillsyn enligt LBE och LSO, diverse kommunikation och rådgivning och hantering av kommunala remisser.

Extern utbildning

En mycket viktig del i arbetet för att förebygga oönskade händelser är räddningstjänstens utbildningsverksamhet. Idag finns en utbildningsverksamhet vars syfte är att sprida kunskap om hur den enskilde kommuninvånaren, kommunerna, företag och andra organisationer ska kunna förebygga bränder och andra olyckor samt hur konsekvenserna kan lindras då oönskade händelser ändå inträffar. Stor vikt ska läggas vid att erbjuda pedagogiska utbildningar med hög kvalité och det är viktigt att anpassa dessa efter kundens behov och förutsättningar.

Räddningstjänsterna genomför idag olika typer av utbildningar och de som huvudsakligen genomförs är allmän brandkunskap, heta arbeten och skolutbildningar. Utöver dessa utförs även riktade utbildningar till olika industrier i kommunerna. Heta arbeten utförs i samverkan med Brandskyddsföreningen vilket innebär att koncept och utbildningsmaterial är framtaget av dem. Vad gäller allmän brandkunskap genomförs det i olika former beroende på vilka deltagarna är. I vissa kommuner finns ett avtal, gällande utbildning i allmän brandkunskap, skrivet mellan kommun och räddningstjänst. Både Heta arbeten och allmän brandkunskap är utbildningar som debiteras enligt prislista eller avtal.

En särskilt viktig målgrupp för utbildning om brand är barn och unga och detta fångas upp genom de utbildningsinsatser som genomförs för skolungdomar i kommunerna.

Diskussioner om huruvida Räddningstjänsten ska bedriva utbildningsverksamhet har genom åren uppkommit både internt och nationellt. I vissa fall har privata företag anmält räddningstjänster då de ansett att dessa bedriver konkurrensbegränsande säljverksamhet. De fallen har bland annat gällt larmtjänstförsäljning och försäljning samt service av brandmateriel. Det finns i dagsläget inget förbud eller någon rättspraxis vad gäller utbildningar som genomförs av räddningstjänst.

Räddningstjänsten anser att utbildningsverksamheten är mycket viktig och bör vara en självklar aktör av flera olika anledningar. Utbildningarna medför intäkter men framför allt bör följande framhållas:

Räddningstjänsten har personal med bred kompetens och stor kunskap inom berörda områden.

Utbildningar som genomförs kan relateras till verkligheten genom inträffade oönskade händelser. Det finns en stor erfarenhetsbank och genom att utbildaren kan berätta om verkliga händelser blir det lättare för deltagarna att förstå och lära.

Kopplingen mellan operativ och förebyggande verksamhet är värdefull. En genomförd räddningsinsats kan visa på ett utbildningsbehov som vi kan fånga upp. Räddningstjänsten har möjligheten att anpassa utbildningen efter det som inträffat och vilken kunskap berörd verksamhet är i behov av.

Genom utbildning till kommunanställda, skolelever och företag kan räddningstjänsten bygga goda relationer och fånga upp behov.

Vid val av organisationsstruktur behöver ställning tas till om instruktörer ska vara anställda i förebyggande verksamhet eller samnyttjas med operativ verksamhet.

Vid beslut om organisationsstruktur i ett större förbund bör övervägas om utbildningsverksamhet ska vara en egen enhet. I flera förbund är myndighetsutövning separerad från försäljning brandskyddsutbildning.

Samverkan med medlemskommuner och olika aktörer

Vid ett större gemensamt förbund är det viktigt att bejaka och ha en struktur för samverkan med medlemskommunerna. Det bedöms uppstå stordriftsfördelar i flera avseende vid bildande av ett större gemensamt förbund. Det är sannolikt så att för att stordriftsfördelarna ska anses betydelsefulla krävs en tydlig struktur för hur kunna bibehålla närheten till räddningstjänsten i en del frågor. Det kan vara till exempel struktur för brottsförebyggande arbete, alkoholhandläggning och detaljplanearbete. Vidare krävs även fortsättningsvis samverkan lokalt med till exempel företag, Brandskyddsförening och andra myndigheter som Polisen.

Tillstånd och tillsyn enligt LBE och LSO.

Tillståndshantering i form av utredning, platsbesök, prövning/beslut är en stor del av det olycksförebyggande arbetet. Likaså tillsyn är en stor del av verksamheten. Likväl som övergripande tillstånds- och tillsynsprocesser bedöms kunna leda till samordningsvinster är det angeläget att verksamheten organiseras på ett sådant sätt att närhet till och kunskap om medlemskommunerna och företagen kan behållas.

Information, kommunikation och rådgivning

Räddningstjänsten är en viktig aktör i civilsamhället/lokalsamhället. Räddningstjänsten ansvarar för och/eller medverkar i en rad olika aktiviteter både från operativ och förebyggande verksamhet. Vid ett större gemensamt förbund bedöms samordningsvinster uppstå till exempel vid planering och framtagande av material. Vidare är det viktigt att organisera ett framtida större gemensamt förbund på sådant sätt att kontakterna och närvaron i lokalsamhället kan upprätthållas.

Hantering kommunala remisser

En del remissförfrågningar från medlemskommunerna kommer även framledes att vara specifika för just en kommun eller avse ett särskilt objekt. En framtida organisation i ett större förbund behöver bejaka arbetssätt att stödja enskilda kommuner i det arbetet.

Sotningsverksamhet

Sotningsverksamheten är uppdelad i två separata uppdrag - brandskyddskontroll och sotning.

Brandskyddskontrollen ska upptäcka fel och brister i anläggningen för att undvika skador till följd av brand. Kontrollen innebär en prövning av att den enskilda anläggningens funktion och egenskaper från brandskyddssynpunkt i huvudsak överensstämmer med de krav som gällde när anläggningen togs i bruk.

Sotning är en viktig del i arbetet med att förebygga bränder i bostäder. En stor del av alla bränder i bostäder är relaterade till eldstäder och skorstenar. Vid sotning tas brandfarliga beläggningar bort för att minska risken för brand. Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ger kommunen rätt att, efter ansökan av fastighetsägaren, låta fastighetsägaren själv eller någon annan än kommunens sotare rengöra (sota) en anläggning.

Kommunerna har genom förbundsordningar gett räddningstjänsterna i uppdrag att sköta verksamheten. Det innebär att se till att organisera och följa upp verksamheten löpande. Förbundet kan i enskilda fall besluta om egensotning och delegera (från nämnd) befogenheter i form av beslutföreläggande och förbud till brandskyddskontrollanter. Räddningstjänsten äger sotningsregistret som förvaltas av sotningsverksamheten.

Verksamheten kan bedrivas i egen regi eller genom avtal efter upphandling av entreprenör. I det tilltänka förbundsområdet finns flera olika varianter:

- Upphandlade entreprenörer för brandskyddskontroll och rengöring
- Brandskyddskontroll i räddningstjänstens regi och sotning på entreprenad
- Brandskyddskontroll och rengöring i kommunal regi.

Trenden har på senare år varit att brandskyddskontrollen i allt högre grad hanteras av räddningstjänsten genom särskilt anställd personal. Skälen till detta är främst att förbättra rättssäkerheten genom tydlig myndighetsutövning, men också att öka möjligheterna till information om brandsäkerhet i bostäder med eldstad.

I ett större förbund är en önskvärd inriktning att organisera sig på samma sätt i samtliga kommuner. Det kräver dock att avtal med sotningsföretag löper ut (många avtal löper på 4–6 år).

Primärkommunerna kommer oavsett organisationssätt även fortsättningsvis besluta om taxa för rengöring och brandskyddskontroll i enlighet med Kommunallagen (myndighetsutövning hos enskild).

Inför bildande av ett större förbund behöver beslut tas till hur verksamhet som sotning och brandskyddskontroller ska bedrivas. Ställning behöver tas till om verksamheten ska bedrivas i egen regi, på entreprenad eller en kombination. Vidare bedöms en beställarorganisation behövas för att hantera upphandling, handläggning och uppföljning av sotningsärende. Sotningsverksamheten är en stor del av den förebyggande verksamheten till exempel genom uppföljningsmöte med entreprenörer. Vidare ska beslut löpande fattas i egensotningsärende.

10.2.4 Fördelar/möjligheter och nackdelar/risker med ett större gemensamt kommunalförbund gällande olycksförebyggande verksamhet:

Fördelar/möjligheter som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Effektivisering. För många arbetsprocesser bedöms det vara möjligt att nå effektivisering. Mindre dubbel- och trippelarbete. Till exempel gemensamma mallar och policydokument och mer standardisering.
- Samordningsvinster
- Bättre redundans både kompetensmässigt och organisatoriskt. Det finns i organisationen tillgång till en större kunskapsmassa. Sårbarheten minskar både vid planerad frånvaro, till exempel semester, föräldraledighet och utbildning, och oplanerad frånvaro som sjukdom och vid andra vakanser.
- Möjlighet till ökad specialisering i organisationen. Resurser att klustra för att kunna öka specialiseringen. Ökad kunskap i organisationen. Totalt sett tillgång till fler medarbetare med samma kompetens och med olika kompetens.
- Fler karriärvägar. Ett större förbund med en större organisation ger möjlighet till fler inriktningar i arbetet. Både möjligheter till tillsvidareanställningar och vikariat/tillfälliga uppdrag bedöms öka.

- Bättre strukturella förutsättningar för ökat lärande i organisationen. Till exempel möjlighet till ökad specialisering ger ökade förutsättningar för spridning av kunskap i organisationen.
- Lättare att rekrytera. En del menar att ett större förbund med fler karriärvägar genom till exempel ökad specialisering skulle öka förutsättningarna både att rekrytera och att behålla medarbetare.
- Effektivisering av chefstid. För personer som inte längre har chefsuppdrag frigörs arbetstid till andra arbetsuppgifter.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms bidra till organisations- och verksamhetsutveckling.

Nackdelar/risker som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Behov av samordningstid. Vid bildande av ett nytt större förbund bedöms det behövas tid för samordning. Även i ett längre perspektiv bedöms det behövas ökad tid för samordning då det är fler funktioner och personer som på olika sätt ska samverka.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms ta tid att sammansmälta. Kulturskillnader måste synliggöras och tid behövs för både kunna bevara befintliga värdefulla lokala arbetssätt och att hitta nya gemensamma metoder.
- Förlora/minska lokalt samarbete. Det finns risk att räddningstjänstens lokala närvaro gällande förebyggande verksamhet och lokalt samarbete försvåras och/eller försämras. Det är därför nödvändigt att inför bildande av ett större förbund säkerställa en organisation som bygger på lokal närvaro för att motverka detta.
- Svårare att rekrytera. En del menar att det skulle bli svårare att rekrytera i ett större förbund. Ökad specialisering skulle minska möjligheterna för generalister.
- Resursutspädning. Resurserna gällande förebyggande verksamhet är olika både till volym och innehåll mellan de tre förbunden. Det kan bli omfördelning av resurser inom det nya större förbundet för att läka olika resurstillgång i stället för att öka resurstilldelning. Omfördelning av resurser skulle en del bedöma som en risk och andra som en möjlighet.
- Större geografiskt avstånd till vissa chefer i organisationen.

Vid beslut om ny organisation behöver beaktas att i nuvarande förbundsstruktur är en del medarbetare en del av den operativa verksamheten i form av jour/beredskap. Ur rekryteringsperspektivet gällande yngre medarbetare upplevs det ofta som något positivt.

10.3 Operativ verksamhet

10.3.1 Operativ verksamhet – förväntade effekter

Precis som för den förebyggande verksamheten behövs ny organisationsstruktur för den operativa verksamheten i det nya större förbundet. Utifrån avgränsningen efter beslut från styrgruppen gällande att inte utreda möjlig framtida stationsstruktur är den operativa verksamheten huvudsakligen given när det gäller den uttryckande kapaciteten. Den tillträdande nya förbundsledningen i form av förbundschef och/eller räddningschef behöver arbeta fram förslag på ny organisationsstruktur.

Vid inventering av område som bedöms påverkas/ge effekter har en del område utkristalliserats. Nedan anges de tematiska område som bedöms få förbättrade förutsättningar vid bildande av ett större gemensamt förbund.

Kommentarer:

Depå och återställning:

Faktorer att beakta gällande depå och återställning av materiel är:

- Befintlig struktur (var finns verkstäder och tvätt idag)
- Finns det ny/nya platser där depå ska finnas (mobilt eller fast)
- Hur minska transportkostnader
- Serviceorganisation
- Övningsplatser/fält

Lägesbild/Nuläge:

Slangtvätt: Östra och Västra Blekinge har egen slangtvätt. Östra Kronoberg köper tjänsten från Nybro kommun.

Tvätt larmkläder: Finns i Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Ronneby och Tingsryd.

Rökskyddsverkstad: Finns i Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Ronneby och Tingsryd.

Endast fyllning av luft: Finns i Olofström och Sölvesborg.

Depå: Samtliga räddningstjänster har förmåga med depå vid händelser. Östra Kronoberg har idag ett depåfordon i Hovmantorp. Det är en lastbil med material som kommer ut vid händelser för att ge service och redundans med rökskydd, mat och kläder. Depåfordonet samlar också in material efter brand

för transport till tvätt mm. Behöver kompletteras med beskrivning för Östra och västra Blekinge.

Bedömningen är att samtliga förbunds räddningstjänster idag har en god förmåga inom depå och återställning. Ett större gemensamt förbund kan startas upp med bibehållen struktur för depå och återställning för att sedan formas efter ny förbundsstruktur.

Vid ett eventuellt bildande av större förbund gemensamt kommunalförbund bör en depåförmåga formeras för att hantera hela geografiska området.

Insatsledning och regional insatsledning

En del behov som tidigare lyfts fram i statliga utredningar gällande samordning, styrning och ledning har redan delvis hanterats genom regional insatsledning.

I ett större gemensamt förbund bedöms lite större redundant förmåga uppnås gällande insatsledning då det totalt sett finns fler insatsledare att tillgå som sannolikt kommer att besitta olika specialkompetenser. Möjligen att det kan skapa fler karriärvägar till exempel genom breddning av kompetens och då internrekrytering kan tillämpas vid vakanser av olika slag och som inte kan användas vid tre olika förbund.

Olycksutredning

Kraven på olycksutredning har förstärkts i MSB:s föreskrifter om undersökningsrapport efter kommunal räddningstjänst enligt 3 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) från och med 1 januari 2022.

Bedömningen är att vid ett större gemensamt förbund skulle förutsättningarna öka att arbeta med olycksutredningar, både utifrån möjligheten att bygga upp specialkompetens och att till exempel omfördela resurser för att koncentrera ansvar och arbetsuppgifter till specifik (-a) medarbetare. Detta skulle i sin tur bidra till ökat lärande i organisationen.

Rekrytering heltidsbrandmän och deltidbrandmän

Allt fler sektorer inom den gemensamma välfärden har ökade svårigheter att rekrytera medarbetare. Detsamma gäller räddningstjänsten. Enligt MSB, hösten 2022, har tre av fyra räddningstjänster problem att rekrytera deltidbrandmän. Även i Blekinge och Östra Kronoberg är svårigheterna att rekrytera deltidbrandmän påtagliga.

Rekryteringsbasen för deltidbrandmän har förändrats. Urbaniseringen har succesivt ökat genom åren. Mindre orter har inte längre arbetsplatser i samma omfattning som tidigare. En stor andel av befolkningen arbetspendlar. Det är också en stor rörlighet på arbetsmarknaden. Tuffare krav på arbetsmarknaden bedöms öka svårigheterna att vid larm lämna arbetsplatsen. Vidare är det färre som vill göra de begränsningar för sin fritid

som beredskap innebär. Detta sammantaget gör att branschen i sin helhet ”måste tänka nytt”.

Även gällande heltidsbrandmän är det svårare att rekrytera än bara för några år sedan.

Bedömningen är att ett större gemensamt förbund skulle ges bättre förutsättningar att arbeta med rekrytering. Resurser för rekrytering bedöms kunna användas mer effektivt då tre förbunds insatser på området samlas i ett förbund. Vidare ökar förutsättningarna för utbildning, övning och metodutveckling.

Specialkompetenser

Risk- och hotbilder mot samhället bedöms både vara och bli mer komplexa än för bara några år sedan. Till detta ska läggas att sannolikheten för att vissa identifierade risker kan inträffa har ökat och då också inträffa oftare än tidigare.

Mot den bakgrunden ställs allt fler olika och högre krav inom ramen för kommunernas ansvar för räddningstjänst.

För att möta de förändrade kraven krävs en allt mera specialiserad räddningstjänst. Det är svårt att skapa både ekonomiskt och organisatoriskt utrymme i små räddningstjänstorganisationer för specialistfunktioner då den kritiska massan inte sällan blir för liten att utgöra underlag för specialistfunktioner. Bedömningen är att i ett större gemensamt förbund förbättras förutsättningarna att både addera och utöka olika specialkompetenser vilket i sin tur ger ökade möjligheter till att ha olika specialistfunktioner i organisationen. Vidare bedöms också förutsättningarna öka att kunna rekrytera medarbetare då möjlighet till specialisering finns.

Fler specialistfunktioner skapar också fler karriärvägar i organisationen.

Stabsarbete

Förutsättningarna bedöms förbättras vid stabsarbete. Fler personer med olika kompetens finns att tillgå i organisationen. Vid händelser pågående under lång tid ökar möjligheten till utbyte av funktioner i stabsarbetet. Sårbarheten minskar.

Riktlinjer och rutiner

Inledningsvis bedöms översyn av riktlinjer, policys, rutiner etcetera kräva mer tid då det behövs harmonisering när tre förbund blir ett förbund. På längre sikt bedöms det uppstå samordningsvinster då resurser i form av kunskap och erfarenhet är större samtidigt som det som tidigare utfördes i tre förbund kan göras i ett förbund.

Övningsplatser

Givet att ett större förbund bildas kan det vara fördelaktigt att skapa en utvecklad övningsplats som komplement till när-övningsplats i anslutning till brandstationerna.

Tingsryds kommun kommer bli mittpunkt i ett eventuellt större gemensamt förbund och vid brandstation på Lokgatan finns ett 6 000 kvm stort övningsfält som kan utgöra grund för en kommande utbyggnad.

Platsen i samhället är bra och det är endast företag och kommunala verksamheter som grannar. I dagsläget finns en enkel containerby, som kommer behöva bytas ut mot modernare anläggning.

På brandstationen finns komplett rökskyddsverkstad, men denna kan behöva anpassas för en större volym av övningar. Andra personalutrymmen som omklädningsrum, duschar kan behöva anpassas.

En positiv förstärkning kan vara att det ordnas några heltidstjänster som sköter övningsfält och ordnar övningsledning, samt åker som framskjuten enhet vid larm i dess närområde. Heltidstjänster i Tingsryd skulle även kunna vara reträttplatser för anställd personal, som inte längre kan fortsätta operativ tjänst av olika anledningar.

Övningsplaner

Framtagande av övningsplaner för flera räddningsstyrkor, befäl, FIP och stabspersonal i ett förbund i stället för som nu i tre förbund bedöms kunna ge samordningsvinster - både utifrån en större kunskapsmassa och mindre tidsåtgång.

MIRG (Maritime Incident Response Group)

MIRG (Maritime Incident Response Group) är enheter som deltar i statlig räddningstjänst avseende sjöräddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss. Räddningstjänstansvariga myndigheter är Sjöfartsverket och Kustbevakningen. Uppdraget regleras genom överenskommelser mellan de räddningstjänstansvariga myndigheterna respektive Räddningstjänsten Östra Blekinge, Räddningstjänsten Storgöteborg och Storstockholms brandförsvaret.

Vid sjöräddningstjänst ska MIRG vara en förstärkningsresurs till fartygets säkerhetsorganisation i livräddande syfte samt att kunna bistå med utrymning vid händelse med många människor inblandade. Vid miljöräddningstjänst till sjöss avser MIRG-insatsen åtgärder när olja eller andra skadliga ämnen kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta (MIRG-insats omfattar dock inte upptagning av olja).

De tre kommunala räddningstjänsterna ska kunna tillhandahålla MIRG-enheter med vardera ett befäl och upp till fem brandmän som, av de

räddningstjänstansvariga myndigheterna, är utbildade för uppdraget. De räddningstjänstansvariga myndigheterna ombesörjer transport till skadeplatsen som vanligtvis sker via helikopter eller med sjögående enhet.

Inom Östra Blekinge genomgår samtlig operativ heltidspersonal MIRG-utbildning efter 4–5 års erfarenhet som heltidsanställd brandman. Placeringsort för MIRG-utbildad personal är både Karlskrona och Ronneby.

Möjligen att det finns fler heltidsanställda att använda och därmed en minskad sårbarhet för uppdraget, dock bedöms ingen större påverkan i samband med att ett nytt kommunalförbund skulle bildas.

Ett nytt avtal behöver undertecknas innan förbunds bildning.

Bemanning – schema heltidsbrandmän

Tillgången till antalet medarbetare i ett större gemensamt förbund blir inte större än vad de tre befintliga förbunden idag disponerar tillsammans.

Dock bedöms den operativa förmågan bli något större och mer kostnadseffektiv.

Det som framhålls är att samtliga medarbetare kommer att befinna sig i en och samma linjeorganisation. Det finns möjlighet att disponera medarbetare i en större del av organisationen då vakanser uppstår som vid till exempel semestrar, sjukdom, fortbildning och föräldradighet.

Vid större händelser och händelser över längre tid ökar tillgången till fler medarbetare och med olika kompetens.

Samlad bedömning olycksförebyggande och operativ verksamhet

Omvärldsorientering visar samstämmigt på att risk- och hotbilder mot samhället bedöms både vara och bli mer komplexa än för bara några år sedan. Till detta ska läggas att sannolikheten för att vissa identifierade risker kan inträffa har ökat och då också inträffa oftare än tidigare. Det som ofta nämns som förbättringsområde är att behöva vara tillräckligt stor, ha tillräcklig förmåga och att kunna vara uthållig. Vidare beskrivs behov gällande styrning, ledning och samordning. En del av detta bedöms ha förbättrats genom system för regional insatsledning.

Den samlade bedömningen är att både den olycksförebyggande verksamheten och den operativa verksamheten skulle få bättre förutsättningar att verka i ett större gemensamt förbund och möta framtida utmaningar. Det faktum att förbundet blir större med tillgång till fler medarbetare samlat i en linjeorganisation ökar flexibiliteten i de uttryckande organisationerna. Vidare ökar möjligheterna till specialisering i förbundet. Såväl fler personer med liknande kompetens som fler personer med möjlighet till olika specialisering förstärker organisationen. Detta

sammantaget leder till en bättre redundant förmåga och därmed mindre sårbarhet som ger en mer robust räddningstjänst.

Både för den olycksförebyggande verksamheten och den operativa verksamheten behövs en ny organisationsstruktur i det nya större förbundet. Utifrån avgränsningen efter beslut från styrgruppen gällande att inte utreda möjlig framtida stationsstruktur är den operativa verksamheten huvudsakligen given när det gäller den utryckande kapaciteten. Den tillträdande nya förbundsledningen i form av förbundschef och/eller räddningschef behöver arbeta fram förslag på ny organisationsstruktur.

10.4 Ytterligare punkter att beskriva utifrån beslutet om avsiktsförklaring gällande arbetsprocessen

10.4.1 Konsekvenser oförändrad förbundsstruktur

Vad kan oförändrad förbundsstruktur antas innebära?

Enligt avsiktsförklaringen för arbetsprocessen avseende förstudien ska belysas vad oförändrad förbundsstruktur kan antas innebära för befintlig verksamhet.

Uppdraget för förstudien är att belysa en del områden för räddningstjänsten med förutsättningen att åtta kommuners räddningstjänst idag organiserad i tre kommunalförbund skulle kunna bli ett förbund. Utifrån uppdragets karaktär har det inneburit att beskriva förutsättningarna i ett större kommande förbund.

Om vi betraktar ordet konsekvenser som värdeneutralt så behöver då bedömas vad som skulle bli förutsättningarna att bedriva räddningstjänst vid oförändrad förbundsstruktur och då både ur det positiva och negativa perspektivet.

Vad som bedöms som konsekvenser vid oförändrad förbundsstruktur hänger delvis samman med hur till exempel risk- och hotbild bedöms och vad som betraktas som acceptabla lösningar i förhållande till andra lösningar för en kanske inte lika uttalad hotbild.

Skulle det positiva överväga i ett större förbund? Utifrån belysning av de olika punkterna framkommer förväntade effekter både som bedöms upplevas som positiva och negativa. Utifrån de beskrivna utmaningarna för räddningstjänst bedöms ändå de positiva möjliga förutsättningarna i ett större förbund överväga för att bygga en robust räddningstjänst för framtiden.

De identifierade utmaningarna för framtiden skiljer sig inte nämnvärt åt mellan olika kommuner totalt sett, utan är framför allt kopplade till den risk- och hotbild som bedöms på s k makronivå/nationellt. Till det kommer naturligtvis variationer i olika kommuners risker och geografiska läge.

Utifrån det perspektivet bör då bedömas vilka förutsättningar varje enskilt förbund skulle ha att möta framtidens utmaningar. Vad gäller förutsättningar på makronivå så är ju dessa dem samma. Om det finns specifika förutsättningar i respektive förbund som på ett eller annat sätt skulle påverka de framtida förutsättningarna skulle de då behöva bedömas för varje enskilt förbund.

Vad då gäller förändrad förbundsstruktur innebär det att man ska möta framtidens utmaningar inom ramen för dagens organisationsstruktur. Förväntade förbättrade förutsättningar i ett större förbund gällande till exempel ökad redundans, större uthållighet, mindre sårbarhet, ökat lärande, stordriftsfördelar och möjligheter till ökad specialisering skulle då behöva försöka uppnås inom den befintliga organisationen eller på andra sätt. Andra sätt kan i vissa avseende förmodligen vara genom ytterligare samarbete mellan förbunden, tjänsteköp/avtal, utökade investeringar och ökade driftanslag för att på "egen hand" försöka nå en robustare räddningstjänst. Alternativ kan också vara att ligga kvar på befintlig ambitionsnivå så länge det är förenligt med kraven i de olika lagrummen.

10.4.2 För- och nackdelar vid ett större gemensamt förbund

Utifrån beslut i avsiktsförklaringen avseende arbetsprocessen för förstudien ska även för- och nackdelar, som vad bildande av ett större kommunalförbund för räddningstjänst kan innebära, beskrivas.

Vad som betraktas som för- eller nackdelar hänger delvis samman med hur till exempel risk- och hotbild bedöms och vad som betraktas som acceptabla lösningar i förhållande till andra lösningar för en kanske inte lika uttalad hotbild. Oaktat det så har förstudien listat det som framkommit under arbetet och som noterats i andra verksamheter.

Det som beskrivs nedan redovisas kan också delvis redovisas under andra rubriker i förstudien.

Fördelar/möjligheter som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Effektivisering. För många arbetsprocesser bedöms det vara möjligt att nå effektivisering. Mindre dubbel- och trippelarbete. Till exempel gemensamma mallar och policydokument och mer standardisering.
- Samordningsvinster. Oavsett typ av verksamhet finns nästan alltid positiva effekter som uppnås vid samordning. Det kan vara väldigt skilda område. Inom administration kan det vara till exempel ekonomihantering, upphandlingsunderlag och avtals- och lönehantering.
- En större kritisk massa för förbundet på i princip alla område ökar förutsättningarna att bedriva verksamhet. Det ger stordriftsfördelar.

- Bättre redundans både kompetensmässigt och organisatoriskt. Det finns i organisationen tillgång till en större kunskapsmassa. Sårbarheten minskar både vid planerad frånvaro, till exempel semester, föräldraledighet och utbildning, och vid oplanerad frånvaro som sjukdom och vid andra vakanser.
- Möjlighet till ökad specialisering i organisationen. Resurser att klustra för att kunna öka specialiseringen. Ökad kunskap i organisationen. Totalt sett tillgång till fler medarbetare med samma kompetens och med olika kompetens.
- Fler karriärvägar. Ett större förbund med en större organisation ger möjlighet till fler inriktningar i arbetet. Både möjligheter till tillsvidareanställningar och vikariat/tillfälliga uppdrag bedöms öka.
- Bättre strukturella förutsättningar för ökat lärande i organisationen. Till exempel möjlighet till ökad specialisering ger ökade förutsättningar för spridning av kunskap i organisationen.
- Lättare att rekrytera. En del menar att ett större förbund med fler karriärvägar genom till exempel ökad specialisering skulle öka förutsättningarna både att rekrytera och att behålla medarbetare.
- Effektivisering av chefstid. För personer som inte längre har chefsuppdrag frigörs arbetstid till andra arbetsuppgifter.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms bidra till organisations- och verksamhetsutveckling.

Nackdelar/risker som bedöms kunna uppstå i ett större förbund

- Behov av samordningstid. Vid bildande av ett nytt större förbund bedöms det behövas tid för samordning. Även i ett längre perspektiv bedöms det behövas ökad tid för samordning då det är fler funktioner och personer som på olika sätt ska samverka.
- Ökad restid för framför allt vissa chefs- och specialistbefattningar då ett större förbund skulle omfatta en större geografisk yta.
- Större geografisk yta och en större organisation kan både praktiskt innebära ökade avstånd och känsla av upplevd minskad närhet.
- Kulturskillnader. Sammanslagning av olika arbetsgrupper med olika sätt att arbeta, tankar och idéer bedöms ta tid att sammansmälta. Kulturskillnader måste synliggöras och tid behövs för både kunna bevara befintliga värdefulla lokala arbetssätt och att hitta nya gemensamma metoder.

- Förlora/minska lokalt samarbete. Det finns risk att räddningstjänstens lokala närvaro gällande förebyggande verksamhet och lokalt samarbete försvåras och/eller försämras. Det är därför nödvändigt att inför bildande av ett större förbund säkerställa en organisation som bygger på lokal närvaro för att motverka detta.
- Ett större förbund enligt sammansättningen i utredningen skulle verka i två län. Det innebär behov av dubbla samverkansparter som till med exempel Länsstyrelsen, Polisen och hälso- och sjukvårdsmyndigheter.
- Svårare att rekrytera. En del menar att det skulle bli svårare att rekrytera i ett större förbund. Ökad specialisering skulle minska möjligheterna för generalister.
- Resursutspädning. Resurserna är olika både till volym och innehåll mellan de tre förbunden. Det kan bli omfördelning av resurser inom det nya större förbundet för att läka olika resurstillgång i stället för att öka resurstilldelning. Omfördelning av resurser skulle en del bedöma som en risk och andra som en möjlighet.
- Större geografiskt avstånd till vissa chefer i organisationen.

10.4.3 Medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet vid olika tidpunkter

I avsiktsförklaringen för arbetsprocessen framgår följande:

Vidare ska vid beskrivning av framtida gemensamt förbundsbyggande för räddningstjänst belysas förutsättningar och konsekvenser om någon eller några av de åtta partskommunerna ges möjlighet att välja olika tidpunkter för medlemskap i det nya gemensamma kommunalförbundet.

Bedömningen är att medlemskap i förbundet vid olika tidpunkter för kommunerna skulle bli rörligt. Det är svårt att se att det för det nya förbundet skulle vara någon fördel. Snarare skulle det på en rad område vara till nackdel för förbundet. Dock finns beskrivet där förbund successivt har växt med tillkommande medlemmar under en följd av år. Erfarenheten och hur man anser att det har fungerat är olika beroende på förbund och personer som uttryckt åsikter.

Vid olika tidpunkt för medlemmars inträde i förbundet skulle uppdraget för förbundet behöva omdefinieras och ändras. Ansvar och det geografiska upptagningsområdet skulle förändras. Konsekvenserna skulle delvis vara beroende av om det är i ytterkanterna av det geografiska området eller om det skulle uppstå en ”ö” mitt i förbundets geografiska upptagningsområde som skulle tillhöra en annan organisation för räddningstjänst.

Vid inträde av ny medlem skulle förbundet behöva ombildas med framtagande av ny förbundsordning och val av nya ledamöter och ersättare. Diverse dokument, som till exempel handlingsprogram och tillsynsplan skulle behöva omarbetas vid inträde av ny medlem.

Förutsättningar för styrning och ledning både för politiskt förtroendevalda och tjänstepersoner skulle förändras. Organisation skulle behöva omarbetas. Svårt att anpassa och dimensionera ledning såväl som specialistfunktioner. Det skulle sannolikt skapa oro hos medarbetare. Möjligen svårare att rekrytera till vissa befattningar då en nyss framarbetad organisation skulle behöva ändras igen. Återigen skulle kompetenssammansättningen förändras.

Vidare skulle förutsättningar för ekonomin vad gäller finansiering och tillgångar/skulder behöva omvärderas. Det finns också en risk att till exempel investeringar stannar upp både såväl i räddningstjänsten för icke medlemskommun som för det förmodligen relativt nybildade förbundet.

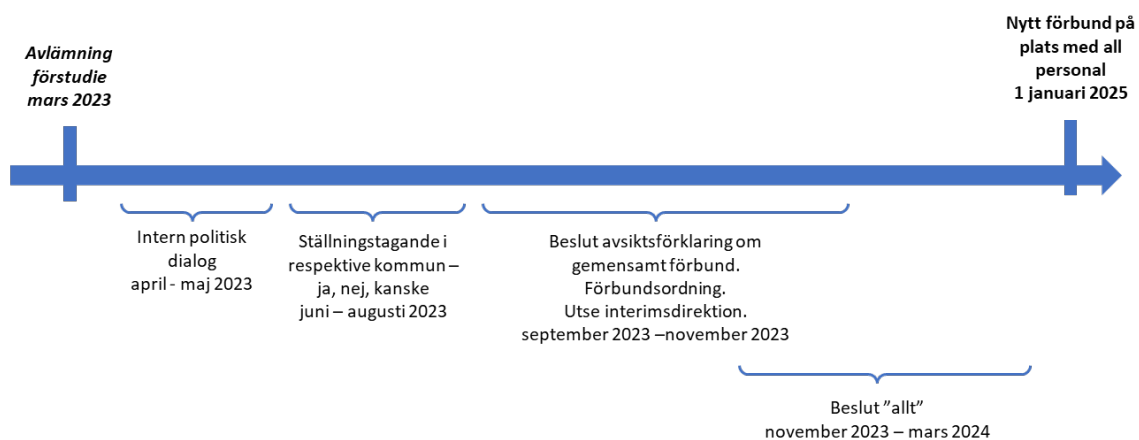
Fördel med olika tidpunkter för medlemskap i förbundet skulle det möjligen kunna vara för den/de kommuner som inte vill bestämma om medlemskap då majoriteten av kommunerna önskar göra det. Dock kan också vara så att medlemskap senare inte beviljas för nya medlemmar.

11 Fortsatt arbete

Under förstudiearbetet har samlats in en mängd uppgifter som i olika delar beskriver verksamheten att kunna användas som underlag för planering vid bildande av nytt större gemensamt kommunalförbund. Kompletterande faktainhämtning kan behövas för vidare bearbetning inför beslut och/eller genomförande.

För att komma vidare i beslutsprocessen gällande bildande av ett större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst för de i förstudien ingående åtta kommunerna bedöms att ställningstagande till avsiktsförklaring om att vilja ingå i ett nytt förbund ska vara gjord senast i november 2023. Kommunerna har utrymme för dialog under våren och sommaren 2023. Vidare bedömer förstudien att beslut om att bilda ett nytt större gemensamt kommunalförbund för räddningstjänst, förbundsordning och andra diverse nödvändiga beslut samt val av interimsdirektion bör beslutas i slutet av år 2023 eller tidigt år 2024. Vidare bör interimsdirektion få i uppdrag att tillse att det finns förbundschef och/eller räddningschef i det nya förbundet. Övervägande bör ske om att utse projektstöd inför och under genomförandetid vid bildande av nytt förbund. Förbundschef och/eller räddningschef ges uppdraget att forma ny organisation, förbereda för verksamhetsövergång av medarbetare och start av det nya gemensamma kommunalförbundet för räddningstjänst per den 1 januari 2025.

Tidplan, möjligt beslutsflöde för bildande av kommunalförbund för räddningstjänst

Referenser

Erfarenhetsinhämtning

Brandkåren Norra Dalarna

MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

SKR - Sveriges Kommuner och Regioner

Christer Ängehov - Förbundsdirektör/Räddningschef - Räddningstjänsten
Mälardalen

Sydarkivera

KPA Pension

Litteratur

En effektivare kommunal räddningstjänst Prop. 2019/20:176.

En effektivare kommunal räddningstjänst, Försvarsutskottets betänkande
2020/21:FöU3.

Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Utredning om gemensamt räddningstjänstförbund för kommunerna:
Borgholm, Emmaboda, Högsby, Kalmar, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro,
Oskarshamn och Torsås.

Internet

Räddningstjänsten Västra Blekinge - <https://raddning.com/>

Räddningstjänsten Östra Blekinge -
<https://www.karlskrona.se/raddningstjansten/>

Räddningstjänsten Östra Kronoberg - <https://www.ostrakronoberg.se/>

MSB - <https://www.msb.se/sv>

Bilagor

1. Överenskommelse/avtal (medlemsdirektiv/ägardirektiv)
2. Avsiktsförklaring
3. Förstudieorganisation med namn
4. Förbundsordning (tre förbund)
5. Verksamhetsplan
6. Handlingsprogram
7. Årsredovisning
8. Belysningspunkter Förebyggande
9. Belysningspunkter Operativ
10. Belysningspunkter IT-området
11. Inventering fordon
12. Fördelningsnycklar och nyckeltal
13. Risk- och konsekvensbedömning
14. Inventering från metaplandag
15. Grundläggande förutsättningar för de tre kommunalförbunden
16. KPA Pension - Nytt Räddningsförbund 20230329
17. Arkiv
18. Förkortningar använda i rapporten
19. Presentation

Kommunstyrelsen

2023-06-05

§ 179

**Presentation av förstudie nytt kommunalförbund för
räddningstjänst**

KS/2021:361

Beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet

Ett ärende har väckts bland kommuner i Blekinge att belysa förutsättningarna för ett gemensamt kommunalförbund för åtta kommuner, fem i Blekinge samt de tre kommuner som idag utgör Räddningstjänsten Östra Kronoberg (Lessebo, Tingsryds och Uppvidinge kommuner). Förstudien är nu färdigställd och presenteras för de åtta kommunerna. Tänkt beslutsgång är att kommunstyrelsen i Tingsryds kommun lyfter ärendet för beslut om inriktning vid sammanträdet den 21 augusti.

Vid sammanträdet presenterar räddningschef Pär Stensson förstudien samt förutsättningarna för kommande beslut.

Beslutsunderlag

Förstudie gemensamt kommunalförbund för räddningstjänsterna i Karlshamn, Karlskrona, Lessebo, Olofström, Ronneby, Sölvesborg, Tingsryd och Uppvidinge kommuner samt bilagor

Justerare

Utdragsbestyrkande

KS Arbetsutskott

2023-08-07

§ 165

Yttrande över regional klimatanpassningsplan Kronobergs län 2023

KS/2023:321

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att yttra sig över planen till Länsstyrelsen enligt nedan förslag.

Sammanfattning av ärendet

I början av maj skickade Länsstyrelsen ut sin remissversion av den Regionala klimatanpassningsplanen. Tingsryds kommun med flera har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter senast 2023-08-27.

Klimatanpassning är åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra. Ansvaret att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet ligger på Länsstyrelsen och handlingsplanen utgör ramen för detta arbete. Handlingsplanen syftar till att kraftsamla klimatanpassningsarbetet i Kronobergs län, göra det mer systematiskt samt öka samverkan mellan aktörerna. I planen beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas för anpassning till ett förändrat klimat under perioden 2023–2027. Åtgärderna är uppdelade i fyra kategorier – *organisationen, den byggda miljön, vattnet* och *landskapet*, varav vissa är åtgärder som Länsstyrelsen ansvarar för och andra är rekommenderade åtgärder för kommunernas arbete med klimatanpassning.

Förslag till yttrande har beretts av VA-enheten, beredskap och säkerhet samt miljö- och byggavdelningen och sammanställts av Lina Johansson, samhällsutvecklare.

Förslag till yttrande:

VA-enheten på Tingsryds kommun har inga synpunkter på de framtagna åtgärderna inom kategorin *Vattnet* i den Regionala klimatanpassningsplanen.

Beredskap och säkerhet på Tingsryds kommun har inga synpunkter på åtgärderna som föreslås inom kategorin *Organisationen*.

Miljö- och byggavdelningen på Tingsryds kommun anser att klimatanpassningsplanen innehåller några rekommenderade åtgärder för vilka det saknas resurser att implementera dem i den ordinarie verksamheten, och undrar hur dessa resurser ska komma kommunerna till del. De menar att omprioritering av resurser inte alltid är möjliga. Vidare anser miljö- och byggavdelningen att det finns bra aktiviteter i planen för att

Justerare

Utdragsbestyrkande

KS Arbetsutskott

2023-08-07

bl.a. informera, utbilda och samordna för tjänstepersoner men att detsamma saknas för politiker. Klimatanpassningsplanen bör kompletteras med sådana aktiviteter även för politiker då hela ansvaret för att utbilda annars läggs på tjänstepersoner. Politikerna är en minst sagt viktig aktör som behöver få utbyta tankar, utbildas, lära känna goda exempel och träffa andra politiker från kommuner som lyckats.

Barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet har tagits i beaktande av Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

1. Remiss Regional klimatanpassningsplan Kronobergs län
2. Följebrev Remiss – Regional klimatanpassningsplan
3. Tjänsteskrivelse från samhällsutvecklare

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerare

Utdragsbestyrkande

2023-06-12

Till Arbetsutskottet

Förslag till yttrande på Regional klimatanpassningsplan

Dnr KS/2023:321

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att föreslå kommunstyrelsen att meddela synpunkter till Länsstyrelsen enligt nedan förslag.

Sammanfattning av ärendet

I början av maj skickade Länsstyrelsen ut sin remissversion av den Regionala klimatanpassningsplanen. Tingsryds kommun med flera har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter senast 2023-08-27.

Klimatanpassning är åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra. Ansvaret att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet ligger på Länsstyrelsen och handlingsplanen utgör ramen för detta arbete. Handlingsplanen syftar till att kraftsamla klimatanpassningsarbetet i Kronobergs län, göra det mer systematiskt samt öka samverkan mellan aktörerna. I planen beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas för anpassning till ett förändrat klimat under perioden 2023–2027. Åtgärderna är uppdelade i fyra kategorier – *organisationen, den byggda miljön, vattnet* och *landskapet*, varav vissa är åtgärder som Länsstyrelsen ansvarar för och andra är rekommenderade åtgärder för kommunernas arbete med klimatanpassning.

Förslag till yttrande har beretts av VA-enheten, beredskap och säkerhet samt miljö- och byggavdelningen och sammanställts av Lina Johansson, samhällsutvecklare.

Förslag till yttrande:

VA-enheten på Tingsryds kommun har inga synpunkter på de framtagna åtgärderna inom kategorin *Vattnet* i den Regionala klimatanpassningsplanen.

Beredskap och säkerhet på Tingsryds kommun har inga synpunkter på åtgärderna som föreslås inom kategorin *Organisationen*.

Miljö- och byggavdelningen på Tingsryds kommun anser att klimatanpassningsplanen innehåller några rekommenderade åtgärder för vilka det saknas resurser att implementera dem i den ordinarie verksamheten, och undrar hur dessa resurser ska komma kommunerna till del. De menar att omprioritering av resurser inte alltid är möjliga. Vidare anser miljö- och byggavdelningen att det finns bra aktiviteter i planen för att bl.a. informera, utbilda och samordna för tjänstepersoner men att detsamma saknas för politiker. Klimatanpassningsplanen bör kompletteras med sådana aktiviteter även för politiker då hela ansvaret för att utbilda annars läggs på tjänstepersoner. Politikerna är en minst sagt viktig aktör som behöver få utbyta tankar, utbildas, lära känna goda exempel och träffa andra politiker från kommuner som lyckats.

Barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet har tagits i beaktande av Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

1. Remiss Regional klimatanpassningsplan Kronobergs län
2. Följebrev Remiss – Regional klimatanpassningsplan

Nämndens/styrelsens beslut ska skickas till

Länsstyrelsen
Teknisk chef
Utvecklingschef

Lina Johansson

Samhällsutvecklare

Kommunledningsförvaltningen

Länsstyrelserna

Kronobergs län

REMISS

Regional klimatanpassningsplan

Kronobergs län 2023–2027

Sammanfattning

Klimatförändringar påverkar hela samhället. Vi behöver aktivt arbeta för att minska klimatpåverkan, samtidigt som vi anpassar samhället till konsekvenserna av ett förändrat klimat. Den regionala handlingsplanen innehåller åtgärder för att gemensamt göra Kronoberg till ett robust län som står emot klimatförändringar och tar tillvara nya möjligheter.

Handlingsplanen innehåller mål och åtgärder som syftar till att uppnå målen. De åtgärder som länsstyrelsen är ansvarig för och har rådighet över har tagits fram i enighet med förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428). I handlingsplanen finns även rekommenderade åtgärder för kommunernas arbete med klimatanpassning. Länsstyrelsen ska initiera, stödja och följa upp kommunernas arbete med klimatanpassning. Handlingsplanen utgör ramen för det arbete och syftar till att kraftsamla klimatanpassningsarbetet i länet, göra det mer systematiskt samt öka samverkan aktörerna emellan.

Åtgärderna delas upp i fyra kategorier – *organisationen, den byggda miljön, vattnet* och *landskapet*. Inom kategorin *Organisationen* finns åtgärder som syftar till att på olika sätt öka organisationernas förmåga att arbeta med klimatanpassning samt att integrera klimatanpassning i ärendehantering och uppdrag. Inom kategorin *Den byggda miljön* finns åtgärder som bidrar till att skydda bebyggelse och infrastruktur. Åtgärderna inom kategorin *Vattnet* bidrar på olika sätt till en robustare hantering av vattenresurserna och anpassning av dricksvattenförsörjningen. Åtgärds-kategorin *Landskapet* innehåller åtgärder kopplat till lantbruk, biologisk mångfald och åtgärder som genomförs på landskapsnivå.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Klimatanpassning	1
Syfte	2
Koppling till andra mål och planer.....	2
Agenda 2030.....	2
Parisavtalet	2
Sveriges miljömål.....	2
Nationell klimatanpassningsstrategi	3
Förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete	3
Länsstyrelsens vision.....	3
Kommunala planer	3
Ansvar och roller	3
Statliga myndigheter.....	4
Länsstyrelsen	4
Kommunerna	4
Övriga aktörer.....	4
Samverkan	4
Klimatanpassningsarbetet.....	5
Hur förändras klimatet?.....	5
Klimat- och sårbarhetsanalys.....	5
Anpassningsbehov	6
Handlingsplan.....	7
Genomförande	7
Uppföljning och revidering	7
Framtagandet av handlingsplanen	7
Prioritering av åtgärder	7
Remiss	8
Handlingsplan	9
Så här anpassar vi oss till ett förändrat klimat.....	9
Hållbar utveckling	9
Från reaktiv till proaktiv	9
Hantering av osäkerheter	9
Minskade utsläpp och klimatanpassning	10
Se upp för missanpassning	10
Naturbaserade lösningar	10
Mål	11
Långsiktigt mål.....	11
Mål	11
Klimatanpassningsåtgärder	11

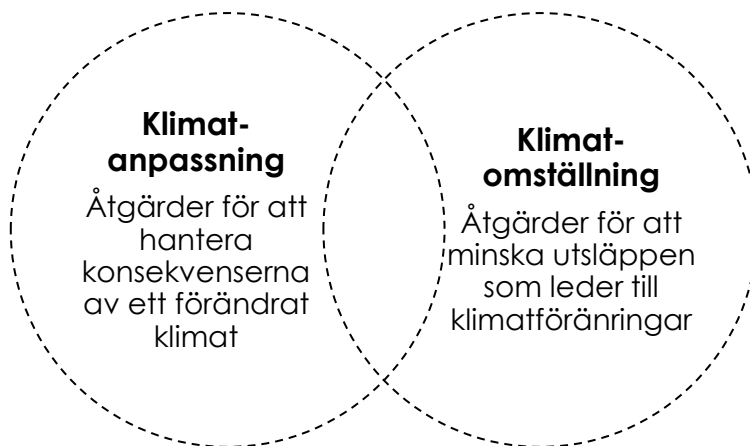
O: Organisationen.....	14
B: Den byggda miljön.....	19
V: Vattnet	23
L: Landskapet.....	28
Uppföljning	31
Konsekvenser av handlingsplanens genomförande	32
Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	32
Beslut och motivering.....	32
Bilaga 1: Översikt	1
Mål	1
Åtgärder.....	1

Inledning

Klimatanpassning

Klimatanpassning är åtgärder som syftar till att skydda miljön och människors liv, hälsa och egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra för mark, vatten och bebyggelse. Effekterna av ett förändrat klimat kan innebära både relativt långsamma förlopp och extremhändelser såsom naturolyckor. Klimatanpassning bidrar både till att minska samhällets sårbarhet för klimatrelaterade händelser och att ta tillvara möjligheter som ett förändrat klimat medför. Klimatanpassning handlar om förebyggande arbete. I ett långsiktigt perspektiv är det ofta mer lönsamt med förebyggande investeringar än att behöva ta skadekostnader i efterhand. Ett förändrat klimat påverkar hela samhället.

Parallellt med att anpassa samhället till ett förändrat klimat pågår klimatomställningen. Klimatomställningen handlar om åtgärder för att minska utsläppen som leder till klimatförändringar. Både anpassnings- och omställningsperspektivet är viktiga för att nå en hållbar utveckling. Det här dokumentet är avgränsat till att hantera *klimatanpassning*.

Figur 1 Klimatfrågan måste hanteras genom att minska klimatpåverkan (klimatomställning) samtidigt som samhället behöver anpassas till konsekvenserna av ett förändrat klimat

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att kraftsamla klimatanpassningsarbetet för att skapa ett robustare samhälle. Handlingsplanen har tagits fram för att arbeta mer systematiskt med klimatanpassning i Kronobergs län. De myndighetsåtgärder som Länsstyrelsen ansvarar för att genomföra presenteras här tillsammans med rekommenderade åtgärder för kommunerna för att ge en helhetsbild och för att synliggöra synergieffekter.

Koppling till andra mål och planer

Klimatanpassningsarbetet kopplar till flera andra mål och planer.

Agenda 2030

Klimatanpassningsarbetet kopplar framför allt till följande Agenda 2030 mål:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Parisavtalet

Enligt Parisavtalet ska den globala uppvärmningen hållas långt under 2 grader jämfört med förindustriell nivå och ambitionen är att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. Avtalet innehåller även ett mål med direkt koppling till klimatanpassning; *Anpassningsförmågan till skadliga effekter av klimatförändringarna ska förbättras och motståndskraften mot klimatförändringarna ska främjas på ett sätt som inte hotar livsmedelsproduktionen.*

Sveriges miljömål

Sveriges miljömål är det nationella genomförande av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. Flera miljökvalitetsmål berör klimatanpassning. Tydligast är kopplingen till *God bebyggd miljö* men även *Grundvatten av god kvalitet*, *Ett rikt odlingslandskap*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt djur- och växtliv* och *Levande sjöar och vattendrag* kan kopplas till arbetet med klimatanpassning. Hur väl anpassningen till ett förändrat klimat lyckas kan påverka möjligheten att nå miljömålen.

Nationell klimatanpassningsstrategi

Regeringen tog fram en nationell klimatanpassningsstrategi 2018¹. Det nationella målet för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringarna genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete

Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete utgår från förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428). Av förordningen framgår det att en klimat- och sårbarhetsanalys ska tas fram och att denna ska ligga till grund för klimatanpassningsarbetets inriktning och utformning. Enligt förordningen ska Länsstyrelsen ta fram mål för arbetet med klimatanpassning och åtgärder för att nå målen. Länsstyrelsen ska även initiera, stödja och följa upp kommunernas klimatanpassningsarbete. Handlingsplanen (det här dokumentet) tas fram enligt förordningen.

Länsstyrelsens vision

Klimatanpassningsarbetet kopplar till Länsstyrelsens vision – *Ett mer hållbart Kronoberg där företag och människor växer tillsammans*. Arbetet med klimatanpassning skapar förutsättningar för företag och människor att växa, även i ett förändrat klimat. Genom att anpassa samhället till konsekvenserna av ett förändrat klimat skapas ett mer hållbart och mer robust samhälle.

Kommunala planer

Kommunernas verksamhet har flera kopplingar till klimatanpassning. Inom den fysiska planeringen har översiktsplanen och detaljplaner viktiga roller för utvecklingen och anpassningen av den byggda miljön. Även kommunernas beredskapsplaner, risk- och sårbarhetsanalyser och vatten- och avloppsplaner kan kopplas till klimatanpassning genom att hänsyn tas till ett förändrat klimat. Flera kommuner har även valt att ta fram specifika planer för klimatanpassning.

Ansvar och roller

Många aktörer har en roll i arbetet med klimatanpassning. Eftersom ett förändrat klimat påverkar hela samhället behöver frågorna hanteras brett. Klimatanpassning kan ofta integreras i befintliga arbetsområden och processer vilket gör det svårt och komplext att återge en bild av ansvar och roller. Här ges en kort sammanfattning och överblick av ansvar och roller. Handlingsplanen är avgränsad

¹ Prop2017/18:163: Nationell strategi för klimatanpassning

till åtgärder som Länsstyrelsen och/eller kommunerna ansvarar för att genomföra. Flera åtgärder bygger dock på samverkan med andra aktörer.

Statliga myndigheter

Flera statliga myndigheter omfattas av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete och arbetar med klimatanpassning inom olika sektorsfrågor. Befogenheterna och ansvaret varierar mellan olika myndigheter och framgår av förordningen eller genom uppdrag i regleringsbrevet.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete styrs av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428). Länsstyrelsen har enligt förordningen det regionala samordningsansvaret och ska stödja, följa upp och utvärdera kommunernas arbete med klimatanpassning. Den regionala handlingsplanen tas fram och följs upp av Länsstyrelsen.

Kommunerna

Kommunerna ansvarar för den fysiska planeringen genom det så kallade *planmonopolet*. Den fysiska planeringen har en nyckelroll i klimatanpassningsarbetet. Kommunerna har även flera andra uppdrag som berörs av klimatanpassning exempelvis frågor som rör dricksvattenförsörjning, miljöskydd, vård- och omsorg samt räddningstjänst.

Övriga aktörer

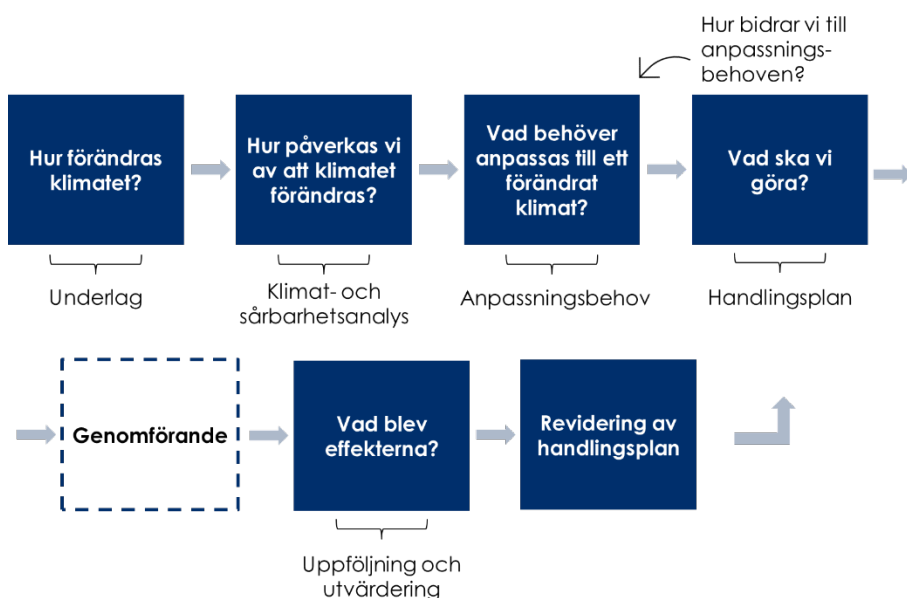
Fler aktörer, utöver statliga myndigheter, länsstyrelser och kommuner behöver arbeta med klimatanpassning. Företag och näringsliv kan arbeta med klimatanpassning inom ramen för sina verksamheter och kan även behöva titta på transnationella risker kopplade till ett förändrat klimat. Fastighetsägare är en bred målgrupp som på olika sätt kan arbeta med klimatanpassning. Det är fastighetsägarens ansvar att anpassa sin fastighet till ett förändrat klimat. I Kronobergs län har Regionen tagit fram en handlingsplan för anpassning av sin verksamhet.

Samverkan

Samverkan mellan aktörerna är viktig för att nå framgång i klimatanpassningsarbetet. I länet finns ett klimatanpassningsnätverk med länsstyrelsen och en (eller flera) representanter från varje kommun. Länsstyrelsen är sammankallande till nätverksmötena. En ambition är att på sikt utöka samverkan och involvera fler aktörer.

Klimatanpassningsarbetet

I figur 2 illustreras hur vi arbetar med klimatanpassning på ett systematiskt sätt. Varje steg beskrivs sedan kortfattat under respektive rubrik nedan.

Figur 2 Illustration av hur vi arbetar med klimatanpassning där vi utgår från underlag om hur klimatet förändras, analyserar konsekvenserna, identifierar åtgärder, genomför och följer upp.

Hur förändras klimatet?

Klimatet i länet förändras – det blir varmare och nederbörden ökar.

Klimatförändringen innebär även att extremväder och naturolyckor blir kraftigare och förekommer oftare. Hur klimatet förändras beror på mängden växthusgasutsläpp i atmosfären. Primärt har underlag som SMHI tagit fram använts, där klimatförändringen i Kronobergs län beskrivs utifrån olika utsläppsscenario².

Klimat- och sårbarhetsanalys

Klimat- och sårbarhetsanalysen³ tas fram enligt Förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) och används som underlag för arbetets utformning och inriktning. I klimat- och sårbarhetsanalysen utreds hur ett förändrat klimat påverkar Länsstyrelsens verksamhet(er) och länet som geografiskt område utifrån Länsstyrelsens perspektiv. Klimat- och sårbarhetsanalysen har även kompletterats med en liknande analys som tagits fram i dialog med länets kommuner för att utreda hur kommunernas verksamhet(er) påverkas av ett förändrat klimat. Klimat- och sårbarhetsanalysen och

² Framtidsklimat i Kronobergs län – enligt RCP-scenarier (2015) SMHI

³ Klimat- och sårbarhetsanalys, Kronobergs län (2022) [Klimat- och sårbarhetsanalys \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

kommundialogen används som underlag för att identifiera *anpassningsbehov* och *åtgärder*.

Analysen utgår från de sju prioriterade utmaningarna i den nationella klimatanpassningsstrategin (prop. 2017/18:163) som listas nedan:

1. Översvämning som hotar samhällen, infrastruktur och företag
1. Höga temperaturer som innebär risker för hälsa och välbefinnande för människor och djur
2. Brister i dricksvattenförsörjningen för enskilda, jordbruk och industri
3. Biologiska och ekologiska effekter som hotar en hållbar utveckling
4. Påverkan på inhemsk och internationell livsmedelsproduktion och handel
5. Ökad förekomst av skadegörare, sjukdomar och invasiva främmande arter som påverkar människor, djur och växter
6. Ras, skred och erosion som hotar samhällen, infrastruktur och företag

Analysen visar att Kronobergs län påverkas av samtliga nationellt prioriterade utmaningar och att klimatförändringar påverkar människors och djurs hälsa, den byggda miljön och infrastruktur, kulturmiljöer, naturmiljön och ekosystemen, vattenförsörjningen och så vidare.

Anpassningsbehov

I arbetet med klimat- och sårbarhetsanalysen och i dialog med länets kommuner har *anpassningsbehov* identifierats. Anpassningsbehoven beskriver *vad* i samhället som behöver anpassas till ett förändrat klimat. Vi kan konstatera att ett förändrat klimat påverkar hela samhället. De anpassningsbehov som identifierats är:

- Integrering av klimatanpassning och anpassning till ”det nya normala”
- Anpassning av infrastruktur och den bebyggda miljön
- Klimatanpassning som beredskapsfråga
- Anpassning av natur- och vattenmiljön
- Skydd av kulturarv i ett förändrat klimat
- Säker vatten- och livsmedelsförsörjning
- Människor och djurs hälsa
- Minska risken för negativ miljöpåverkan

Anpassningsbehoven beskrivs mer utförligt i klimat- och sårbarhetsanalysen (2022).

Handlingsplan

Handlingsplanen (det här dokumentet) tas fram i syfte att beskriva hur Länsstyrelsen och kommunerna bidrar till anpassningsbehoven och vilka konkreta åtgärder som behöver komma till stånd under perioden 2023–2027.

Genomförande

Åtgärderna genomförs av den/de aktörer som ansvarar för respektive åtgärd.

Uppföljning och revidering

Åtgärder som Länsstyrelsen är ansvarig för att genomföra integreras i verksamhetsplaneringen och följs upp i tertialuppföljningen. Kommunernas åtgärder följs upp i *Åtgärdswebben*.

Framtagandet av handlingsplanen

Framtagandet av handlingsplanen utgår från klimat- och sårbarhetsanalysen och dialog med länets kommuner. Länsstyrelsen har identifierat möjliga klimatanpassningsåtgärder enhets- eller avdelningsvis. Åtgärdsförslagen har sedan bearbetats av länsstyrelsens klimatanpassningssamordnare.

De rekommenderade kommunåtgärderna har tagits fram av Länsstyrelsen och förankrats i klimatanpassningsnätverket.

Prioritering av åtgärder

Åtgärder prioriteras utifrån parametrarna *risk* och *synergi*.

Risk: Risk är den sammanvägda bedömningen av *sannolikhet* och *konsekvens*. Risken bedöms utifrån ett framtida perspektiv där exempelvis sannolikheten för översvämning eller värmebölja bedöms öka. I arbetet med att ta fram åtgärder används diagrammet i figur 3.

Åtgärder som bedöms bidra till att hantera stora risker prioriteras högre.

SANNOLIKHET	mycket stor	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange
	stor	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange	orange
	medel	grön	grön	orange	orange	grön	grön	orange	orange	grön	grön	orange	orange
	liten	grön	grön	orange	orange	grön	grön	orange	orange	grön	grön	orange	orange
		liten	medel	stor	mkt stor	liten	medel	stor	mkt stor	liten	medel	stor	mkt stor
		NUTID				ÅR 2050				ÅR 2100			
		KONSEKVENNS											

Figur 3 Diagram för att bedöma risk (Källa: SMHI)

Synergi: Åtgärder som skapar positiva synergieffekter kan exempelvis vara åtgärder som utöver klimatanpassning även bidrar till att gynna biologisk mångfald, nå miljömålen, har positiva sociala effekter eller som bidrar till uppdrag som organisationen redan arbetar med.

Även om risken bedöms vara lägre prioriteras åtgärder som genererar positiva synergieffekter eftersom de bidrar till positiva effekter i ett bredare perspektiv eller så kallade ”win-wins”.

Remiss

Här beskrivs remissen, inkomna synpunkter samt hur de har hanterats.

Handlingsplan

Så här anpassar vi oss till ett förändrat klimat

Nedan listas några viktiga principer för klimatanpassningsarbetet i länet. Principerna utgår från den nationella klimatanpassningsstrategins tio vägledande principer för klimatanpassningsarbetet. *Klimatanpassningsarbetet bör bedrivas utifrån vägledande principer om hållbar utveckling, ömsesidighet, vetenskaplig grund, försiktighetsprincipen, integrering av klimatanpassningsåtgärder, flexibilitet, hantering av osäkerhets- och riskfaktorer, tidsperspektiv och transparens⁴.*

Hållbar utveckling

Klimatanpassningsarbetet skapar förutsättningar för hållbar utveckling i ett förändrat klimat. I planering och vid genomförande av åtgärder behöver befintliga och kommande generationers intressen beaktas. I arbetet behöver alla tre hållbarhetsdimensionerna vägas in – social, ekologisk och ekonomisk. Detta görs exempelvis genom förebyggande åtgärder som bidrar till samhällsekonomisk effektivitet och minskar skadekostnader, åtgärder som har en positiv effekt på miljö och ekosystemtjänster och som bidrar till goda livsmiljöer.

Från reaktiv till proaktiv

Klimatanpassningsarbetet syftar till att skapa ett mer proaktivt arbete där anpassningsåtgärder genomförs i förebyggande syfte. Oftast är förebyggande investeringar billigare än att ta kostnaderna för negativa climateffekter i efterhand. Klimatanpassning görs även i syfte att förebygga skador på värden som är oersättliga.

Hantering av osäkerheter

De långa tidsperspektiven i klimatanpassningsarbetet medför stora osäkerheter. Om det vetenskapliga underlaget är otillräckligt men potentiella risker till följd av ett förändrat klimat anses påvisade ska försiktighetsprincipen tillämpas. Vilken innebär att kunskapsbrist får inte användas som skäl för att skjuta upp eller undvika att vidta kostnadseffektiva skyddsåtgärder. Ett sätt att hantera osäkerhet på är att arbeta med flexibla åtgärder som möjliggör för olika handlingsalternativ i framtiden och att undvika inlåsningseffekter. Osäkerhet kan även motivera större säkerhetsmarginaler.

⁴ Nationell klimatanpassningsstrategi, Prop. 2017/18:163

I anpassningsarbetet bör alla aktörer vara transparenta med hanteringen av osäkerheter, val av klimatscenarier, risker och tidsperspektiv.

Minskade utsläpp och klimatanpassning

Åtgärder som syftar till att minska utsläppen går hand i hand med klimatanpassningsarbetet. Klimatanpassningsåtgärder ska inte motverka åtgärder för att minska utsläpp av växthusgaser och vice versa.

Se upp för missanpassning

Missanpassning handlar om aktiviteter som kan leda till ökad risk för negativa klimatrelaterade effekter, inklusive ökade växthusgasutsläpp, ökad eller förändrad sårbarhet för klimatförändring, mer orättvisa resultat, eller minskat välstånd, nu eller i framtiden. Missanpassning är oftast en oavsiktlig konsekvens. (IPCC 2022)

Missanpassning kan leda till inlåsnings effekter vad gäller sårbarhet, utsatthet och risker, som är svåra och dyra att förändra och som förvärrar existerande ojämlikheter. Missanpassning kan undvikas genom flexibel och långsiktig planering samt genom implementering av klimatanpassningsåtgärder som medför nytta till många sektorer och system. För att undvika missanpassningar behöver hänsyn tas till de långsiktiga effekterna av anpassningsåtgärden och det långsiktiga anpassningsåtagandet.

Naturbaserade lösningar

Naturbaserade lösningar⁵ är ett samlingsnamn för åtgärder som utgår från naturens förmåga att lösa samhällsutmaningar. Genom att använda sig av ekosystemtjänster för att klimatanpassa skapas ofta positiva synergieffekter i form av biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande gynnas. Naturbaserade lösningar bör alltid övervägas vid val av åtgärd och kan även kombineras med tekniska lösningar.

⁵ Naturbaserade lösningar, Naturvårdsverket.se [Naturbaserade lösningar \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/naturbaserade-losningar)

Mål

Långsiktigt mål

Arbetet med klimatanpassning ska bidra till att Kronobergs län utvecklas till ett långsiktigt robust län som möter klimafförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara nya möjlighet.

Samtliga åtgärder bidrar till det långsiktiga målet för klimatanpassning.

Mål

Målen beskriver vilka effekter som klimatanpassningsarbetet syftar till att uppnå. Varje åtgärd kopplas till ett eller flera mål, se bilaga 1.

1. Effekterna av ett förändrat klimat* ska *inte* orsaka påtaglig skada på människors hälsa, miljön, kulturvärden, den byggda miljön eller infrastruktur.
2. Länets aktörer har god kunskap om hur verksamheten och länet påverkas av ett förändrat klimat och kapacitet att beakta klimatanpassningsperspektivet i sitt arbete.
3. Det skapas goda förutsättningar för att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett förändrat klimat.
4. Kronobergs län har en robust och säker dricksvattenförsörjning.
5. Natur- och kulturvärden som Länsstyrelsen förvaltar eller underhåller bevaras, främjas och är tillgängliga för besökare i ett förändrat klimat.

*Utifrån de sju prioriterade utmaningarna i den nationella klimatanpassningsstrategin. I Kronobergs län är *översvämning, höga temperaturer, torka samt biologiska och ekologiska effekter* särskilt prioriterade.

Klimatanpassningsåtgärder

Åtgärderna delas in i fyra kategorier (figur 5) – *organisationen, vattnet, den byggda miljön* och *landskapet*. Gränserna mellan de fyra kategorierna ska ses som flytande.

Myndighetsåtgärder är sådana åtgärder som Länsstyrelsen är ansvarig för och har rådighet över. *Rekommenderade kommunåtgärder* är åtgärder som rekommenderas att kommunerna genomför och som kommunerna har rådighet över. För flera av åtgärderna är både Länsstyrelsen och kommunerna ansvariga för genomförandet.

Förslag på tillvägagångssätt beskrivs för varje åtgärd. Det finns relativt stor flexibilitet i genomförandet vilket skapar goda förutsättningar för att kunna anpassa ambitionsnivå och skapa synergier. Majoriteten av åtgärderna kan

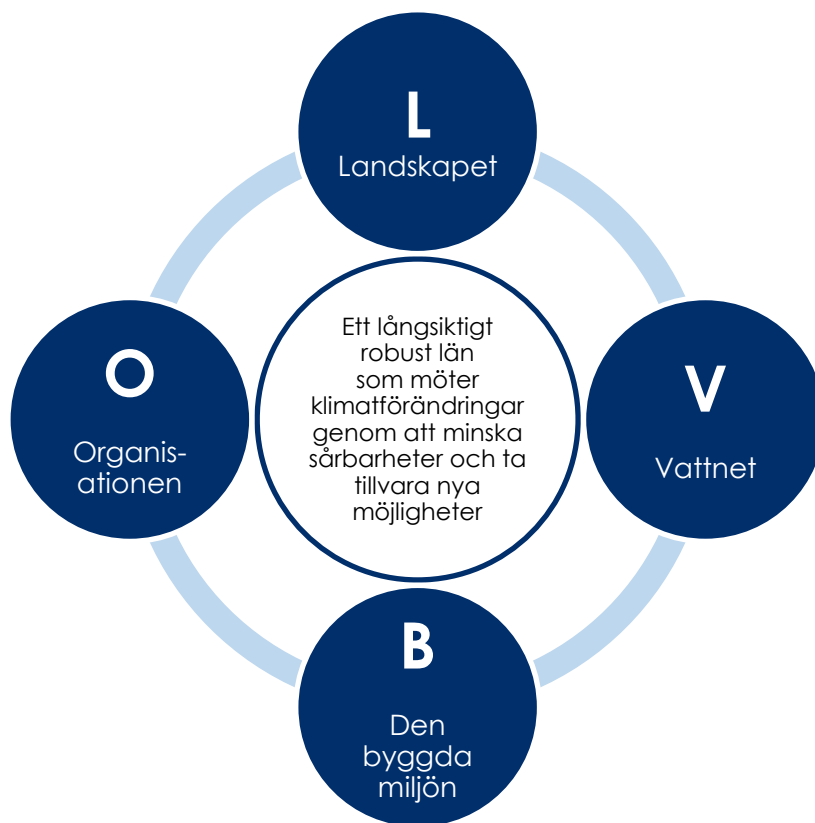
genomföras inom ramen för andra uppdrag genom att integrera klimatanpassningsperspektivet. Det finns även åtgärder som kräver särskilda insatser för genomförandet. Större och mer kostsamma åtgärder kan behöva genomföras i projektform och/eller genom extern finansiering. Kommunerna kan exempelvis söka statsbidrag för naturolyckor. Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning integreras i verksamhetsplaneringen för att kunna synkas med andra prioriteringar och uppdrag.

För varje åtgärd beskrivs *mätbarhet* det vill säga hur åtgärden följs upp. De åtgärder som kommunerna är ansvariga för har en uppföljningsskala som används i *Åtgärdswebben*. För varje steg i skalan beskrivs hur graden av genomförande ska bedömas. Eftersom klimatanpassningsarbetet är ett långsiktigt arbete kommer flera åtgärder inte att nå i mål under planperioden utan vi kommer behöva fortsätta arbetet under lång tid. Indikatorerna är då anpassade så att varje steg i bedömningsskalan har en rimlig nivå i förhållande till planperioden.

Åtgärdswebbens skala för uppföljning av åtgärder:

- **G** – Genomförd, i huvudsak genomförd eller pågår kontinuerligt
- **H** – Genomförd till hälften eller mer
- **P** – Påbörjad, men ännu ej genomförd till hälften
- **E** – Ej genomförd

En samlad förteckning över samtliga åtgärder finns i bilaga 1 till handlingsplanen. Där beskrivs även vilket eller vilka mål som varje åtgärd kopplas till.

Figur 4 Illustration av det långsiktiga målet och de fyra åtgärdskategorierna

O: Organisationen

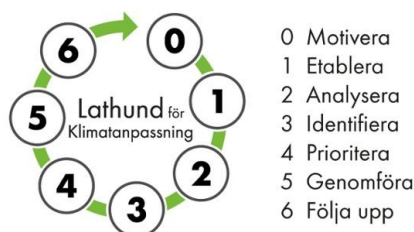
Inom kategorin *organisationen* finns åtgärder som syftar till att stärka den organisatoriska förmågan att hantera ett förändrat klimat samt att integrera klimatanpassning i verksamheterna.

O1: Kommunerna utvecklar sitt systematiska klimatanpassningsarbete

Klimatanpassning sker löpande och har egentligen inget slut. Ett framgångsrikt klimatanpassningsarbete behöver ske på ett systematiskt sätt som möjliggör konstadseffektiva åtgärder och skapar genomslag för frågan i hela organisationen.

Förslag på tillvägagångssätt

- a) Kommunerna arbetar enligt stegen i [SMHI:s lathund för klimatanpassning](#). Lathunden kan användas som utgångspunkt för arbetet och kommunen anpassar arbetssättet så att det passar den egna organisationen. Lathunden ger kommunerna stöd i att ta fram en klimatanpassningsplan men kan även användas för andra typer av styrande dokument exempelvis översiktsplanen eller i arbetet med kommunala risk- och sårbarhetsanalyser.

Figur 5 Stegen i Lathunden för klimatanpassning. Källa: SMHI

- b) Länsstyrelsen stöttar arbetet genom att anordna workshops och möjliggör för erfarenhetsutbyte kommunerna emellan.

Mätbarhet

P: Organisationen har genomfört steg 0–1 i *Lathund för klimatanpassning* (eller motsvarande i annat system) (a)

H: Organisationen har genomfört steg 0–3 i *Lathund för klimatanpassning* (eller motsvarande i annat system) (a)

G: Organisationen har genomfört steg 0–6 i *Lathund för klimatanpassning* (eller motsvarande i annat system) (a)

Genomförda lathunds-workshop med kommunerna och antal deltagande kommuner (b).

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen (anordnar workshoppar) och kommunerna (arbetar med stegen i lathunden, deltar på workshoppar).

O2: Tema-träffar

I syfte att höja kunskapen anordnar Länsstyrelsen tematräffar inom klimatanpassning. På tematräffarna deltar relevanta tjänstepersoner inom det aktuella temat tillsammans med klimatanpassningsnätverket i länet.

Förslag på tillvägagångssätt

Förslag på teman att ta upp på tematräffar:

- Samhällsplanering – översiktsplanering, detaljplanering
- Naturbaserade lösningar för klimatanpassning, grönstrukturplanering
- Dricksvattenförsörjning
- Beredskapsfrågor kopplat till ett förändrat klimat
- Miljöskydd, förorenad mark

Tematräffarna kan med fördel samordnas med befintliga nätverk inom det aktuella temat. Innehållet på träffarna styrs av kommunernas behov.

Mätbarhet

Antal tematräffar (målsättningen är två per år). Antal kommuner som deltar på träffarna.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen (bjuder in och håller i träffarna) och kommunerna (deltar på träffarna)

O3: Klimatanpassad upphandling

Klimatanpassning integreras i upphandlingar så att hänsyn tas till effekterna av ett förändrat klimat i de inköp där det är relevant.

Förslag på tillvägagångssätt

Klimatanpassning integreras i varje organisations egna rutiner för upphandlingar. I arbetet kan den [vägledning](#) som tagits fram av SMHI och Upphandlingsmyndigheten användas. Av vägledningen framgår även inom vilka inköp klimatanpassning kan vara relevant.

Mätbarhet

Antal upphandlingar där ställning har tagits till om klimatanpassning är relevant.
Antal upphandlingar där klimatanpassning har integrerats.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

O4: Integrera klimatanpassning i ärendehantering

Utgångspunkten för hur klimatanpassningsperspektivet kan integreras är hur ett förändrat klimat förväntas påverka verksamheten. Beslut med långsiktiga konsekvenser bedöms särskilt påverkas av ett förändrat klimat. Genom att redan nu fundera över hur handläggning av ärenden påverkas av klimatförändringar skapas god framförhållning.

Förslag på tillvägagångssätt

Exempel på ärenden där klimatanpassningsperspektivet kan integreras:

- Samrådsärenden (*detalj- och översiktsplaner, samråd inför tillståndsprövning osv.*)
- Tillsynsärenden (*dammsäkerhet, miljötillsyn osv.*)
- Prövning, tillstånd (*vattenuttag, miljöfarlig verksamhet osv.*)
- Kommunernas miljötillsyn, bygglovsärenden osv.

Figur 6 Förslag på hur klimatanpassning bättre kan integreras i den dagliga verksamheten genom att kunskapen ökar, samverkan stärks och klimatanpassning slutligen blir en naturlig del i verksamheten.

Åtgärden kan genomföras genom att checklistor eller rutiner uppdateras så att hänsyn tas till effekterna av ett förändrat klimat. Åtgärden bygger även på dialog och erfarenhetsutbyte mellan handläggare, generell kunskapshöjning och att planeringsunderlag/analyser som tas fram används i handläggningen.

Hur klimatanpassning integreras kan tas upp på Tema-träffarna, se åtgärd O2.

Mätbarhet

Åtgärden följs upp för varje typ av ärende där klimatanpassning integreras.

P: Organisationen har identifierat hur och inom vilka verksamheter som klimatanpassning kan integreras.

H: Organisationen har integrerat klimatanpassning i delar av verksamheten.

G: Organisationen har integrerat klimatanpassning i hela verksamheten (förvaltningsövergripande).

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

O5: Integrera klimatanpassning i risk- och sårbarhetsanalyser

Länsstyrelsen tar fram både klimat- och sårbarhetsanalyser (KSA) och risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Kommunerna har endast som krav att arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser men många kommuner väljer att även analysera klimatrelaterade risker i samband med RSA eller som en del av exempelvis den översiktliga planeringen. Genom att bättre samordna processerna för RSA och KSA blir arbetet mer effektivt, klimatanpassningsperspektivet kan integreras i beredskapsplaneringen och det ger en bättre helhetsbild över riskerna.

Förslag på tillvägagångssätt

Åtgärden genomförs i samband med framtagande av risk- och sårbarhetsanalyserna. Som stöd i arbetet finns bland annat ett avsnitt om klimatanpassning i FOI:s modell för Risk- och sårbarhetsanalyser (FORSA)⁶. Genomförandet av åtgärd O1 skapar ett bra underlag för kommunernas arbete.

Mätbarhet

Följs upp i samband med uppföljning av risk- och sårbarhetsanalyser.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

O6: Klimatanpassning i beredskapsplaneringen

Inom beredskapsplaneringen finns flera kopplingar till klimatanpassning. Flera underlag som tas fram i klimatanpassningssyfte kan även användas som underlag till beredskapsplaneringen.

Förslag på tillvägagångssätt

Förslag på aktiviteter för genomförande av åtgärden:

- Öka samverkan kring klimatanpassning inom beredskapsplaneringen exempelvis genom att lyfta klimatrelaterade utmaningar och risker på Krissamverkan Kronoberg
- Planera och genomföra övningar
- Information- och kommunikationsinsatser exempelvis inom AGKriskom.
- Vattenanknutna kulturmiljöer och hur de kan skyddas vid en kris

Mätbarhet

Antal genomförda aktiviteter.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

⁶ FOI:s modell för Risk- och sårbarhetsanalyser (FORSA), FOI-R--3288—SE, (2011)

O7: Integrera klimatanpassning i arbetet med att skydda och bevara kulturarvet

Det finns behov av att ta hänsyn till ett förändrat klimat för en långsiktigt hållbar förvaltning av kulturarvet.

Förslag på tillvägagångssätt

1. Kartlägg hur kulturmiljöer i länet påverkas av ett förändrat klimat. Klimat- och sårbarhetsanalysen fördjupas avseende kulturmiljöer. Detta kan avgränsas geografiskt eller till en viss typ av kulturmiljö. Kartläggningen och kunskapsunderlaget kan användas för prioritering av fortsatt arbete.
2. Integrera klimatanpassning i pågående arbete, dokument, rutiner, skötselplaner, projekt och liknande som berör arbetet med kulturarvet.
3. Handlingsplanen för kulturmiljöstrategin (2021–2025) kompletteras med klimatanpassning, liksom i strategins årliga uppföljning. Kulturmiljöstrategin baseras på samverkan och lägger grunden för hur länets kulturmiljöarbete långsiktigt ska utvecklas.
4. Sprid kunskap och samverka med aktörer som förvaltar och underhåller kulturmiljöer, exempelvis *museer, hembygdsgrupper, privata fastighetsägare, Svenska kyrkan med flera*.

Den här åtgärden syftar till att integrera klimatanpassning i arbetet i sin helhet. Se även åtgärd B6 som specifikt avser skydd av vattenanknutna kulturmiljöer.

Mätbarhet

Följs upp genom specifika aktiviteter som bidrar till steg 1–4 ovan.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

B: Den byggda miljön

Kategorin innehåller åtgärder som på olika sätt syftar till att skydda befintlig bebyggelse och infrastruktur samt att anpassa ny planerad bebyggelse.

B1: Anpassning av befintlig bebyggelse och infrastruktur

Av kommunens översiktsplan ska kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade framgå samt hur sådana risker kan minska eller upphöra⁷ (3 kap. 5§ PBL).

Utmaningarna är större inom den befintliga bebyggelsen eftersom den från början inte är anpassad till ett förändrat klimat, utrymmet för att göra åtgärder är begränsat och det inte är säkert att kommunen har rådighet över marken.

Syftet med åtgärden är att kommunerna skapar en god bild av de klimatrelaterade riskerna, har en strategi för hanteringen och vidtar skyddsåtgärder. Åtgärden utformas bäst efter kommunernas egna behov och kan avgränsas geografisk, till att endast hantera en eller ett fåtal klimatrelaterade risker eller utifrån en särskild samhällssektor.

Förslag på tillvägagångssätt

Identifiera bebyggelse och infrastruktur som påverkas av ett förändrat klimat. Vid prioritering av åtgärder bör särskild hänsyn tas till samhällsviktiga funktioner och kritiska beroenden.

Åtgärder för att hantera riskerna kan exempelvis vara fysiska skyddsåtgärder, informationsinsatser, samverkan med fastighetsägare eller att med hjälp av detaljplaneinstrumentet styra markens användning och utformning.

Mätbarhet

P: Kommunerna har tagit fram en klimat- och sårbarhetsanalys där det framgår vilka utmaningar som behöver hanteras inom befintlig bebyggelse.

H: Kommunerna har använt analysen för att ta fram möjliga handlingsalternativ för att hantera riskerna.

G: Kommunerna har vidtagit åtgärder för att minska sårbarheten (eller ta tillvara nya möjligheter).

Att anpassa och skydda befintlig bebyggelse är ett långsiktigt arbete som inte kommer komma i mål under planperioden. Indikatorerna fokuserar därför på att kommunen på ett systematiskt sätt påbörjat arbetet.

Ansvariga aktörer

Kommunerna

⁷ 3 kap. 5§ Plan- och bygglagen

B2: Förebyggande åtgärder för att minska negativa effekter av värmeböljor

Värmeböljor är förknippade med risker för människors hälsa. De förebyggande åtgärderna bör prioriteras i områden med stor andel hårdgjord yta, där *värmeöeffekten* kan uppstå eller i områden där det vistas personer som är särskilt sårbara vid värmeböljor.

Förslag på tillvägagångssätt

För bedömning av sårbarhet kopplat till höga temperaturer kan en *värmekartering* användas som underlag. MSB har tagit fram en [nationell värmekartering](#).

Förebyggande åtgärder kan vara av organisatorisk karaktär inom de verksamheter som påverkas *exempelvis rutiner eller checklistor* för att hantera eller lindra de negativa effekterna. Åtgärderna kan även vara av fysisk karaktär *exempelvis trädplanteringar* som skapar skugga och bidrar till att sänka temperaturerna i tätbebyggda områden.

Åtgärden kan lämpligt genomföras inom ramarna för översiktsplanering, grönstrukturplanering eller motsvarande.

Mätbarhet

P: Kommunerna har utifrån en värmekartering eller annat lämpligt underlag en bild av hur höga temperaturer påverkar samhället.

H: Kommunen har identifierat sårbara områden och planerat möjliga åtgärder för att lindra negativa effekter kopplade till värmebölja.

G: Kommunen har identifierat områden, planerat och åtgärder och kan redovisa hur åtgärderna har implementerats i praktiken.

Att anpassa och skydda samhället kopplat till värmeböljor är ett långsiktigt arbete som inte kommer komma i mål under planperioden. Indikatorerna fokuserar därför på att kommunen ska ha påbörjat arbetet.

Ansvariga aktörer

Kommunerna

B3: Analys av förorenad mark och miljöfarlig verksamhet i förhållande till risk för översvämning

Vid översvämning finns risk för spridning av föroreningar vilket kan få allvarliga konsekvenser. En GIS-analys tas fram i syfte att skapa en överblick över översvämningrisker kopplade till förorenad mark (EBH) och miljöfarlig verksamhet. Underlaget kan användas av både kommun och länsstyrelse för prioritering av saneringsåtgärder eller vid tillsyn.

Åtgärden bidrar med lämpligt underlag för att genomföra åtgärd O4 – *Integrera klimatanpassning i ärendehantering*.

Förslag på tillvägagångssätt

Miljösamverkan Sverige⁸ har tagit fram en metod för GIS-analysen. Länsstyrelsen ansvarar för att ta fram analysen och att sprida resultatet till kommuner och verksamhetsutövare.

Mätbarhet

Framtagen GIS-analys och spridning av resultat.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

B4: Tillhandahålla planeringsunderlag till kommunernas planering

Länsstyrelsen har ett uppdrag att sammanställa och tillhandahålla planeringsunderlag till kommunernas översiktliga planering.

Förslag på tillvägagångssätt

Vid översyn och revidering av planeringsunderlag ses tillgängligt klimatanpassningsunderlag över. Vid översynen ses även behoven över – *saknas planeringsunderlag för att arbeta med klimatanpassning inom den översiktliga planeringen?* Det behöver även framgå hur underlagen kan användas. Åtgärden genomförs i dialog med kommunerna. Länsstyrelsen kan arbeta med att ta fram underlag, förmedla behoven till andra aktörer eller verka för att kommunerna utvecklar egna planeringsunderlag.

Mätbarhet

Översyn av befintligt planeringsunderlag. Aktuellt planeringsunderlag finns tillgängligt.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

⁸ Miljösamverkan Sverige: Klimatanpassning i prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden (2018)

B5: Uppföljning av hur klimatrelaterade risker har hanterats i kommunernas översiktsplaner

Av kommunens översiktsplan ska kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion framgå samt hur riskerna kan minska eller upphöra (3 kap. 5§ 4 pt. PBL). Kravet på att ta hänsyn till klimatrelaterade risker tillkom 2018 det är därför endast översiktsplaner som antagits därefter som kan följas upp.

Förslag på tillvägagångssätt

Länsstyrelsen följer upp hur 3 kap. 5§ 4pt. Plan- och bygglagen har tillämpats. Utvärderingen används för att höja kunskapen om klimatrelaterade risker i översiktsplanen och för att sprida goda exempel.

Mätbarhet

Genomförd uppföljning.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

B6: Vattenanknutna kulturmiljöer

Vattenanknutna kulturmiljöer är såbara mot översvämning, ras och skred. Stenvalvsbroar har identifierats som en typ av miljö som är sårbar och som har påverkats av höga flöden tidigare. Vissa åtgärder för att skydda broarna är vidtagna men arbetet kommer behöva fortsätta.

Förslag på tillvägagångssätt

- a) En GIS-analys över vattenanknutna kulturmiljöer behöver tas fram som visar kulturmiljöerna i förhållande till risk för översvämning, ras och skred.
- b) Därefter behöver lämpliga skyddsåtgärder tas fram och genomföras. Vid framtagande av skyddsåtgärder behöver hänsyn tas till kulturmiljövärdena så att inte åtgärderna skadar eller förvanskar kulturmiljöerna.

Genomförandet av skyddsåtgärder är förknippade med höga kostnader.

Analysen kan hjälpa till med en lämplig prioriteringsordning av åtgärder.

Mätbarhet

Framtaget underlag (GIS-analys). Identifierade och prioriterade skyddsåtgärder.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen tar fram analysen, prioriterar och sprider resultatet till berörda aktörer.

Kommunerna kan bli berörda vid planering och genomförande av åtgärder.

V: Vattnet

Vatten är en viktig resurs som påverkas av ett förändrat klimat. Det finns översvämningsrisker kopplat till sjöar och vattendrag och förebyggande åtgärder behöver planeras och genomförs ur ett avrinningsområdesperspektiv för att ge ett helhetsperspektiv över åtgärdernas effekter. Det finns även ett behov av att långsiktigt arbeta för en robust dricksvattenförsörjning.

V1: Klimatanpassningsperspektiv i den regionala vattenförsörjningsplanen

Klimatanpassningsperspektivet integreras i den regionala vattenförsörjningsplanen. *Se även Länsstyrelsernas åtgärd 5 i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027⁹.*

Förslag på tillvägagångssätt

I framtagandet av den regionala vattenförsörjningsplanen tas hänsyn till hur ett förändrat klimat påverkar vattenförsörjningen. I klimat- och sårbarhetsanalysen har klimatförändringens påverkan på både dricksvattens *kvantitet* och *kvalitet* identifierats.

Mätbarhet

Beslutad regional vattenförsörjningsplan.

Se även vattenmyndigheternas uppföljning av åtgärdsprogrammet.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

⁹ Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, Södra Östersjöns vattendistrikt

V2: Integrera klimatanpassning i den långsiktiga VA-planeringen

År 2023 träder en lagförändring¹⁰ i kraft som innebär att kommunerna ska ta fram en aktuell *vattentjänstplan* som ska innehålla kommunernas långsiktiga planering av hur behovet av vattentjänster ska tillgodoses. Planen ska även innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Se även Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027, kommunåtgärd 5 som beskriver att kommunerna ska uppdatera eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) [...].

Förslag på tillvägagångssätt

Inom ramarna för framtagande av vattentjänstplaner tas hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat. Utöver att påverkan på VA-anläggningar till följd av skyfall ska ingå i planen så kan även andra klimatrelaterade utmaningar tas upp, hanteras och integreras i den långsiktiga va-planeringen.

Förslaget på tillvägagångssätt är ett sätt att integrera effekterna av ett förändrat klimat i en planeringsprocess som kommunen har som krav på sig att genomföra enligt LAV.

Mätbarhet

P: Kommunen har identifierat climateffekter som påverkar den långsiktiga VA-planeringen.

H: Kommunerna har påbörjat arbetet med att ta fram en aktuell vattentjänstplan där klimatanpassningsperspektivet beaktas.

G: Kommunerna har tagit fram en aktuell vattentjänstplan som tar hänsyn till ett förändrat klimat och integrerat klimatanpassning i den långsiktiga VA-planeringen.

Ansvariga aktörer

Kommunerna

¹⁰ Lagen om allmänna vattentjänster, LAV

V3: Klimatanpassad dricksvattenförsörjning

En mer robust dricksvattenförsörjning är viktig i arbetet med klimatanpassning. I det arbetet ingår kommunernas anpassning av dricksvattenförsörjningen.

Förslag på tillvägagångssätt

[Livsmedelsverket har en vägledning](#) för klimatanpassad dricksvattenförsörjning som innehåller verktyg för hur dricksvattenförsörjningen kan anpassas till ett förändrat klimat. Kommunerna arbetar med att anpassa dricksvattenförsörjningen enligt vägledningen.

Val av metod är frivilligt. Vägledningen ska ses som ett stöd i arbetet men annat tillvägagångssätt är också möjligt om det passar respektive verksamhet bättre.

Mätbarhet

P: Kommunen har tagit del av vägledningen (eller annan motsvarande metod som passar verksamheten)

H: En analys av hur den allmänna vattenförsörjningen påverkas av ett förändrat klimat är framtagen.

G: Det finns en plan med de åtgärder som behövs för att anpassa dricksvattenförsörjningen (anpassningsplan).

Att anpassa dricksvattenförsörjningen är ett långsiktigt arbete som inte kommer komma i mål under planperioden. Indikatorerna fokuserar därför på att kommunen ska ha påbörjat arbetet.

Ansvariga aktörer

Kommunerna

V4: Stödja arbetet i älvgrupper

Älvgrupperna är ett forum för samverkan inom avrinningsområden där bland annat frågor kopplat till höga och låga vattenflöden kan hanteras tillsammans med de aktörer som berörs längs vattendragen. Inom ramarna för arbetet i älvgrupper finns möjlighet att analysera behov och effekter av klimatanpassningsåtgärder ur ett *avrinningsområdesperspektiv*. Helhetssynen är viktig eftersom åtgärder uppströms ett vattendrag har en påverkan nedströms.

Förslag på tillvägagångssätt

Länsstyrelsen ska enligt förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428), stödja arbetet i älvgrupper. I Kronobergs län är länsstyrelsen i Kronoberg sammankallande för Lagan och Mörrumsån. Åtgärden genomförs i samverkan med de aktörer som berörs för respektive avrinningsområde.

Åtgärden genomförs i samverkan över länsgränserna.

Mätbarhet

Antal träffar i älvgrupper per år. Uppföljningen bör kompletteras med en långsiktig utvärdering av arbetets effekter.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

V5: Långsiktigt skydd av vattentäkter

Öka takten i revidering och bildande i syfte att säkra tillgång och kvalitet på dricksvatten. Åtgärden syftar till att skydda dricksvatten och framtida dricksvattensförekomster. *Se även Länsstyrelsernas åtgärd 5 och kommunernas åtgärd 3 i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027¹¹.*

Förslag på tillvägagångssätt

Fortsätta arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och arbeta för att förkorta handläggningstiderna. Genomföra regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter. *Se vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för mer utförlig beskrivning av åtgärden.*

I arbetet tas hänsyn till effekterna av låga flöden och torra samt höga flöden och översvämning.

Mätbarhet

Se Vattenmyndigheternas uppföljning av åtgärdsprogrammet.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

¹¹ Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027 Södra Östersjöns vattendistrikt [Åtgärdsprogram | Vattenmyndigheterna](#)

V6: Tillstånd för uttag av råvatten för dricksvattenproduktion

Säkerställa att den kommunala dricksvattenförsörjningen har tillgång till råvatten även vid vattenbrist och konkurrens om vattnet. *Se även Länsstyrelsernas åtgärd 5 i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027.*

Förslag på tillvägagångssätt

Länsstyrelsen ska verka för att fler kommuner söker tillstånd för sina uttag av råvatten. Kommunerna arbetar med att säkerställa att det finns tillstånd för uttag av råvatten för dricksvattenproduktion.

Mätbarhet

Andel vattenuttag med tillstånd.

Se Vattenmyndigheternas uppföljning av åtgärdsprogrammet.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna.

L: Landskapet

Åtgärderna i kategorin *landskapet* syftar till att på olika sätt anpassa lantbruk och naturmiljö till ett förändrat klimat. Åtgärderna syftar till att styrka motståndskraften inom livsmedelsförsörjningen *från jord till bord* samt att främja och bevara biologisk mångfald i ett förändrat klimat.

L1: Rådgivning till lantbrukare

För en mer robust livsmedelsförsörjning behöver lantbruk anpassas till ett förändrat klimat. Det kan exempelvis handla om betesplanering, vilka grödor som används, att effektivisera hushållningen med vatten och rådgivning som leder till täckdikning av åkermark. Det kan även vara åtgärder kopplade till djurs välfärd i ett varmare klimat såsom anpassning av stallar.

Förslag på tillvägagångssätt

Inom ramen för strategiska planens kompetensutvecklingsåtgärd.

Mätbarhet

Antal genomförda aktiviteter.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

L2: Medel till investeringar som gynnar klimatanpassning

Via strategiska planen finns medel till investeringar som gynnar klimatanpassning.

Förslag på tillvägagångssätt

Inom ramen för strategiska planen.

Mätbarhet

Antal beviljade projekt med koppling till klimatanpassning.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

L3: Mer vatten i landskapet

Genom att öka landskapets vattenhållande förmåga kan flödestoppar minska och grundvattenmagasin fyllas på. Åtgärden syftar till att hantera både översvämning och torka samtidigt som den är positiv ur ett biologiskt perspektiv.

Förslag på tillvägagångssätt

Ta fram en kartläggning och strategi för att hitta lämpliga platser för olika typer av åtgärder som ökar landskapets vattenhållande förmåga. Alternativt uppdatera och utveckla befintliga underlag. Kartläggningen och strategin används som utgångspunkt för genomförande av fysiska åtgärder.

Länsstyrelsen och kommunerna kan genomföra åtgärder på den mark där de har rådighet men även främja ökandet av den vattenhållande förmågan genom informationsinsatser som riktar sig till markägare samt information om eventuella finansieringsmöjligheter. Informationsinsatser till lantbrukare ingår i åtgärd L1.

Se även länsstyrelsernas åtgärd 2 i vattenmyndigheternas delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2022–2027.

Mätbarhet

Framtagen kartläggning och strategi. Antal genomförda åtgärder samt bedömning av åtgärdernas effekt.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

L4: Öka kunskapen om hur naturen påverkas av ett förändrat klimat

Fördjupa klimat- och sårbarhetsanalysen för hur naturen och biologisk mångfald påverkas av klimatförändringar.

Förslag på tillvägagångssätt

Ett förbättrat kunskapsunderlag om hur naturen påverkas av ett förändrat klimat kan användas som utgångspunkt för planering av skötsel och prioritering av åtgärder i områden som Länsstyrelsen förvaltar. Ökad kunskap om hur ett förändrat klimat påverkar naturmiljön kan även användas i ärendehandläggningen. *Torka och biologiska och ekologiska effekter* kopplade till ett förändrat klimat är prioriterade.

Åtgärden bidrar till kunskap som kan användas i naturförvaltningen och i ärendehantering av naturskyddsärenden.

Mätbarhet

Åtgärden genomförs i första hand löpande i verksamheten men kan även mätas i antal specifika kunskapshöjande insatser.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen

L5: Klimatanpassning av skyddad natur och förvaltning

Integrera klimatanpassningsperspektivet i arbetet med att skydda och förvalta natur.

Förslag på tillvägagångssätt

Vid bildande och revidering av föreskrifter av naturreservat tas hänsyn till hur området kan komma att påverkas av ett förändrat klimat. *Hur förväntas naturvärdena påverkas av ett förändrat klimat? Behöver förvaltningen av området anpassas? Hur påverkas anläggningar för friluftsliv? Kan friluftslivet planeras på ett sätt som minskar negativa konsekvenser av ett förändrat klimat?*

Skötselplaner anpassas så att förvaltningen blir ändamålsenlig och så att värden kan bevaras i ett förändrat klimat.

För att åtgärden ska kunna genomföras fullt ut behövs ökad kunskap om hur naturmiljöer och biologisk mångfald påverkas av ett förändrat klimat, *se åtgärd L4.*

Mätbarhet

Andel skötselplaner som tar hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna (kommunala naturreservat)

L6: Åtgärder för att informera om, och motverka utbredning av invasiva arter

Ett förändrat klimat påverkar ekosystemen och kan innebära att nya arter kan etablera sig och leva på platser där de tidigare inte funnits både i land och i vatten.

Förslag på tillvägagångssätt

Åtgärden kan genomföras genom insatser som motverkar invasiva arter. Det har tidigare genomförts projekt för att bland annat bekämpa sjögull i Kronobergs län.

Åtgärden kan även genomföras genom informationsinsatser till allmänhet, företag, fastighetsägare med flera om hur invasiva arters utbredning och uppkomst kan begränsas.

I åtgärden ingår även kartläggning av arternas utbredning för att skapa ett underlag för var bekämpningsåtgärder är prioriterade.

Mätbarhet

Antal insatser för att motverka invasiva arter. Antal informationsinsatser.

Ansvariga aktörer

Länsstyrelsen och kommunerna

Uppföljning

Handlingsplanen följs upp genom de åtgärder som genomförs.

Kommunåtgärderna följs upp via *åtgärdswebben* och Länsstyrelsens åtgärder i verksamhetsplaneringssystemet. Länsstyrelsen ansvarar för att sammanställa uppföljningen.

Det är svårt att under en fyraårsperiod mäta hur samhällets sårbarhet mot klimatförändringar minskar och hur väl Kronobergs län står emot negativa effekter och tar tillvara nya möjligheter. Indikatorer som kan användas för att mäta effekterna på längre sikt är försäkringsstatistik över naturolyckor, överdödlighet vid värmebölja, vattenförbrukning och så vidare. Under planperioden kommer inte den typen av indikatorer ge en rättvis bild av klimatanpassningsarbetets effekter.

Konsekvenser av handlingsplanens genomförande

Klimatanpassningsåtgärder syftar till att skapa ett mer motståndskraftigt samhälle mot klimatförändringarna och skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom. Konsekvenserna av genomförandet av handlingsplanen är därför positiva utifrån att minska samhällets sårbarhet. Åtgärderna som föreslås är i första hand analyserande, organisatoriska och informativa. De åtgärder som kommunerna föreslås att genomföra kan vara fysiska, praktiska åtgärder som är antingen tekniska eller ekosystembaserade.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Handlingsplanen för klimatanpassning utgör en plan som omfattas av 3 § 6 kap. Miljöbalken.

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen behöver därför undersöka om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap. 6 § Miljöbalken. I undersökningen identifieras omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan. Eftersom förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) endast reglerar att länsstyrelsen ska ta fram *myndighetsmål* och *åtgärder för att nå målen* avgränsas undersökningen till att endast omfatta länsstyrelsens åtgärder.

Beslut och motivering

Handlingsplanen har en mer strategisk och övergripande karaktär och åtgärderna pekas inte ut inom ett specifikt geografiskt område. Detta gör att det inte går att bedöma platsspecifika egenskaper som kan påverkas av planens genomförande. Eftersom planens syfte är att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat och därmed minska sårbarheter bedöms konsekvenserna för hälsa eller miljö till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter vara positiva. Sammantaget bedöms inte handlingsplanen medföra betydande miljöpåverkan.

Bilaga 1: Översikt

Mål

1. Effekterna av ett förändrat klimat* ska *inte* orsaka påtaglig skada på människors hälsa, miljön, kulturvärden, den byggda miljön eller infrastruktur.
2. Länets aktörer har god kunskap om hur verksamheten och länet påverkas av ett förändrat klimat och kapacitet att beakta klimatanpassningsperspektivet i sitt arbete.
3. Det skapas goda förutsättningar för att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett förändrat klimat.
4. Kronobergs län har en robust och säker dricksvattenförsörjning.
5. Natur- och kulturvärden som Länsstyrelsen förvaltar eller underhåller bevaras, främjas och är tillgängliga för besökare i ett förändrat klimat.

*Utifrån de sju prioriterade utmaningarna i den nationella klimatanpassningsstrategin. I Kronobergs län är *översvämning, höga temperaturer, torka samt biologiska och ekologiska effekter* särskilt prioriterade.

Åtgärder

Tabell 1 Sammanställning av samtliga åtgärder

Index	Åtgärd	Koppling till mål	Ansvarig(a)
O1	Kommunerna utvecklar sitt systematiska klimatanpassningsarbete	2	Länsstyrelsen och kommunerna
O2	Tema-träffar	2	Länsstyrelsen och kommunerna
O3	Klimatanpassad upphandling	1	Länsstyrelsen, Kommunerna
O4	Integrera klimatanpassning i ärendehantering	1, 2, 3, 4	Länsstyrelsen och kommunerna
O5	Integrera klimatanpassning i risk- och sårbarhetsanalyser	1	Länsstyrelsen och kommunerna

O6	Klimatanpassning i beredningsplaneringen	1, 2	Länsstyrelsen
O7	Integrera klimatanpassning i arbetet med att skydda och bevara kulturarvet	5	Länsstyrelsen
B1	Anpassning av befintlig bebyggelse och infrastruktur	1	Kommunerna
B2	Förebyggande åtgärder för att minska negativa effekter av värmeböljor	1	Kommunerna
B3	Analys av förorenad mark och miljöfarlig verksamhet i förhållande till risk för översvämning	1	Länsstyrelsen
B4	Tillhandahålla planeringsunderlag till kommunernas planering	2	Länsstyrelsen
B5	Uppföljning av hur klimatrelaterade risker har hanterats i kommunernas översiktsplaner	1, 2	Länsstyrelsen
B6	Vattenanknutna kulturmiljöer	1, 5	Länsstyrelsen
V1	Klimatanpassningsperspektiv i den regionala vattenförsörjningsplanen	4	Länsstyrelsen
V2	Integrera klimatanpassning i den långsiktiga VA-planeringen	1, 4	Kommunerna
V3	Klimatanpassad dricksvattenförsörjning	4	Kommunerna
V4	Stödja arbetet i älvgrupper	1	Länsstyrelsen

V5	Långsiktigt skydd av vattentäkter	4	Länsstyrelsen och kommunerna
V6	Tillstånd för uttag av råvatten för dricksvattenproduktion	4	Länsstyrelsen och kommunerna
L1	Rådgivning till lantbrukare	1, 2	Länsstyrelsen
L2	Medel till investeringar som gynnar klimatanpassning	1	Länsstyrelsen
L3	Mer vatten i landskapet	1, 3	Länsstyrelsen och kommunerna
L4	Öka kunskapen om hur naturen påverkas av ett förändrat klimat	2, 3	Länsstyrelsen
L5	Klimatanpassning av skyddad natur och förvaltning	3, 5	Länsstyrelsen
L6	Åtgärder för att informera om, och motverka utbredning av invasiva arter	3	Länsstyrelsen och kommunerna

Remiss – Regional klimatanpassningsplan

Länsstyrelsen har tagit fram en ny regional klimatanpassningsplan som beskriver hur arbetet med att anpassa vårt samhälle till framtida klimatförändringar. Planen innehåller både Länsstyrelsens åtgärder som är framtagna enligt Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete och rekommendera kommunåtgärder.

Sammanfattning

Klimatanpassning är åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra. Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna det regionala arbetet med klimatanpassning. Handlingsplanen utgör ramen för det arbete och syftar till att kraftsamla klimatanpassningsarbetet i länet, göra det mer systematiskt samt öka samverkan aktörerna emellan.

Arbetet med klimatanpassning ska bidra till att länet utvecklas till ett långsiktigt robust län som möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara nya möjligheter. Handlingsplanen beskriver vilka åtgärder som ska vidtas för anpassning till ett förändrat klimat under perioden 2023–2027. Åtgärderna delas upp i fyra kategorier – *organisationen, den byggda miljön, vattnet och landskapet*.

Lämna synpunkter

Det finns nu möjlighet att lämna synpunkter på planen. Synpunkter skickas med e-post till kronoberg@lansstyrelsen.se senast **27 augusti 2023**. Ange diarienummer 424-2632-2023 i ämnesraden för e-post.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Anna Josephson, för frågor på telefon 010-223 77 65 eller via e-post anna.josephson@lansstyrelsen.se.

Med vänliga hälsningar
Anna Josephson

Sändlista

Alvesta kommun

Lessebo kommun

Ljungby kommun

Länsstyrelsen Blekinge län

Länsstyrelsen Halland län

Länsstyrelsen Jönköpings län

Länsstyrelsen Kalmar län

Länsstyrelsen Skåne län

Markaryd kommun

MSB

Naturvårdverket

Region Kronoberg

Riksantikvarieämbetet

SGI

Skogsstyrelsen

SMHI

Tingsryd kommun

Trafikverket

Uppvidinge kommun

Vattenråd

Växjö kommun

Älmhult kommun

KS Personalutskott

§ 41

Pensionspolicy 2023

KS/2022:1288 1

Beslut

Personalutskottet föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige anta reviderad pensionspolicy.

Sammanfattning av ärendet

Pensionspolicyn gäller för anställda inom Tingsryds kommun. Policyn redogör vilka kollektivavtalade pensionsavtal som medarbetare i Tingsryds kommun omfattas av samt beskriver de pensionslösningar kommunen valt att tillämpa.

Förtroendevaldas pensioner regleras i bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda i Tingsryds kommun.

I kommunens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare och därmed skapa fortsatt goda möjligheter att rekrytera och behålla anställda, är det viktigt med långsiktiga och tydliga riktlinjer för pensionsrelaterade frågor. Pensionspolicyn beskriver på ett samlat sätt kommunens åtaganden i pensionshänseende gentemot anställda.

Pensionspolicyn ska ses över då det finns behov och om det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal som påverkar pensionsområdet. Från och med den 1 januari 2023 träder ett nytt pensionsavtal i kraft för kommuner och regioner, AKAP-KR, vilket har föranlett ändringar i Tingsryds kommuns pensionspolicy.

Barnrättsperspektiv

-

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse reviderad pensionspolicy
Pensionspolicy

Justerare

Utdragsbestyrkande

KS Personalutskott

Beslutet skickas till

HR-chef

Justerare		Utdragsbestyrkande

Pensionspolicy

Antagen av KF 2019-10-14 § 169
Rev KF 2023-xx-xx

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Uppdatering.....	3
Beslutsordning.....	3
Pension för anställda.....	3
AKAP-KR.....	3
Helt avgiftsbestämd ålderspension.....	3
För medarbetare som valt att kvarstå i avtalstillhörighet KAP-KL efter 2023-01-01.....	4
Avgiftsbestämd ålderspension.....	4
Förmånsbestämd ålderspension.....	4
Alternativ KAP-KL.....	4
Allmänt.....	4
Kostnadsneutralitet.....	4
Anställda som omfattas.....	4
Eget val.....	4
Särskild avtalspension enligt överenskommelse.....	5
Löneväxling till pension.....	5

Dokumenttyp Policy	Dokumentnamn Pensionspolicy	Antagen 2019-10-14	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare HR-chef	Dokumentansvarig HR-chef	Reviderad 2023-xx-xx	Giltighet	
Dokumentinformation		Diarienummer KS/2019:1185		
Ämnesområde HR			Intranät ☒	Hemsida ☐
Andra regelverk som omnämns				

Inledning

Bakgrund

Pensionspolicyn gäller för anställda inom Tingsryds kommun. Policyn redogör vilka kollektivavtalade pensionsavtal som medarbetare i Tingsryds kommun omfattas av samt beskriver de pensionslösningar kommunen valt att tillämpa.

Förtroendevaldas pensioner regleras i bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda i Tingsryds kommun.

Syfte

I kommunens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare och därmed skapa fortsatt goda möjligheter att rekrytera och behålla anställda, är det viktigt med långsiktiga och tydliga riktlinjer för pensionsrelaterade frågor. Pensionspolicyn beskriver på ett samlat sätt kommunens åtaganden i pensionshänseende gentemot anställda.

Uppdatering

Pensionspolicyn ska ses över då det finns behov och om det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal som påverkar pensionsområdet.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige beslutar om pensionspolicy.
Kommunstyrelsen är kommunens personalorgan, anställnings-, löne- och pensionsmyndighet.

Pension för anställda

Från januari 2023 gäller pensionsavtalet AKAP-KR (Avgiftsbestämd Kollektiv-Avtalad Pension) för alla anställda inom kommunal sektor. Anställda upp till 65 år med inkomst som överstiger 7,5 inkomstbelopp omfattas antingen av AKAP-KR eller av KAP-KL beroende individens val. Vid nyanställning av medarbetare som tidigare inte arbetat inom kommun/region tillämpas AKAP-KR. I vissa enskilda fall kan fortfarande äldre pensionsavtal gälla på grund av särskilda omständigheter.

AKAP-KR

Helt avgiftsbestämd ålderspension

Arbetsgivaren betalar en pensionsavgift på 6 % upp till och 7,5 inkomstbasbelopp, utifrån arbetstagarens pensionsgrundande inkomst. På inkomst som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp avsätts 31,5%.

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension kan ske som tidigast vid 60 års ålder, månadsvis och livsvarigt.

Arbetstagare som nyanställs eller återanställs till sektorn ska, oavsett ålder, från och med tidpunkten för ikraftträdandet omfattas av AKAP-KR.

För medarbetare som valt att kvarstå i avtalstillhörighet KAP-KL efter 2023-01-01

Avgiftsbestämd ålderspension

Arbetsgivaren betalar en årlig pensionsavgift på 4,5 % utifrån arbetstagarens pensionsgrundande årsinkomst fr.o.m. kalendermånaden efter 21 års ålder.

KAP-KL gäller inte för arbetstagare som tillträder en anställning efter det att han eller hon har fyllt 67 år.

Förmånsbestämd ålderspension

För inkomster överstigande 7,5 inkomstbasbelopp kan en förmånsbestämd ålderspension intjänas, från 28 års ålder och längst t.o.m. 65 år. Förmånsbestämd ålderspension motsvarar en del av lönen. Den förmånsbestämda ålderspensionen har Tingsryds kommun valt att försäkra. Försäkringslösningen innebär att Tingsryds kommun betalar en premie som baseras på den försäkrades intjänande av ålderspension. Den förmånsbestämda ålderspensionen förvaltas i traditionell förvaltning och betalas in när pensionskostnaden uppstår.

Alternativ KAP-KL

Avtal om Alternativ KAP-KL kan inte nytecknas efter 2023-01-01. Alla avtal tecknade innan dess gäller fortsatt tillsvidare.

Allmänt

Alternativ KAP-KL innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP) enligt KAP-KL byts mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionspolicy.

Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen innebär Alternativ KAP-KL större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning.

Kostnadsneutralitet

Alternativ KAP-KL är kostnadsneutral för kommunen. Pensionsförmånen tryggas genom tjänstepensionsförsäkring med löpande premiebetalning. Premien för Alternativ KAP-KL motsvarar den som kommunen skulle ha betalat om den förmånsbestämda ålderspensionen tryggats med försäkring.

Anställda som omfattas

Anställd som före 2022-12-31 valt att omfattas av Alternativ KAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i kommunen består. Detta gäller även tidigare anställd som i kommunen omfattats av Alternativ KAP-KL och som sedan återkommer i anställning i kommunen.

Eget val

Premien för Alternativ KAP-KL betalas löpande av kommunen till den försäkring den anställde valt. Den anställde väljer om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd eller ej. Återbetalningsskydd innebär att det samlade pensionskapitalet betalas ut till de insatta förmånstagarna som en månadsvis pension om den anställde avlider.

Tingsryds kommun utser valbara försäkringsrådgivare avseende placering av premien för Alternativ pensionslösning.

Särskild avtalspension enligt överenskommelse

Med särskild avtalspension avses pension före 65 år. Särskild avtalspension är inte en rättighet för den anställde utan används som ett verktyg av arbetsgivaren efter särskilt beslut vid övertalighet eller vid synnerliga skäl. Särskild avtalspension ska användas med stor restriktion.

Beroende på vilket pensionsavtal den anställde omfattas av gäller KAP-KL:s respektive AKAP-KR:s regler när så hänvisas.

Löneväxling till pension

Tingsryds kommun erbjuder samtliga tillsvidareanställda möjlighet att löneväxla till tjänstepensionsförsäkring. Löneväxling innebär att den anställde avstår en del av sin bruttolön som i stället förvaltas i en tjänstepensionsförsäkring.

Syftet med löneväxlingen är att ge medarbetaren möjlighet att förstärka sin pension och att jämna ut skillnaden mellan lön och kommande pension.

Anställda som löneväxlar får ett premietillägg på bruttolöneavdraget, som tillsammans med det överenskomna löneväxlingsbeloppet betalas av kommunen till en tjänstepensionsförsäkring. Premietillägget motsvarar skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt på pensionspremier.

Premietilläggets storlek fastställs årligen av kommunen och upphör vid ingången av det år man fyller 66 år.

Den anställdes pensionsgrundande lön för ordinarie tjänstepension ska utgöras av den oväxlade lönen. Den anställde har eget ansvar beträffande förvaltning av kapitalet i form av traditionell livförvaltning eller fondförvaltning. Den anställde väljer även försäkring med eller utan återbetalningsskydd.

2022-11-29

Till berörd nämnd eller utskott

Tjänsteskrivelse reviderad pensionspolicy

Dnr KS/2022:1288

Förslag till beslut

Personalutskottet föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige anta reviderad pensionspolicy.

Sammanfattning av ärendet

Pensionspolicyn gäller för anställda inom Tingsryds kommun. Policyn redogör vilka kollektivavtalade pensionsavtal som medarbetare i Tingsryds kommun omfattas av samt beskriver de pensionslösningar kommunen valt att tillämpa.

Förtroendevaldas pensioner regleras i bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda i Tingsryds kommun.

I kommunens strävan att vara en attraktiv arbetsgivare och därmed skapa fortsatt goda möjligheter att rekrytera och behålla anställda, är det viktigt med långsiktiga och tydliga riktlinjer för pensionsrelaterade frågor. Pensionspolicyn beskriver på ett samlat sätt kommunens åtaganden i pensionshänseende gentemot anställda.

Pensionspolicyn ska ses över då det finns behov och om det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal som påverkar pensionsområdet. Från och med den 1 januari 2023 träder ett nytt pensionsavtal i kraft för kommuner och regioner, AKAP-KR, vilket har föranlett ändringar i Tingsryds kommuns pensionspolicy.

Barnrättsperspektiv

-

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse reviderad pensionspolicy
Pensionspolicy

Nämndens/styrelsens beslut ska skickas till

HR-chef

Cecilia Bülow

HR-chef

Kommunledningsförvaltningen